

Senisi

Teoso yama nafi hiri, e hiri, nematamonaka.

¹ Yama yana kani ya Teoso yama nafi hiri nematamonaka, neme hiri wami hiri, nari.

² Wami honaremetemoneke, e winahaba watari karo. Wami bari kanehemetemoneke faha ehebote ya kowiharo kasiro ya. Yama soki faha ehebote bari kanehemetemoneke. Teoso kanamori yoyobi tohematamonaka faha neme ya.

³ Teoso ati yana nematamonaka. "Yama wehe tasi tonahi", ati nematamonaka.

Yama wehe tasi tonehemetemoneke fahi.

⁴ Yama wehe amosamone ati nematamonaka. Faya ebe hikanemetemoneke. Ha ya yama wehe toha, ha ya yama soki toha nemetemoneke.

⁵ Teoso yama inibone nawatematamonaka. Yama wehe inimetemone amake, yama wehe. Yama soki inimetemone amake, yama soki. Yama soki naba manakobisa yama warisemetemoneke fahi. Yama wehe taitimetemone amake haro.

⁶ Teoso ati yana tasehimatamonaka. "Haha faha ebe kanahi famahabana", ati nematamonaka.

⁷ Fare Teoso ati nima yama nemetemoneke. Faha ebe kanehimatamonaka famahabonehe: one bofe ya toha one neme ya toha nemetemoneke.

⁸ Haha yama ebe kani ini Teoso nawatematamonaka, neme. Yama soki naba manakobisa

yama warisemetemoneke fahi. Yama wehe taiti nowati ka yama wehemetemoneke haro.

⁹ Teoso ati yana tasehimatamonaka. "Bofe ka faha nafi yoro tokowamahi wami tasi tobeya", ati nematamonaka.

Wami tasi tonehemetemoneke waha fare ati ya.

¹⁰ Inibone Teoso hinawatemetemoneke, wami. Manakobisa haha faha yoro hikaniwama inimetemone amake, faha ehebote. Teoso yama hiri hina amosamone ati nematamonaka.

¹¹ Faya ati yana tasehimatamonaka. "Wami ya yama yanahaboneke, yama nafi, yama noki na, awa boni na naro", ati nematamonaka.

Fare Teoso ati nima yama nemetemoneke.

¹² Wami ya yama yanehemetemoneke, yama nafi, yama noki na awa boni na naro. Teoso yama hiri hina amosamone ati nematamonaka.

¹³ Yama soki naba manakobisa yama warisemetemoneke tasa. Yama wehe famaha nowati ka yama wehemetemoneke.

¹⁴ Teoso ati yana tasehimatamonaka. "Neme ka yama oyeba nahabanake, yama wehe kaba toha, yama soki kaba toha naro. Faha fowe na, yama hiwe na, nabanake, afa yama oye famaha ihi.

¹⁵ Haha yama oye neme ya oyaha wami firi kanahabanake", ati nematamonaka.

Fare ati nima yama nemetemoneke.

¹⁶ Teoso yama oye famaha hiri nematamonaka fotaharo, haha nafiha yama wa toni ka toha, one yama soki ka toha nabana. Amowa mera hiri, nematamonaka.

¹⁷ Teoso yama oye nawanematamonaka neme ya, wami firi kanahabonehe.

¹⁸ Haha yama oye yama wa toni ka toha yama soki ka toha nabone hinehemetemoneke. Teoso yama hiri hina amosamone ati nematamonaka.

¹⁹ Yama soki naba manakobisa yama warisemetemoneke tasa. Yama wehe terei na nowati ka yama wehemetemoneke.

²⁰ Manakobisa Teoso ati yana tasehimatamonaka. "Faha abe nahaboneke tamaharo, yoro tokanaro. Neme ka bani me na naboneke, me afe wataha mati, me toki wataha mati neme ya", ati nematamonaka.

²¹ Makoni Teoso faha abe fotaha hiri, faha abe yoro tokana hiri, nematamonaka, tamaharo. Bani mera hiri, nematamonaka me afe wataha mati. Teoso yama hiri hina amosamone ati nematamonaka.

²² Yama amosa nahabone Teoso ati nematamonaka faha ehebote aberawa ya. Ati e nematamonaka ahi: "Te totamabone teke, faha ehebote ka me te. Bani mati, te totama, nabone teke, te efe wataha te", ati nematamonaka.

²³ Yama soki naba yama warisemetemoneke tasa. Yama wehe kowato na nowati ka yama wehemetemoneke.

²⁴ Teoso ati yana tasehimatamonaka. "Haha wami ya bani me tamaha me yanahaboneke tabora ka me toha, yama kabani ka me toha, hine me horo na me toha, na mati, me yoro tokana mati", ati nematamonaka.

Fare ati nima yama nemetemoneke.

²⁵ Teoso bani mera hiri nematamonaka me yoro tokana mati tabora ka bani me toha, yama

kabani ka me toha, hine me horo na me toha, na mati wami ya. Teoso yama hiri hina amosamone ati nematamonaka.

²⁶ Ati yana tasehimatamonaka. "Hima e meba e hiri naba eke, fara e nima me na mati, e awi nima me awi na mati. Me ka hiti me tohahaboneke, aba mati, bani me afe naha mati, tabora ka bani mati, yama kabani ka bani mati, hine me horo na me toha na mati", ati nematamonaka.

²⁷ Makoni Teoso e hiri nematamonaka. Fare Teoso awi nima me awi nemetemoneke Teoso ehene. Makiti hiri fanawi hiri nematamonaka.

²⁸ Yama amosa nahabone ati nematamonaka me ni ya, ati e nari ahi: "Te kahiwahi, mata ya. Te winakanikima nabone teke. Wami nafi ka hiti te tohahabone teke owati ihi. Aba me ka hiti me te toha, bani me afe wataha me ka hiti me te toha, hine me horo na me ka hiti me te toha, nabone teke.

²⁹ Yama te kabahaba ta onahabana oke. Yama noki naha toha awa boni naha toha na ta onahabana oke, te kabahabana.

³⁰ Yama kabani ka bani me ta yama afe me kababisahaboneke, bani me afe wataha me toha, hine me horo na me toha, na me ya me tabaha mati", ati nematamonaka.

Fare Teoso ati nima yama nemetemoneke.

³¹ Faya Teoso yama hiri hina amosi mati tohahamone ati nematamonaka, yama nafi. Yama soki naba manakobisa yama warisatasemetemoneke. Yama wehe siko na nowati ka yama wehemetemoneke.

2

¹ Faya neme wami ya famaha hiri ni ahabeme-

temoneke. Neme ka yama toha, wami ka yama toha nemetemoneke, nafi.

² Yama wehe sei na ahabi ya Teoso ka yama hiri ni ahabemetemoneke yama nafi. Manakobisa afa yama wehe nowati ka yama wehe ya Teoso hasi nematamonaka, hinaka yama ahi ni ahabi karo.

³ Afa yama wehe amosamone Teoso ati nematamonaka, hinaka yama wehe tohi karo. Afa yama wehe ya hasi nematamonaka, yama nafi hiri ni ahabe karo.

⁴ Yama hiri ni e nemetemoneke ahi Teoso hiri hinaharo, neme hiri, wami hiri nari.

Etehi ka awa botibone Teoso hiri nematamonaka.

⁵ Neme ya wami famaha Teoso hiri ne ya masiri watarihi, yama koro na watarihi nemetemoneke mata, Teoso faha yosere karo mata, e winahaba watarihi ni karo yama koro na kakatomahabana.

⁶ Faha tasi tomatemetemoneke wami ya, wami soro nabonehe.

⁷ Manakobote makititeba Teoso hiri nematamonaka, wami hobokori ya. Teoso witi fo hinise hasi ni yana tonematamonaka. Faya yati nematamonaka fahi.

⁸ Manakobisa Teoso awa boti amosa koro nematamonaka Etehi ka yama ya, bahi kakamaki ya. Faya makiti nawinematamonaka fahi, hiri ni hawa hinihari.

⁹ Teoso ehene awa yoro tokana yanehemetemoneke fahi, amosaro, boni kabaharo. Afa awa baikani ya awa one wehemetemoneke, ihi e sawi fara tohatibone karo, boni e kabi ya. Awa one

wa nemetemoneke, boni e kabi ya yama amosa e wato, yama hiyara e wato, ti karo.

¹⁰ Etehi ka yama ya faha yanehemetemoneke, afa awa boti soro naro. Manakobisa Etehi ka awa boti ya faha kariwaha hine ebe nemetemoneke, kowato kanahabonehe.

¹¹ Faha kowato kana one ini amake Bisotohaharo, moto kawaharo Hafira ka yama ya, oro nati ka yama.

¹² Hafira ka oro amosate amake kasiro ya, oro hinama tohaharo. Hafira ka awa atahone na, te amake mahi amosaro. Yati amosa na, te amake fahi.

¹³ Faha kowato kana one ini amake Sio tohaharo, moto kawaharo Kosi ka yama ya. Sio momoto kawate amake Kosi ka wami ya.

¹⁴ Faha kowato kana one ini amake Tikiri, towakaro, Asiria beheri ya, bahi kakamaki nokosi ya. Faha kowato kana one ini amake Eofarati.

¹⁵ Teoso makiti nawinematamonaka Etehi ka awa boti ya, awa kakatoma, yama koro, nebonaha.

¹⁶ Manakobote Teoso maki warabo kamine-matamonaka. Teoso ati e nematamonaka ahi, he narabo nima nari: "Awa nafi boni kabahaboneke.

¹⁷ Awa oharia ta boni tikabarabone tike, yama amosa e wato, yama hiyara e wato, tibone ka awa, boni e kabi ya. Afa awa boni tikabi ya tihababone tike. Keye amakere", ati nematamonaka.

¹⁸ Manakobisa Teoso ati yana tasehimatamonaka. "Yama amosakere, makiti ohari ka yama.

Owaba hiri onehibanaka he narifebana, tesene yokanabana".

¹⁹ Wami ya Teoso bani me nafi hiri nematamonaka, yama kabani ka bani me toha, bani me afe wataha me toha, na mati. Faya bani mera towakamematamonaka maki ni ya me inibone hinawatahabone mati me ini hinawati ya fara me ini ya me ini toharawabone mati.

²⁰ Me ini hinawatemetemoneke. Bani me afe wataha me ini nawata bani tabora ka me ini nawata bani yama kabani ka me ini nawata nematamonaka. Atao nanarifaba ta watarematamonaka tesene yokanabonaha.

²¹ Manakobisa Teoso maki amo nimatamonaka. Nokobisa koro hikanematamonaka. Amo nematamonaka kasiro ya. Faya amo ne ya Teoso tahari hitibasehimatamonaka. Manakobote tahari hihya ni hinamosamematamonaka.

²² Hahi tahari Teoso hinihawahe fanawi tohehemetemetoneke. Manakobisa hekamehemetemetoneke maki ni ya.

²³ Faya maki ati yana nematamonaka. "Hima waha. Haha ime oko ime amake. Haha tone oko tone amake. Iniba amake haro, Teoso hitibasi karo makiti ni ya".

²⁴ Makoni makiti bati kakosa mati kakosa nebonaka fati ya fami oharibonaha. E oharia nima me naboneke.

²⁵ Maki fati ya famehi ni ya yama kokoma naba wataremetemetoneke me kori tohaha mati.

3

Teoso ati me nofaremetemetoneke, me famaha mati.

¹ Teoso ehene maka hiri ni ya bani me hiri ni kataba maka ka yama wato fiya tonehemetemoneke bani me ka yama wato ya. Fanawi aate nemetemoneke. "Keye amarini? Teoso tera yosehino awa, awa boni te kabarabone te Etehi ka awa boni?" ati nemetemoneke.

² Fana ati wara hinehemetemoneke. "Awa boni ota kabahabone ati nareka awa boni nafi.

³ Awa baikani ya awa oharia waha afa awa boni ota kabarabone Teoso ota warabo kamine otake. Ota boyorihi naboneke. Ota ehene e ni ya ota ahababone otake".

⁴ Faya maka ati e nemetemoneke ahi: "Te ahabarahabone teke. Keye amake.

⁵ Teoso ati e ne ati boti e neno awaka ahi: 'Afa awa boni me kabi ya me noki fata tokanaboneke. Fara owa nima me naboneke, yama amosa me wato yama hiyara me wato na mati', ati boti ati neno awaka. Makoni ati amaka", maka ati nemetemoneke.

⁶ Fanawi awa awehemetemoneke awa awi amosaro. "Awa boni kabi amosa awineke. Yama owato ya yama amosaboneke owa ni ya", ati nemete awineke. Faya awa boni itibasa awa boni kabehemetemoneke. Maki hekawe awa boni kaba nematamonaka.

⁷ Afa yama ya me fami noki fata tokanemetemoneke. Hine me awehemetemoneke me kori tohaha mati. Faya fiko afe me tasi kanehemetemoneke, me hikabonehe hine me bari kibone karo.

⁸ Afa yama wehe ka bahi toke ya boni hafofo nake maki fati ya famehi Teoso ati me mitehemetemoneke yaka nari awa boti ya. Faya me kawahiyehemetemoneke awa boti ya.

⁹ Manakobisa Teoso maki ha nematamonaka aate hinehibonaha. "Hibaka tihari?" ati nematamonaka.

¹⁰ Maki ati wara hinehimatamonaka. "Tiwati omita oke, yaka tina tiwa awa boti ya. Owato oke oko korone tohi karo. Makoni owahiyahara oke".

¹¹ Faya Teoso aate hinehimatamonaka. "Hibake atino amara tika korone tohahamone ati nari? Awa boni tikabinihi aya te kabarabone onaharo?"

¹² Maki ati e nematamonaka ahi: "Aya fana ta tinaharo otesenebone tinaharo afa owa kakawarake awa boni ya. Okobarake".

¹³ Faya Teoso fana aate nematamonaka. "Himataba tiwehene e rini ahi?" ati nematamonaka. "Maka owa keyehara oke. Makoni awa boni okobara oke", fana ati nemetemoneke.

Hine me yokohemetemoneke.

¹⁴ Manakobisa Teoso ati yana nematamonaka maka ni ya. "Tiwehene hiyara hiri tinahani yama hiyara nahaba amake tiwa ni ya, e naro ahi: yaka tinahaba ama tike bofe ya tiwa horo tina tiwa, wami hobokori tikaba tiwa. Tiwahar-ihia yama e na hiri tinahabone tike. Bani me one hiri hirahaboneke.

¹⁵ Fana ya te famaha te abe nofateraba te amake. Tika noti fana ka noti me na me abe nofarihi tehaba me amake. Hinaka noti titati tai nisatehiba amaka. Hinaka noti teme yotofi wai titehiba amaka".

¹⁶ Teoso ati e nematamonaka ahi fana ni ya: "Owati ihi yama nawaha hiri tinabone tike tinabati weye ni ya. Tikatao me ihiba ya tinabati kome kitahaba ama tike. Yama nawaha hiri

tikene tika yibote ya fami tinofasa tinahabone tike. Tika yibote tiwa yosebisehiba amaka".

¹⁷ Atao ni ya Teoso ati e nematamonaka ahi: "Tika yibote ati ya tiwehene tohaha awa boni tikabani tike aya te kabarabone onaharo. Tiwehene e na ihi wami hiyaraba amake owati ihi. Yama koro tinahabone tike titefebonehe. Tika yama ahi ni nafihaba ama tike fara yama tohaha ya, yama koro tina tiwa.

¹⁸ Fatara ka yama tikababone tike. Yama nawaha naboneke tiwa ni ya, fatara mohi mono tini ya.

¹⁹ Yama nawaha hiri tinahabone tike, yama ahi ni tinafiha tiwa, yama koro tina tiwa, titefebonehe. Faya wete tinamaba ama tike wami ya wami hiri ni tiha tiwa. Makoni wami tihamatashaba ama tike", Teoso ati nematamaonaka.

²⁰ Maki fati ini nawatematamonaka. Efa tohehemetemoneke e nafi ka ami tohaharo.

²¹ Teoso makari hiri nematamonaka bani ataro tohaharo, Atao fati ya famehi me boribonehe.

Me sawimarabone Teoso ati nematamonaka hinaka awa boti ya.

²² Manakobisa Teoso ati yana tasehimatamonaka. "Hibayata ya Atao e nima me nawahake, yama amosa me wato, yama hiyara me wato ni karo. Era hihiri nama ka awa boni me kabariyahi. Me ihi e na me winariyahi fara yama tohateha ya.

²³ Makoni Teoso Atao mera toyosemehimatamonaka, me winamarabone mati Etehi ya. Wami me wi nabone me hinehemetemoneke, yama me

koro nabone mati, fara wami hiri ni me toha mati, Teoso ehene.

²⁴ Teoso mera toyoseme Etehi witi ya kerobini mera nanahomatamonaka, bahi kakamaki ya. Yimawa ehebote nawa nematamonaka, yama hiri ni tohaharo, oye kari naro, me tokiyomari-bone karo awa era hihiri nama wai ka yama ya.

4

Kai Abeo nabowematamonaka.

¹ Atao Efa ahi nematamonaka fara fati. Nabati weye nemetemoneke. Biti watehimatamonaka fahi. Ati e nemetemoneke ahi: "Teoso owa narifaka, makoni okatao naka makiti biti".

Ino hinawatematamonaka, inomatamona amaka Kai.

² Manakobisa biti owa nehimatamonaka. Inomatamona amaka Abeo, Kai nisori. Abeo ofeya me nanarifa toha, Kai yama kokoro toha, nematamonaka.

³ Manakobisa yama toyabo ka yama wehe one ya Kai fatara ka yama ta nematamonaka Teoso ni ya.

⁴ Abeo yama ta nematamonaka bisa. Hinaka ofeya biti taiti nabowe kote amose ta nematamonaka Teoso ni ya. Abeo ehene amosemona Teoso hinehimatamonaka, yama ta hinaha nofahari.

⁵ Kai ta nofarematamonaka, yama ta hina nofarari. Kai hamamisehimatamonaka kasiro ya. Noko yawakanikimehimatamonaka.

⁶ Manakobisa Teoso ati e nematamonaka ahi: "Himataba tihamine tiri? Himataba tiyawine tiri?"

⁷ Tiwehene amosemenehe, haha tinehene ama tike. Tiwehene hiyarara tike. Makoni yama hiyara nineke nokobi ya, tiwa noki naro tiwa yosehabonehe. Tikasawarihaboneke".

⁸ Faya Kai ati e nematamonaka Abeo ni ya, fare nisori: "Hima ahi e towakahi yama kabani ya".

Faya yama kabani ya me teme na Kai Abeo fito kanematamonaka fare nisori. Faya hinabowematamonaka.

⁹ Bahi toke ya Teoso Kai aate nematamonaka. "Hibaka Abeo tohara niso?"

"Owato okara", Kai ati nematamonaka. "Ha owa okaniso kakakatoma oha owa awine o?"

¹⁰ Faya Teoso ati e nematamonaka ahi: "Himataba tiwehene e rini ahi? Wami ya niso emene ha naka, ha ni kitahari, manakone tabiyo awahari.

¹¹ Makoni yama hiyara kakehaboneke tiwa ni ya. Yama koro tinamarabone tike wami ya. Niso tinabowi ya afa wami inohoti ebe kanaharake niso emene fawahabonehe.

¹² Wami hawa tinihi ya yama koro tini ya, yama yanaraboneke. Yaka tiwaharehaba ama tike yama nafi ya. Ma tirahaba ama tike. Fawa rima tinahaba ama tike fara yama wehe nima".

¹³ Kai ati e nematamonaka ahi: "Teoso yama nawahake faro. Okitamaraba ama oke.

¹⁴ Hibayata ya owa tiyosema tike, owinamarabone owa haha wami ya, yama nafi ya yaka owaharehabone owa, fara yama we nima fawa rima onahaba owa, tiwa owahiyahaba owa. Bara owa me kobo ni ya owa me nabowahabone me ati naba me awineke".

15 "Yama e na wataraboneke fahi. Hahi tiwa nabowehi me one ahababoneke me seti na mati, tika manakonebonehe", Teoso ati nematamonaka.

Faya Teoso Kai ka yamabone nawanematamonaka, bare kobo hine ya bare hinabowarebonaha.

16 Manakobisa Kai winamarehimatamonaka Teoso taboro ya. Winawematamonaka Noti ka wami ya, Etehi beheri ya, bahi kakamaki ka ya.

Kai ka noti me taminemetemone amake.

17 Kai fati ya famehi me ka inamatewe nehimatamonaka. Ino me hinawatematamonaka. Inomatamona amaka Enoki. Manakobisa yama toyabo ya Kai sitati hiri nematamonaka. Ini hinawatemetemoneke. Inimetemone amake Enoki, fare biti ino.

18 Enoki Irati batimatamonaka. Irati Meosaeo batimatamonaka. Meosaeo Metosaeo batimatamonaka. Metosaeo Rameki batimatamonaka.

19 Rameki fati famarawehemetemoneke. One inimetemone amake Ata. One inimetemone amake Sira.

20 Ata biti nehimatamonaka. Inomatamona amaka Sabao. Bowi me nanayana me ka itimatamona amaka Sabao, me wina mati yobe makari tohehi ya.

21 Sabao nisori nehimatamonaka. Inomatamona amaka Sobao. Ayaka hihiri me ka itimatamona amaka, Sobao, yama me fo, rira me teo, na mati, fiorao nima naro.

22 Sira biti nabisehimatamonaka. Inomatamona amaka Tobaokai. Feho hihirimatamonaka. Yama hihiri tohehimatamonaka, feho hiri ni tohaharo. Yama one hiri, nematamonaka

borosi hiri ni tohaharo. Tobaokai hinakasima nehemetemoneke inimetemone amake Naama.

²³ Yama we one ya Rameki ati yana nematamonaka fatirawa ni ya: "Ata ya Sira te famaha, owati te mitahi. Rameki fatirawa owati te kamitahi, e naro ahi: E ka owa owa noho tonihe onabowara oke. Yetene owa katome onahabihara oke.

²⁴ Hahi Kai nabowehi me one ahababonemoneke me 7 na mati, manakonebonaha. Ha owa owa nabowehi me one ahababoneke, 77 me tohaha mati".

Seti toha Enosi toha ne me taminemetemone amake.

²⁵ Atao fati ya famehi me ka inamatewe owa nehimatamonaka. Ati e nemetemoneke ahi: "Teoso okatao owabona ta namakitasaka Abeo taboro ya, Kai hinabowahari".

Ino hinawatematamonaka. Seti tohehimatamonaka.

²⁶ Seti biti nehimatamonaka. Inomatamona amaka Enosi. Afa yama tohi ya Teoso me ha na Teoso ino Yeofa tohahi ino me itihemetemoneke.

5

Atao ka noti me taminemetemone amake.

¹ Atao ka noti me ini e nemetemoneke ahi: Eteba hiri ni Teoso yana kane ya fare Teoso nima e nemetemone eke ati ehene.

² Teoso maki hiri, fana hiri, nematamonaka. Yama amosa ta nematamonaka me ni ya. Me inibone itihimatamonaka e toaharo.

³ Atao ka ano 130 tohi ya biti nehimatamonaka, fare he nima nari, fare he awi ya awi tohahari. Ino hinawatematamonaka. Inomatamona amaka Seti.

⁴ Biti me one na, bite narawa, nemetemoneke. Hinaka ano 800 tohamakehemetemoneke fahi.

⁵ Ahabematamonanaka hinaka ano 930 tohaharo.

⁶ Seti ka ano 105 tohi ya biti nehimatamonaka Enosi.

⁷ Manakobisa Seti biti me one na, bite narawa, nemetemoneke. Hinaka ano 807 tohamakehemetemoneke.

⁸ Ahabematamonaka hinaka ano 912 tohi ya.

⁹ Enosi ka ano 90 tohi ya, biti nehimatamonaka Kaina.

¹⁰ Manakobisa Enosi ka ano 815 tohamakehemetemoneke. Biti me one na, bite narawa, nemetemoneke.

¹¹ Ahabematamonaka hinaka ano 905 tohi ya.

¹² Kaina ka ano 70 tohi ya, biti nehimatamonaka Marareo.

¹³ Manakobisa Kaina biti me one na, bite narawa, nemetemoneke. Hinaka ano 840 tohamakehemetemoneke.

¹⁴ Ahabematamonaka hinaka ano 910 tohi ya.

¹⁵ Marareo ka ano 65 tohi ya biti nehimatamonaka Sareti.

¹⁶ Manakobisa Marareo biti me one na, bite narawa, nemetemoneke. Hinaka ano 830 tohamakehemetemoneke.

¹⁷ Ahabematamonaka hinaka ano 895 tohi ya.

¹⁸ Sareti ka ano 62 tohi ya biti nehimatamonaka Enoki.

¹⁹ Manakobisa Sareti biti me one na, bite narawa, nemetemoneke. Hinaka ano 800 tohamakehemetemoneke.

²⁰ Ahabematamonaka hinaka ano 962 tohi ya.

²¹ Enoki ka ano 65 tohi ya biti nehimatamonaka Matosare.

²² Manakobisa Enoki ka ano 300 tohamakehemetemoneke. Enoki Teoso owa totoha tohehimatamonaka, he ya famahari. Biti me one na, bite narawa, nemetemoneke.

²³ Enoki ka ano 365 tohehemetemoneke.

²⁴ Teoso ya fafama tohe yama we one ya fawa nematamonaka, Teoso hekamahari.

²⁵ Matosare ka ano 187 tohi ya biti nehimatamonaka Rameki.

²⁶ Manakobisa Matosare biti me one na, bite narawa, nemetemoneke. Hinaka ano 782 tohamakehemetemoneke.

²⁷ Ahabematamonaka hinaka ano 969 tohi ya.

²⁸ Rameki ka ano 182 tohi ya biti nehimatamonaka.

²⁹ Ati e nematamonaka ahi: "Wami hiyakere, Teoso ati ehenemata. Makoni e ni ya yama ahi ni nafike. Manakobisa hahi hinamatewe era kasomebona eke e hasi nabone e".

Rameki biti ino nawatematamonaka. Nowe tohehimatamonaka.

³⁰ Manakobisa Rameki biti me one na, bite narawa, nemetemoneke. Hinaka ano 595 tohamakehemetemoneke.

³¹ Ahabematamonaka hinaka ano 777 tohi ya.

³² Nowe ka ano 500 tohi ya, biti me nehemetemoneke. Me famaha me ka owa oharimakimatamonaka. Me ini amake haro Se, Ka, Safe.

6

Me nafi ihi hiyaremetemoneke.

¹ Faya me totama me tokakanikima nemetemoneke yama nafi ya wami nafi ya. Fana bite na narawemetemoneke fahi.

² Neme ka fanawi me awarawehemetemoneke, awi amosarawaro. Faya me hinofarawa me hiyabarawemetemoneke me ka yiboter-awabonehe, neme ka mati.

³ Faya Teoso ati yana nematamonaka. "Me sawi fara tohahaba wataraboneke, me ahabateha mati. Makoni me ka ano yowatehaboneke waha, 120 tohaha ya", ati nematamonaka.

⁴ Neme ka e fanawiri me ahi narawa me ka matehe narawemetemoneke. Me kitehemetemoneke, me fotaha mati, me me hikahiyara mati. Me sawi nemetemoneke afa yama nowati ya bisa.

⁵ Faya Teoso me ihi awehimatamonaka yama me nima na mati yama hiyararo yama hiyara me hiri nabone mati.

⁶ Teoso yawehimatamonaka kasiro ya. Mera hiri ne ehenemata nofamarehimatamonaka, bofe ka mati.

⁷ Yawe ati e nematamonaka ahi: "Me hiri ona me fawa onihabana oke, me sawimarabone mati wami ya. Bani me toha naboneke, hine me horo na me toha, me afe naha me toha, na mati. Me hiri onahamaro owehene onofama okere", ati nematamonaka.

⁸ Nowe ehene ta Teoso nonofa tohehimatamonaka.

Nowe fotowati ehebote hiri nematamonaka.

⁹ Nowe tamine e nematamonaka ahi: Nowe ehene aamosa tohehimatamonaka. Oharimatamonaka, ehene hiyareba watarari. Teoso ya fafama tohehimatamonaka.

¹⁰ Nowe biti me famaha me ka owa oharimaki nematamonaka. Me inimetemone amake haro: Se, Ka, Safe me na mati.

¹¹ Teoso ni ya me one nafi ihi hiyara nafiheme-temoneke, me abe waka na mati tabora nafi ka mati.

¹² Me nafi ihi hiyara me ihi Teoso awehimatamonaka, bofe ka mati.

¹³ Faya Teoso ati yana nematamonaka, Nowe hiyarari. "Me nafi fawa onihabone oke, me abe waka ni fawa ri karo. Me fawa oniha, wami fawa oniha, onahabone oke.

¹⁴ Awa amosa tiwahi hiri tinahabana, tika fotowati ehebotebana. Fotowati tori ka yama bari ni kote hiri ni titamabone tike. Tori moya, mese ka moya, tinahaboneke.

¹⁵ Tomi kani e naboneke ahi: yowi ka metoro 113 tohahaboneke. Enoki ka metoro 22 toha, bari fori ka metoro 13 toha, naboneke.

¹⁶ Baribone hiri tinahaboneke. Bari ifi hoti ka metoro kote tohahaboneke hasi naro. Fotowati ka nokobibone hiri tinahabone tike ohariharo, wanahabonehe beheri one ya. Fotowati bari ka fori terei naboneke.

¹⁷ Faha oyosehabone oke, faha fowe nafihabonehe, wami abe nafi ahabibone karo, me hasi naba me wataribone karo.

¹⁸ Ha tiwa ta tiwa owakatombone oke. Owati okominahabone oke tiwa ni ya, tiwa owakatombone ona owati. Tikiyomahabone tike fotowati tori ya. Tikatao me toha, tika yibote toha, tika koma toharawa naboneke.

¹⁹ Bani me tekiyoma tinahabone tike fotowati tori ya, me hasi tinihabone mati, tiwa ya me tabi

ya, me fafama mati. Bani owa fana ya fama, owa fana ya fama nebonaka.

²⁰ Afa me kakehaboneke tiwa ni ya, me hasi nabone mati, me fafamaha mati, bani me nafi. Bani me afe wataha me toha, hine me horo na me toha, naboneke, me nafi tohaha mati.

²¹ Yamata yoro tokana tinihabone tike, te kaba, bani me hikaba, hinahabonehe", ati nematamonaka.

²² Faya fare Teoso ati nafi nima Nowe ehene nematamonaka.

7

Faha fowe ehebote kakehemetemoneke.

¹ Manakobisa Teoso ati yana tasematamonaka Nowe hiyarari. "Tikiyomahi fotowati ya, ha tiwa tika yibote te na, te nafi. Ha tiwa tiwehene owi onofa ama oke. Fara tiwaharine tike yama amosa hiri tina tiwa.

² Bani me amosa me tekiyomahi, me 7 na mati, me ka yiboteba ya me fafamaha mati. Haha bani me ka yiboteba ya me fafama nahi haro me hiyara mati, bani bara mati.

³ Bani me afe wataha me tekiyoma tinahi haro, me 7 na mati, me ka yiboteba ya me fafama mati, me hasi nibone karo yama nafi ka mati.

⁴ Haha yama amo ni 7 na ahabi ya faha oyosebone oke kakehabonehe. Kaki ka yama wehe 40 toha, yama soki 40 toha naboneke. Yama e naboneke ahi me nafi onahabihibone karo me yati na mati me hiri onahamaro mati.

⁵ Fare Teoso ati nafi nima Nowe ehene nematamonaka.

⁶ Nowe 600 ano tohe ya faha fowe ehebote kakehemetemoneke, wami nafi fawa niharo.

⁷ Tokiyomehimatamonaka fotowati ya, biti me ya tabahari, fa fowe ihi me toharabone mati. Fati toha nemetemoneke. Hinaka koma toharawa nemetemoneke biti me ka yiboterawaha.

⁸⁻⁹ Bani me kakehemetemoneke Nowe ni ya, me tokiyomahabani mati fotowati tori ya, me fafamaha mati. Fare Teoso ati nima me nemetemoneke, aya Nowe narabo nima nari. Bani me amosa me toha, me hiyara me toha, me afe wataha me toha, hine me horo na me toha, nemetemoneke, me fafamaha mati.

¹⁰ Yama amo ni seti na nowati ya, faha kaki kitaha wami fawa nihemetemoneke.

¹¹ Haha amo ni ya Nowe ka ano 600 tohehemetemoneke. Faha kaki nafiha yana tonehemetemoneke abariko taiti nowati ka abariko ya, yia 17 ya. Faha nafiha kimisa nemetemoneke wami boti ka faha.

¹² Faha kakehemetemoneke ahi wami ya. Kaki ka yama wehe 40 toha, yama soki 40 toha, nemetemoneke.

¹³ Afa yama wehe ya Nowe fati ya famehi tokiyomehimatamonaka fotowati tori ya biti me ya tabahari. Se toha Ka toha Safe toha me ka yibote toharawa nemetemoneke.

¹⁴ Me tokiyomehemetemoneke bani me ya me tabaha mati. Bani tabora ka me toha bani yama kabani ka me toha haha hine me horo na me toha bofe ya bani me afe wataha me toha nemetemoneke.

¹⁵ Bani me nafi tokiyomehemetemoneke Nowe ya me tabaha mati, me fafamaha mati.

¹⁶ Bani me tokiyomehemetemoneke, me fafamaha mati. Owa fati ya fama, owa fati ya fama, me nemetemoneke, fare Teoso ati nima me na mati, aya Nowe narabo nima ne ati. Faya Teoso nokobi boko nawahamehimatamonaka fahi, fotowati ka nokobi.

¹⁷ Faha kaki ka 40 amo ni tohehemetemoneke. Faha kimisemetemoneke. Fotowati itihemetemoneke fahi. Fotowati tafo tonehemetemoneke fahi.

¹⁸ Faha kimisemetemoneke. Fotowati tafo tosa nemetemoneke faha ya.

¹⁹ Faha kimisasa nemetemoneke. Kimisi ka atami nemeharawa nafi fawa kanehemetemoneke faha ihi.

²⁰ Manakobisa kimisi forima nemetemoneke mata ya. Tomi kani ka 7 metoro tohamakemetemoneke.

²¹ Yama abe nafi ahabemetemoneke. Bani me afe wataha me toha, tabora ka bani me toha, yama kabani ka bani me toha, nemetemoneke. E ahaba nemetemoneke bisa, e nafi.

²² Me nafi ahabemetemoneke me naha mati ahi wami ya, me yati tohaha mati me hasi na mati fara e hasi ni nima.

²³ Fotowati tori ya me kibeha me ta me hasi nemetemoneke, Nowe ya me taba mati. Me one ahabemetemoneke me nafi. E toha, bani tabora ka me toha, bani yama kabani ka me toha, haha hine me horo na me toha, bani me afe wataha me toha nemetemoneke, me ahaba mati, me nafi.

²⁴ Faya yama amo ni 150 tohaha nowati ya faha sai yana tonehemetemoneke.

Faha fowe fawa nemetemoneke.

¹ Afa yama ya Teoso Nowe wati nawahe-matamonaka bani me tamaha me ya tabahari fotowati ya. Teoso ati ehene boni yama fo towitiemetemoneke, wami ka yama. Makoni faha sai yana tonehemetemoneke.

² Faha kaki fawa nemetemoneke, neme ka nokobi Teoso boko kawahame karo. Wami boti ka faha kimisi fawa, nemetemoneke, Teoso ati ehene.

³ 150 yama amo ni tohaha nowati ya faha sai yana tonehemetemoneke.

⁴ Fotowati ma tonehemetemoneke Ararati ka yati si tonaha mese ya, abariko 5 ne ahabe nowati ya.

⁵ Faha saisa nemetemoneke. Atami tati boni awihinametemoneke abariko fame owa kote ya.

⁶ 40 yama amo ni tohaha nowati ya Nowe nokobi bite naha kanehimatamonaka afa aya hiri hinehemete wanaharo fotowati ya.

⁷ Faya bani biti sa tosematamonaka. Bani biti ino amaka hari kofo, owinari nima nari. Sa hise tokehimatamonaka. Yobi nawaharematamonaka, yama noki nari wami hokowai tabiyo.

⁸ Manakobisa Nowe bani biti owa okoko tohe sa tosatasehimatamonaka yama awehibonaha wami hokowai tabiyo.

⁹ Okoko yama wasirematamonaka taborobana warisaba karo. Wami wataremetemoneke. Faha nasa nemetemoneke wami neme ya. Makoni Nowe mano ta tonehimatamonaka, okoko wara tonehibonaha. Hibemematamonaka fotowati ya.

¹⁰ Nowe yama noki nematamonaka amo ni 7 tohamakeharo. Faya okoko sa tosehimatamonaka tasa.

¹¹ Fari namehimatamonaka bahi toke ya. Yama kakamematamonaka bono ya awa afe kini tatati naro. Awa inimetemone amake haro orifa. Faya Nowe yama watohimatamonaka fahi faha sai haro.

¹² Yama noki nematamonaka amo ni 7 namaki-haro tasa. Faya okoko sa tosehimatamonaka tasa kamarebanoho waha.

¹³ Manakobisa Nowe ka ano 600 tohi ya faha watamaremetemoneke abariko taiti ka yama wehe taiti ya. Wami tohamemetemoneke sai haro. Nowe fotowati bari itibase yama awehi-matamonaka wami hokowaharo faha watamari karo.

¹⁴ Wami nafi hokowemetemoneke abariko taiti nowati ka abariko ya, 27 yama amo ni tohi ya.

¹⁵ Faya Teoso ati yana nematamonaka, Nowe hiyarari.

¹⁶ "Tasi tinahi fotowati ya tika yibote ya te famaha te. Tikatao me toha, tika koma toharawa nahi.

¹⁷ Tiwehene e na ahi: bani me nafi tasisi nahi tiwehene aya me ya titabi karo, bani me afe wataha mati, bani tabora ka mati, bani yama kabani ka mati haro hine me horo na mati bofe ya, me kahiwabone mati, me totamabone mati, wami nafi ya me winaha mati.

¹⁸ Faya Nowe fati ya famehi me tasi tokanemetemoneke fotowati ya. Biti me toha, hinaka koma toharawa nemetemoneke.

¹⁹ Bani me nafi tasisi nemetemoneke bisa, me afe wataha me toha, hine me horo na me toha na mati, fara hinama me tohabisa mati.

Nowe tana hiri nematamonaka, bani mera ta nebonaha Teoso ni ya.

²⁰ Manakobisa Nowe tana hiri nematamonaka, bani mera ta nebonaha Teoso ni ya. Bani me afe wataha me toha, bani me one toha na mera waka nematamonaka, me kabateha mati, me tabasi hinahabani mati.

²¹ Bani me mahi amosa me mahi Teoso hisi ne ati boti e nematamonaka ahi: "Yama me nima hina hiyatera amake, me nafi, matehe toha, me fotaha me toha na mati. Me ihi hiyara me ihi owa okene yama hiyara e na oyosematerabana oke wami ya. Me nafi tohaha bani me ya me tabaha me onahabihamaterabone oke.

²² Wami tohasa ni ya yama wehe fawa rihi, yama soki fawa rihi, naboneke, owati ihi. Yama hiwaha toha, yama siriha toha, faha fowe toha, yama hiwe toha, naboneke. Yama me koro, yama boni me bata, naboneke fara ano ya", Teoso ati nematamonaka.

9

Teoso Nowe mera hiyarematamonaka, mera kakatomehibona ati nari.

¹ Faya Teoso Nowe me ka yama amosabone ta nebona ati nematamonaka. "Tikatao me ka matehe tamatehaboneke. Tika noti me tamahabone tike me tokakanikima nabone mati yama nafi ya wami nafi ya.

² Bani me nafi kitaraba me amake te ehene. Tera me nakomehaba me amake, yama kabani

ka me toha, me afe wataha me toha, hine me horo na me toha, ma ka aba me toha na mati, me nafi.

³ Afa me te kabahabone teke waha. Hibati ya yama koro na te kabahabone onahamaro ama oke. Bani me toha naboneke waha.

⁴ Bani me ame me kihaha me ta me te kabarabone teke. Me ame ahabi ya me te kabahaboneke, me ahabi forima na mati.

⁵ Era me waka na me ahaba naboneke. Bani era nabowe ahabebonaka. E ka owa era nabowe ahaba nebonaka.

⁶ E hiri onahamaro ama oke, me e nabone mati owa nima. E ka owa era nabowe hahi ehene itihi ahabebonaka bisa. Bare hinabowebonaka bisa.

⁷ Tikatao me ka matehe tamatehaboneke. Tika noti me tamahabone tike me tokakanikima nabone mati yama nafi ya wami nafi ya".

⁸ Faya Teoso ati yana tasehimatamonaka, Nowe biti me ya tabehi ni ya.

⁹ "Owati okominahabone oke, tera owakatomabone ona owati, te ka noti me owakatoma onahabone owa, te watamari ya.

¹⁰ Bani me nafi owakatoma onahabone oke, aya me tasisi na mati fotowati ya, me ya titabi ka mati, me afe wataha me toha, tabora ka me toha, yama kabani ka me toha, na mati, me nafi wina mati wami ya.

¹¹ Tera owakatomahabone oke. Me nafi ahabiba watamateraba me amake faha fowe nafiha ihi. Faha fowe nafiha wami nafi nahabi-materaba amake.

¹² Yama onamoabana oke, owati te watoba karo, tera owakatomatehabone ona owati. Tera owakatoma, bani me nafi owakatoma, te ka noti me owakatoma, otehabone oke, me nafi.

¹³ Yama onawara oke neme ya, maka tohaharo, te awehibonaha, owati te watohabone te, tera owakatombone ona owati, wami ka me te.

¹⁴ Yama noki yawari nafiha ni ya maka owa oni ya

¹⁵ owati wati owahamabone oke, tera owakatombone ona owati, bani me ya te tabaha te, me yoro tokana mati. Faha fowe nafiha te nafi nahabimateraba amake.

¹⁶ Maka hine namo ya neme noki yawari poti ya, owati wati owahabone oke aya okominaharo, tera owakatombone ona owati, bani me ya te tabaha te.

¹⁷ Maka owati kaminaka, wami ka me nafi owakatombone ona owati", Teoso ati nematamonaka.

Nowe biti me taminemetemone amake.

¹⁸ Nowe biti me inimetemone amake haro, me tasisi na mati fotowati ya: Se, Ka, Safe. (Kanaha batimatamona amaka, Ka.)

¹⁹ Afa Nowe biti memetemone me amake, me terei na mati. Me ka noti me tokakanikima nemetemoneke yama nafi ya.

²⁰ Nowe yama kokoromatamona amaka. Ofa kokoro taitimatamona amaka.

²¹ Yama we one ya Nowe fi fawi nafihimatamonaka. Hanohimatamonaka kasiro ya. Tokiyomame amo nematamonaka hinaka yobe bani me atari tohe wehi toro ya, korone tohahari.

²² Kanaha bati Ka tohe bati awehimatamonaka, korone tohahari. Tokome faya bati kamine-matamonaka, anoti me ni ya.

²³ Manakobisa Se ya Safe me famaha makari ibe me totimetemoneke. Me hibariemetemoneke me iyoru ya. Me towakamehemetemoneke me yaka kani me bari ka ya. Faya me ka abi me yoto kanehemetemoneke makari ibe ya korone tohahari, me noki toha mati ha ya. Me ihi e nemetemoneke me ka abi me awarabone mati.

²⁴ Manakobisa Nowe tafime ya hanohi hano fawa ne kitame ya, hiyara mitehimatamonaka biti yoto ke tohe hiwahari korone.

²⁵ Nowe ati yana nematamonaka. "Yama hiyara kakehaboneke Kanaha ni ya. Anoti me ka yama aahiteba amaka".

²⁶ Nowe ati e nematamonaka ahi tasa: "Teoso e kahiyarahi, Se ka Teoso. Se me ka yama aahi Kanaha me tohatehaboneke.

²⁷ Safe me ka wami nafihaboneke, Teoso ati ehene. Safe me winatehaboneke Se me tabori ya, Se me me nofaha mati. Safe me ka yama aahi Kanaha me tohatebisaboneke.

²⁸ Manakobisa faha fowe ehebote nowati ya Nowe ka ano 350 tohamakehemetemoneke.

²⁹ Ahabematamonaka hinaka ano 950 tohi ya.

10

Nowe biti me ka noti me inimetemoneke.

¹ Nowe ka noti me inimetemone amake haro, biti me ka matehe, Se, Ka, Safe me na mati. Me ka matehe watehemetemoneke faha fowe ehebote nowati ya.

² Safe biti memetemoneke haro, Kome, Makoki, Matai, Safa, Tobao, Meseki, Tirasi me na mati.

³ Kome biti memetemoneke haro, Asikenasi, Rifati, Tokama me na mati.

⁴ Safe ka noti me tohate me amake haro, Erisa ka me toha, Esibaya ka me toha, Sibiri ka me toha, Rotisi ka me toha na mati.

⁵ Afa Safe ka noti me tohate me amake. Ma witi ya me one wina, wami itakosaha ya me one wina, te me amake. Fara me ati me hiri te me amake, me ati hiyaya na mati. Me abe ebe nemetemoneke tabora tamaha ya me winakanikima nabone mati.

⁶ Ka biti memetemoneke haro, Kosi, Esito, Ribia, Kanaha me na mati.

⁷ Kosi biti memetemoneke haro, Seba, Hafira, Sabita, Rama, Sabiteka me na mati. Rama biti memetemoneke haro, Saba, Teta me na mati.

⁸ Kosi Niroti batimatamona amaka hari Niroti me nafi tabori iihawa taiti tohehimata.

⁹ Teoso hinarife yama yeyete tohehimatamonaka. Makoni me ati e te me amake ahi, "Niroti nima tinahabone tike, yama yeyete tohehimata, Teoso hinarifahari", me ati te me amake.

¹⁰ Taiti ya sitati terei na ka me ka towisawamatamona amaka, Babironia, Ereki, Akati naro, wami Sina tohaha ka sitati.

¹¹ Manakobisa tokehimatamonaka Asiria ka wami ya, sitati one hiri nebanoho, Ninifi, Reoboti, Kara,

¹² Rese naro. Ninifi ya Kara famaha basa kani ya Rese tohate amake, Kara sitati ehebote tohaharo.

¹³ Esito ka noti me tohate me amake haro, Ritia ka me toha, Ana ka me toha, Reabi ka me toha, Nafito ka me toha,

¹⁴ Batorosi ka me toha, Kasiro ka me toha, Kereta ka me toha na mati. Kereta ka me ka noti me one amake, Firisia ka mati.

¹⁵ Kanaha biti me famehemetemoneke haro, Sito taiti toha, Heti toha, nari.

¹⁶ Kanaha ka noti me tohate me amake haro, sebo me toha, amo me toha, kikasi me toha,

¹⁷ hifi me toha, aki me toha, si me toha,

¹⁸ arifati me toha, sema me toha, hamati me toha na mati.

¹⁹ Kanaha ka me ka wami yowehemetemoneke, bahi kakamaki beheri ya, Sito ya. Yowa nemetemoneke bahi kakamaki beheri owa ya, Sera ya, Kasa yabori ya. Yowa nemetemoneke bahi kakamaki ya Sotoma, Komoha, Atima, Sebowi na ya, Rasa yabori ya.

²⁰ Afa Ka ka noti me tohate me amake. Fara me ati me hiri te me amake, me ati hiyaya na mati. Me abe ebe nemetemoneke tabora tamaha ya me winakanikima nabone mati.

²¹ Safe anoti Se tohe ebereo me nafi ka itimatamona amaka.

²² Se biti memetemoneke haro, Erao, Aso, Ahabasati, Roti, Ara me na mati.

²³ Ara biti memetemoneke haro, Osi, Ho, Kete, Masi me na mati.

²⁴ Ahabasati Sera batimatamona amaka. Sera Ebe batimatamona amaka.

²⁵ Ebe biti me famehemetemoneke, Bereki ya Sokita famahari. Bereki sawi ka yama ya me nafi abe ebe kanehemetemoneke. Makoni me abe ebe kani Bereki ino kaminaka.

²⁶ Sokita me ka abimatamona amaka, Aomota, Serefi, Hasamafe, Sera,

²⁷ Atonirao, Osao, Tikara,

²⁸ Obao, Abimayeo, Saba,

²⁹ Ofi, Hafira, Sobabi me na mati, Sokita biti me toha mati, me nafi.

³⁰ Me winate me amake wami ini Mesa tohaha ya, Mesa beheri ka wami toha na ya. Me tabori yowate me amake sitati Sefa tohaha ya, yati nemeha si toni ka yama ya, bahi kakamaki ya.

³¹ Afa Se ka noti me tohate me amake. Fara me ati me hiri te me amake, me ati hiyaya na mati. Me abe ebe nemetemoneke tabora tamaha ya me winakanikima nabone mati.

³² Afa Nowe ka noti me tohate me amake. Faha fowe webote nowati ka tabora nafi ka Nowe ka noti hinama me amake.

11

Yobe nemehe me hiri nemetemoneke.

¹ Hibati ya me ati fara oohari tohehemetemoneke, me nafi. Me ati hihiya naba wataremetemoneke.

² Bahi kakamaki ya me wina me one yana tona me kakehemetemoneke Sina ya, yama homi amosa ya, atami kihararo, me winahabani mati fahi.

³ Me wina faya yama wehe one ya me abe hiyaremetemoneke. "Hima tisoro kahi e hiri nahi".

Faya yobe tisoro tohe hiri ni me yana tonehemetemoneke, moya naro bisi ya. Yobe yati hiri ni tohehi hiri ni me nofamaremetemoneke, moya nari simeto ya.

⁴ Me ati yana tasehemetemoneke. "Sitati e hiri nahi, yobe nemehe kihaharo, kobo tomisebana neme baki ya. Manakobisa era me kahiyaraboneke. E toka nawaharerihi nabone eke yama nafi ya".

⁵ Manakobisa Teoso kakehimatamonaka ahi bofe ya, me ka sitati awehibonaha, yobe nemehe toha nari, hawa toharari mata.

⁶ Ati yana nematamonaka. "Fara me ati oharineke, me wini oharia mati. Me ihi nafike, owaharo. Yama one ya me ihi fotamisahaboneke mata ya. Fara yama me hinofa me hiri naboneke.

⁷ Hima e tokisahi bofe ya. Me ati e tonahiyabone eke, me ati hiyaya naba mati, me abe ati watomaribone karo".

⁸ Faya Teoso mera ebe nematamonaka, me tokarikosabone mati wami nafi ya. Sitati me hiri namaremetemoneke waha.

⁹ Sitati ini me nawatemetemoneke Babeo tohahabonehe. Babeo ini yama kaminineke haro, yama e tonahiyi karo. Ini mera kaminineke, me ati Teoso hinahiya mati, me ebe hinahabone mati, me nafi, me tokarikosabone mati wami nafi ya.

Se ka noti me inimetemone amake.

¹⁰ Se ka noti me e nemetemoneke ahi. Faha fowe ehebote ahaba nowati ka faha fowe famake nowati ya Se ka ano 100 tohi ya biti nehimatamonaka Abasati tohahari.

¹¹ Manakobisa Se ka ano 500 tohamakehemetemoneke. Biti me one namake, bite narawa, nemetemoneke.

¹² Manakobisa Abasati ka ano 35 tohi ya biti nehimatamonaka Sera tohahari.

¹³ Manakobisa Abasati ka ano 403 tohamakehemetemoneke. Biti me one namake, bite narawa, nemetemoneke.

¹⁴ Faya Sera ka ano 30 tohi ya biti nehimatamonaka, Ebe tohahari.

¹⁵ Manakobisa Sera ka ano 403 tohamakehemetemoneke. Biti me one namake, bite narawa, nemetemoneke.

¹⁶ Faya Ebe ka ano 34 tohi ya biti nehimatamonaka, Bereki tohahari.

¹⁷ Manakobisa Ebe ka ano 430 tohamakehemetemoneke. Biti me one namake, bite narawa, nemetemoneke.

¹⁸ Faya Bereki ka ano 30 tohi ya biti nehimatamonaka, Reo tohahari.

¹⁹ Manakobisa Bereki ka ano 209 tohamakehemetemoneke. Biti me one namake, bite narawa, nemetemoneke.

²⁰ Manakobisa Reo ka ano 32 tohi ya biti nehimatamonaka Seroki tohahari.

²¹ Manakobisa Reo ka ano 207 tohamakehemetemoneke. Biti me one namake, bite narawa, nemetemoneke.

²² Faya Seroki ka ano 30 tohi ya biti nehimatamonaka Nao tohahari.

²³ Manakobisa Seroki ka ano 200 tohamakehemetemoneke. Biti me one namake, bite narawa, nemetemoneke.

²⁴ Manakobisa Nao ka ano 29 tohi ya biti nehimatamonaka Tera tohahari.

²⁵ Manakobisa Nao ka ano 119 tohamakehemetemoneke. Biti me one namake, bite narawa, nemetemoneke.

²⁶ Manakobisa Tera ka ano 70 tohi ya biti me nehemetemoneke, me terei na mati, Abarao, Nao, Hara me na mati.

Tera ka noti memetemone me amake.

²⁷ Tera ka noti me e nemetemone me amake ahi. Me ka abimatamona amaka, Abarao, Nao, Hara me na mati. Ro batimatamona amaka Hara.

²⁸ Tera biti Hara tohe ahabematamonaka wami Babironia ya, sitati O tohaha ya, watamatamona ka sitati ya. Tera sawisa nematamonaka biti ahabi nowati ya.

²⁹ Abarao Sarai itihimatamonaka. Nao Mioka iti nematamonaka. Hara biterawametemoneke, Mioka ya Isika famaharo.

³⁰ Sarai biti me wataremetemoneke. Nabati weye hinaterabonemetemoneke.

³¹ Babironia ya Tera wine yana tonehimatamonaka, tokehibonaha wami ini Kanaha tohaha ya. Mera towakematamonaka, biti Abarao toha, hinaka noti Ro toha, nematamonaka, Hara biti. Hinaka koma Sarai tohaha towaka, nematamonaka, haro Abarao fati. Sitati Hara ya me ma nama me winehemetemoneke fahi.

³² Faya Tera ahabematamonaka Hara ya, hinaka ano 205 tohi ya.

12

Teoso Abarao ha nematamonaka.

¹ Hara ya Abarao wine yama wehe one ya Teoso ati yana nematamonaka Abarao hiyarari. "Abarao tiwinamarabone tike titaboro ya. Te one me ya titabamarabone tike, abi ka mati. Tikahabone tike wami one ya. Afa wamibone yofi okanabone oke tiwa ni ya.

² Tika noti me tamatehaba ama tike kasiro ya. Me wini tamatehaba me amake. Tika yama amosatehaba ama tike owehene. Tiwa me

kahiyaratehaba me amake. Me one ka yama amosatehaba me amake tiwehene.

³ Tiwa onofabone me ati na me onofa onahabone oke. Tiwa onofarahabone me ati na me onofarahabone oke bisa. Oyahabone oke tabora nafi ka me ni ya tiwehene".

⁴ Fare Teoso ati nima Abarao ehene nematamonaka, yana tonahari Hara ya. Hinaka ano 75 tohehemetemoneke yana tonahari. He ya Ro famehimatamonaka.

⁵ Abarao fati Sarai toha towaka, anoti biti Ro tohe towaka, hinaka yama aahi mera towaka, hinaka yama nafi towaka nematamonaka. Hara ya wiwina tohe yama aahi me tamaha mera kanika, yama tamaha kiha, nawahematamonaka. Wami Kanaha tohaha ya kobo ne

⁶ kariwematamonaka Kanaha baikani ya. Faya kobo tasehimatamonaka tabora Sike tohaha ya. Awa ehebote ini More tohaha wehemetemoneke Sike ya. Afa yama ya Kanaha ka me winasa nemetemoneke fahi.

⁷ Faya Teoso kakehimatamonaka Abarao ni ya. Ati yana nematamonaka. "Abarao afa wami ta otehabone oke haro tika noti me ni ya".

Afa tabora ya Abarao tana yati toha hiri nematamonaka, bani ta nebonaha Teoso ni ya, Teoso awe karo fahi.

⁸ Manakobisa Abarao tokehimatamonaka sitati Beteo beheri ka yama ya, yati si toni ka yama ya, bahi kakamaki ya. Hinaka yobe kabirito kone kowi tohehi si nirimatamonaka fahi. Sitati Ai tohehemetemoneke bahi kakamaki ya. Tana yati toha hiri tasematamonaka, bani ta nebonaha Teoso ni ya, Teoso ha nari.

9 Manakobisa yaka nawaharematamonaka Kanaha ka wami ya, tokahari bahi kakamaki beheri ka yama ya.

Abarao sawihimatamonaka Esito ya.

10 Afa yama ya me fimi yana tonehemete-moneke Kanaha ka mati, yama kabahaba wata-mari karo. Makoni Abarao tokehimatamonaka winehibonaha mata ahi Esito ya.

11 Esito yabori ya me bori nake Abarao fati Sarai hiyarematamonaka. "Owati timitahi. Ha tiwa fana amosawi ama tike.

12 Esito ka tiwa me awi ya me ati e naba me awineke ahi: 'Efe fati amake', me ati naba me awineke. Faya owa me nabowahaboneke, ha tiwa ta tiwa me hasi niha mati.

13 Tiwati e nabone tike ahi: okasimamone tiwa tinihabana tike. Faya tiwehene owa me nabowarabanake. Owa me nofahaboneke fahi".

14 Faya Esito ya Abarao kobo ne fati Sarai Esito ka me hiwa awi amosamone me hinehemete-moneke.

15 Esito ka towisawa ya tataba me hiwa hinehemetemoneke. Tamine me hikaminehemete-moneke towisawa ni ya, amosamonehe. Makoni me hekamehemetemoneke towisawa ka yobe ya.

16 Sarai ihi towisawa Abarao nofehimatamonaka. Yama tamaha ta nematamonaka he ni ya, ofeya me toha, bowi me toha, someto me toha, yama aahi me toha, yama aahi fanawi toharawa, someto fana toharawa, kamero me toha na mati.

17 Sarai ihi Teoso towisawa mera narabikehimatamonaka yama kome kitaha yosehari me ni ya.

¹⁸ Makoni towisawa Abarao ino hiri nematamonaka. Ati yana nematamonaka. "Abarao himataba tiwehene e rini owa ni ya? Tika yiboteni tikaminehene ama tike owa ni ya.

¹⁹ Asimamone tina otiharake. Tika yibote titimahi. Te towakamahi".

²⁰ Manakobote towisawa ati ehene Abarao me me towakamehemetemoneke, towisawa ka saotato mati, me winamarabone mati Esito ya. Fati toha, hinaka yama nafi toha, nemetemoneke.

13

Abarao ya Ro me famaha hine me ebe kanehemetemoneke.

¹ Abarao winamarehimatamonaka Esito ya. Tokomematamonaka Kanaha kote ya, bahi kakamaki beheri ya, hinaka yama nafi towakari, fati ya famahari. Biti owa Ro tohe toha, nematamonaka.

² Abarao honehimatamonaka kasiro ya. Hinaka bowi me tama, barata nafiha kiha, oro nafiha kiha nematamonaka.

³ Yaka nawahare faya kobo nematamonaka Beteo ya. Tokomatase ma tonamematamonaka Beteo ya Ai fama basakani ya. Afa tabora ya winibematamonaka baha.

⁴ Kobo tonamematamonaka fara hinaka tana ya, hiri hinaharo baha. Faya Teoso ha nematamonaka fahi.

⁵ Ro Abarao me ya tabehi ka bowi me tama, ofeya me tama, hinaka me tama, nemetemoneke.

⁶ Ro Abarao me fama me ka bani me tami ka me taboribone wataremetemoneke, masiri nafiri karo, bani me tafebana.

⁷ Faya me abe mono nemetemoneke, Abarao ka bani me nanarifa me ya Ro ka bani me nanarifa me tabaha mati. Afa yama ya Kanaha ka me winasa nemetemoneke, Berisi ka me ya me tabaha mati.

⁸ Faya yama wehe one ya Abarao ati yana nematamonaka, Ro hiyarari. "Ota one me te amake. E abe mono rabone eke. Era nanarifa me abe mono rihi nabone eke.

⁹ E abe ebe kanahabone eke. Wami tiwahi. Wami nafike. Aya tiki ya ahi yasoka ya okahabana oke kanihina ka ya. Aya tiki ya kanihina ya oka onahabana oke yasoka ka ya".

¹⁰ Ro wami ki nematamonaka. Sotao ka faha witi ka yama awehimatamonaka, yowaharo sitati Soa ya. Faha kihahamone ati nematamonaka. Teoso ka awa boti nima namone ati nematamonaka, Esito ka wami nima, naro. Sotao witi ka yama e nemetemoneke ahi, sitati Sotoma ya Komoha fama Teoso nahabire ya mata.

¹¹ Faya Sotao witi ka yama Ro ihehibona ati nematamonaka. Faya tokehimatamonaka bahi kakamaki ya. Abarao ya Ro me fama me abe ebe kanehemetemoneke fahi.

¹² Abarao ta winasa nematamonaka Kanaha ka wami ya. Ro ta tokomematamonaka, winehibonaha Sotao witi ka sitati ya. Yaka ne kobo nematamonaka Sotoma ya.

¹³ Yama hiyara hihiri me tohehemetemoneke, afa mati, Sotoma ka mati. Me ihi hihiya toharemetemoneke kasiro ya Teoso ni ya.

Teoso Abarao kakatomehibona ati nematamonaka.

¹⁴ Manakobisa Ro toke nowati ya Teoso ati yana tasehimatamonaka, Abarao hiyarari. "Abarao yama nafi tiwahi. Bahi kakamaki ka yama tiwa, bahi totoka ka yama tiwa, bahi kakamaki beheri ka yama tiwa, bahi totoka beheri ka yama tiwa, tinahi.

¹⁵ Wami nafi tiwaha ta onahabone oke tiwa ni ya, tika noti me toha na me ni ya. Te taboroboneke, te winahabone te fara yama tohateha ya.

¹⁶ Tika noti me tamatehaba me amake, wami hobokori nima me na mati, owehene. Wami hobokori tomi kani e watotera e amake. Wami hobokori nima me naboneke, me tomi kani e watora mati.

¹⁷ Tikahi Kanaha ka wami nafi ya. Yaka tiwaharehabone tike wami nafi tohaha ya. Afa wami nafi ta onahabone oke tiwa ni ya".

¹⁸ Faya Abarao yobe me tisa me tokehemetemoneke sitati Heboro ya. Me winawehemetemoneke Manere ka awa ehebote boti yabori ya. Faya Abarao tana yati tohaha hiri tasehimatamonaka, bani ta nebonaha Teoso ni ya.

14

Abarao Ro hasi nihimatamonaka.

¹ Afa yama ya Sina ka towisawa Arafeo tohehimatamonaka. Erasa ka towisawa Arioki toha, Erao ka towisawa Ketoraome toha, Kowi ka towisawa Titao toha, nematamonaka.

² Afa towisawa me kowato na towisawa me one me mowa nemetemoneke haro, Sotoma ka towisawa Bera toha, Komoha ka towisawa Bisa toha, Atima ka towisawa Sinabi toha, Sebowi ka

towisawa Semebe toha, Bera ka towisawa toha, me na mati. Bera ini one amake haro, Soa tohaharo.

³ Afa towisawa me siko na me ka saotato me me yoro tokaniwamemetemoneke Siti ka faha witi ka yama ya, faha ehebote Mohoto iti ya.

⁴ Towisawa Ketoraome mera yoyose tohehimatamonaka baha, hinaka yinerobona me ta hinehibonaha ano 12 tohaha ya. Faya yinero ta ni me nofamara yinero ta ni me fawa nemetemoneke Ketoraome ni ya.

⁵ Faya ano oharia nowati ya Ketoraome towisawa me one ya tabehi kakehimatamonaka mera mowa nebonaha. Me me mowa nemetemoneke refa mati, Asiteroti-Kanai ya. Me me mowa, nemetemoneke sosi mati, Ha ya. Me me mowa, nemetemoneke emi mati, Safe-Kiriatai ya.

⁶ Me me mowa, nemetemoneke, ho mati, Sei ka yati nemeha si tonaha ya. Faya me me kiyoha me me sa tosehemetemoneke Eobara ya, yama honara yowi ka yama ya. Me nafi kitaremetemoneke Ketoraome me ihi.

⁷ Faya Ketoraome me wete namehemetemoneke Katisi ya, me one me me mowa nabone mati. Hibati ka inimetemone amake Emisibati, Katisi tohaharo. Amareki me tabori nafi me ihawehemetemoneke. Faya amo me me mowa nemetemoneke, me wina mati Asasao-Tama ya. Amo me kitaremetemoneke me ihi.

⁸⁻⁹ Manakobisa towisawa me ka saotato me ya me tabaha me tokehemetemoneke Siti ka faha witi ya, Sotoma ka towisawa toha, Komoha ka toha, Atima ka toha, Sebowi ka toha, Bera ka toha, me na mati, towisawa me siko na mati. Me

toka towisawa me one kowato na me me mowa nabone me ati nemetemoneke, Erao ka towisawa toha, Kowi ka toha, Sina ka toha, Erasa ka toha, me na mati.

¹⁰ Siti ka faha witi ya hoti tamehemetemoneke, bisi kihaharo. Me abe mowa na towisawa me kowato na me ihi Sotoma ka towisawa ya Komoha ka towisawa me fama me kitara me tokomabone me foro nemetemoneke hoti ya. Me tabi ka towisawa me one ta kana ni tokomemetemoneke yati nemeha si tonaha ya, me hasi nabone mati.

¹¹ Towisawa me kowato na Sotoma ya Komoha famaha ka yama nafi me ihehemetemoneke, yamata toha, yama manakone fotaha toha naro. Faya me tokomemetemoneke, yama me towakama mati.

¹² Abarao biti owa Ro tohe Sotoma ya wine me hiwate me hekamehimatamonaka. Hinaka yama nafi me hekama hinehemetemoneke.

¹³ Sotoma ka me ka owa hasi ne tokomakehimatamonaka Abarao ebereo tohe ni ya, yama kaminebonaha Abarao ni ya. Abarao winehimatamonaka Manere ka awa ehebote boti yabori ya, Manere Amo ka me ka owa. Manere Abarao tesene me tohehemetemoneke, nisori me ya tabahari, Esiko toha Ane toha me na mati.

¹⁴ Abarao biti owa towakami tamine mite hinaka saotato mera yoro tokaniwamematamonaka, me yanateha mati taboro ya. 318 me tohehemetemoneke. Abarao me ya tabe towisawa me kowato na me me kiyohemetemoneke. Faya me kobo nemetemoneke sitati Ta tohaha ya.

¹⁵ Abarao ka saotato mera ebe kanehimatamonaka, ha ya me one toha, ha ya me one

toha nabone mati, towisawa me kowato na me me mowa nabone mati. Yama soki ya me me mowa na towisawa me kowato na me kitaremetemoneke. Me tokoma me me hikiy-oemetemoneke. Faya me tokomemetemoneke Hoba ya, Tamasiko kowani ya.

¹⁶ Faya Sotoma ka me ka yama nafi me hiyabamakiemetemoneke towisawa me kowato na me ni ya. Abarao biti owa Ro tohe kakama nematamonaka, hinaka yama nafi toha, me fanawiri toharawa, Sotoma ka me nafi toha na mati.

Teoso Abarao kakatomehibona Meokiseteki ati nematamonaka.

¹⁷ Manakobote Ketoraome me mowa ni nowati ya Abarao kame hawi enoki ya Sotoma ka towisawa kakehimatamonaka Abarao kobo nebonaha, Safe ka faha witi ya. Yama ini one amake haro, Towisawa ka Faha Witi tohaharo.

¹⁸ Meokiseteki Abarao kobo, nematamonaka, Sare ka towisawa tohahari, Teoso me nafi ka Hiti Teoso tohehi ka sasetoti tohahari. Meokiseteki bao kakama, fi kakama nematamonaka.

¹⁹ Meokiseteki Abarao nofehimatamonaka. Teoso Abarao kakatomehibona ati nematamonaka, ati e nari ahi: "Teoso me nafi ka hiti Teoso tohe Abarao kakatomehibonaka. Efe Teoso wami nafi hiri, neme hiri, nematamonaka.

²⁰ Teoso me nafi ka hiti Teoso tohe e kahiyarahi, ehene tikita tiwa yawa mowa tinaha tiwa".

Faya yama Abarao hekama kote bite tesimo tohaha ta nematamonaka Meokiseteki ni ya.

²¹ Manakobote Sotoma ka towisawa Abarao hiyarematamonaka. "Hine ya me aboni ta

tinahabone tike owa ni ya. Me ka yama ta tohahaboneke tiwa ni ya".

²² Abarao ati hinahabihematamonaka. "Omano yana nabone oke Teoso hiwahabonehe, Teoso me nafi ka hiti tohahari, neme hiri, wami nafi hiri, nemata.

²³ Teoso ino oti oke, owati mitehibonaha, owati e naro ahi: Tika yama onofa okere. Makari ake oharia onofarihi, sataya mati oharia onofarihi oke. Tiwati yana riyahi, tiwati e na tiwa ahi: 'Owehene Abarao honehimari amaka', tiriyahi.

²⁴ Oko yamabone onofa okere, fara owa. Hine ya oko saotato yamata me kabaharake. Ane, Esiko, Manere me na oko tataba me tohaha me ta yama kote me ihahaboneke".

15

Teoso ya Abarao me famaha me abe nofatibone ka yama me hiri nemetemoneke, Teoso ati ehene.

¹ Manakobote Abarao yama awehimatamonaka Teoso hinamoaro. Teoso Abarao hiyarematamonaka. "Abarao watorima tinahi. Tiwa owakatombone oke, yama yofina wataribone karo tiwa ni ya. Tika yama amosaba ta onahabana oke".

² Abarao Teoso ati mite ati yana nematamonaka. "Teoso oko Hiti, yama amosa ta tini ya owa ni ya yayai orahabone oke, okatao watere karo. Oko nanarifa Eriese tohe Tamasiko ka tohe oko yama nafi ihawatebonaka ohabi ya, okatao watere karo.

³ Okataoba ta titera ama tike. Makoni owa nanarifa me ka owa otaboro ya yanatehi oko yama ihawatehibonaka".

⁴ Faya Teoso ati yana namatasehimatamonaka. "Tiwa nanarifa Eriese tohe tika yama ihawaterebonaka. Tikatao ta tika yama ihawebonaka".

⁵ Faya Teoso Abarao towakamematamonaka yama winakosi ya yobe beheri ya. "Neme tiwahi. Neme ka amowa me tomi kani tiwatorabone tike. Amowa me tomi kani nima tika noti me tomi kani tehaboneke, tamabote me tohaha mati".

⁶ Faya Abarao Teoso ati mite ati hinofematomonaka. Makoni Teoso ka me ka owa hinihematomonaka.

⁷ Teoso ati yana namatasehimatamonaka. "Teoso ama oke. Yeofa ama oke. Owati ihi tikehamaro ama tike, Babironia ya yana tina tiwa, sitati O ya. Tiwa owakakehamaro ama oke ahi, afa wami ta onahabone ona owa tika wamibonehe".

⁸ "Yeofa oko Teoso, himata nima oko yama wato naba ama ori, afa wami ohahaba owa?" Abarao ati nematamonaka.

⁹ "Bowi fana tekama, kabirito tekama, ofeya tekama, tinahabone tike, me ka ano terei na mati. Monowi toha, okoko toha, me naboneke", Teoso ati nematamonaka.

¹⁰ Faya Abarao bani mera towakamehimatamonaka Teoso ni ya. Bani mera waka ne me bobi hinehemetemoneke. Me beheri one ha ya toha, me beheri one ha ya toha nemetemoneke. Bani biti me ta mera bobi rematamonaka.

¹¹ Faya boko kisarawehemetemoneke bani mera kabarawabonehe. Faya Abarao e hiniharawemetemoneke.

¹² Yama sokirisi ya Abarao nokobisa koro hikane amo ni yokana tohehimatamonaka.

Hibati ya kakomekabote nematamonaka. Kakakome ihi tohehimatamonaka.

¹³ Faya Teoso ati yana nematamonaka. "Abarao yama tiwatohabone tike haro. Tika noti me winatehaboneke bara me tabori ya. Ano 400 tohaha ya yama hiyara me karimaboneke bara me ihi, bara me ka yama aahi me toha mati.

¹⁴ Manakobisa yama hiyara oyosebone oke bara me ni ya fahi. Faya tika noti me yana tonahaba me amake, me winamarabone mati bara me tabori ya, bara me ka yama aahi me tohamara mati. Me honahaba me amake, yama manakone fotaha me kakama mati.

¹⁵ Ha tiwa tika bote tohi amosaba ama tike. Tika ahabi amosa naba ama tike. Tiwa me kamohaba ama tike. Faya iti me ya titababone tike e abohi taboro ya.

¹⁶ Tika noti me ka noti me kamatehaba me amake ahi. Amo me oyosemarabone oke mata. Me ka yama hiyara kitamisi ya mata ya faya me okatmatehabone oke fahi".

¹⁷ Faya yama sokihemetemoneke fahi. Hibati ya yifo witi tasi tona, yifo nakasiri wiye tasi tona, nemetemoneke. Yifo hasawiri kimisemetemoneke yifo nakasiri wiye ya. Yifo witi ya yifo nakosiri wiye famaha yaka nemetemoneke bani me beheri baikani ya.

¹⁸ Afa yama ya Teoso ya Abarao me famaha me abe nofatibone ka yama me hiri nemetemoneke, Teoso ati ehene. Ati e nematamonaka ahi: "Abarao afa wami ta otehabana oke tika noti me ni ya. Owati tohawahaba wataraba ama oke. Me ka wami yowatehaba amake Esito ya. Yowa,

tehaba amake Eofarati ka faha ya.

¹⁹ Me nafi ka wami tika noti me ihawatehaba me amake. Ke me toha, kenisi me toha, kitimo me toha,

²⁰ heti me toha, berisi me toha, hefa me toha,

²¹ amo me toha, kanaha me toha, kikasi me toha, sebo me toha, me na me ka wami me ihawatehaba me amake, me nafi.

16

Aka biti watehimatamonaka, Isimayeo toha-hari.

¹ Abarao fati Sarai tohaha kahiwaremetemoneke, Abarao biti nehibonaha. Sarai yama aahi fanawi toha kihehemetemoneke, Esito ka fanawi tohaharo. Inimetemone amake Aka.

² Yama wehe one ya Sarai ati yana nemetemoneke Abarao hiyararo. "Teoso ati ehene okahiwa okere. Makoni oko yama aahi ahi tinahabone tike, biti ne ya biti ohehibonaha, okataobonaha".

Sarai ati amosemetemoneke Abarao ni ya.

³ Faya Aka ta nemetemoneke Abarao ni ya, Abarao ahi hinahabonehe, biti nebonaha. Fati yokana amaremetemoneke. Sarai Aka kahabani ka yama ya Abarao wine ka ano 10 tohehemetemoneke Kanaha ya.

⁴ Aka Abarao ahi hina nabati weye nemetemoneke. Nabati weye ni watoha hiti Sarai toha nofamarehemetemoneke waha.

⁵ Faya Sarai ati yana nemetemoneke, Abarao hiyararo. "Tiwehene Aka owa nofamakere. Okahabanarake tiwa ni ya fara owa. Faya nabati weye ni watohani owa nofamakere. Teoso

e ehene watoka hiyararo. Tiwehene tohi ya tiwehene toha, owehene tohi ya owehene toha na awineke. E ehene Teoso watohibonaka e fami".

⁶ "E, siba kere. Fara tika yama aahi amake, Aka. Tiyosete amake. Fara yama tinofa hiri tinahabone tike he ni ya".

Faya Aka katomi Sarai yana hinehemetemoneke. Tokomemetemoneke hasi nabonehe.

⁷ Yama honara ya yaka na Teoso nanarifa kobo hinehemetemoneke, So hawi ya, faha bite iti yabori ya.

⁸ Aate hinehemetemoneke. "Aka Sarai ka yama aahi tihaha hibaka ya tikerini? Hibaka ya tika ribe?" Teoso nanarifa ati nematamonaka.

"Oko hiti owa nofamara okomara oke, hasi onahabone owa".

⁹ Faya Teoso nanarifa hiyosemehemetemoneke. "Tikamahi tika hiti ni ya. Fara ati nafi nima tiwehene nabone tike".

¹⁰ Teoso nanarifa ati yana namatasehimatamonaka. "Owati ihi tika noti me tamatehaba me amake. Me tomi kanihina teraboneke, me tami karo.

¹¹ Tinabati weye na tikatao watehibonaka. Ino tinawatehibonaka. Isimayeo tohehibonaka. Isimayeo ino yama kaminaka haro, Teoso e ati mite ka yama. Yama hiyara tikarima tiwati Teoso mite ka Isimayeo tohehibonaka.

¹² Efe tikatao yama kabani ka someto nima tehibonaka. Me nafi mowa ne ya me nafi mowa, hinehibonaka. Me one ya tabaterebonaka. Winatehibonaka yama yabo ya".

¹³ Faya Aka Teoso ino tonihawahemete-moneke, Teoso era awe tohehibonaha. Ati e nemetemoneke ahi: "Teoso owa hiyarareka. Hahi owa awe owe awane? Keye amarini?" ati naro.

¹⁴ Makoni afa faha ini e te amake ahi: Hahi yati ne owa awe ka faha amake. Itate amake hawi ya. Katisi ha ya toha, Bereti ha ya toha nineke.

¹⁵ Aka biti watehimatamonaka, Abarao biti-bonaha. Bati ino hinawatehimatamonaka, Isimayeo tohehibonaha.

¹⁶ Isimayeo wate ya Abarao ka ano 86 tohe-hemetemoneke.

17

Teoso ya Abarao me famaha me abe nofatibone ka yama me hiri nemetemoneke Teoso ati ehene.

¹ Manakobote Abarao ka ano 99 tohi ya Teoso hine namohimatamonaka Abarao ni ya. "Abarao Teoso kitabote ama oke. E famatehabone eke. Fara yama onofa hiri tinahabone tike.

² E abe nofatibone ka yama e hiri nabone eke. Tika noti me tamatehaba me amake owati ihi".

³ Faya Abarao itarisehimatamonaka iso yobati ya. Noko towarisehimatamonaka bofe ya. Teoso ati yana nematamonaka.

⁴ "E abe nofatibone ka yama e hiri ni ya yama e naboneke ahi: tika noti me yoro tokatehaba me amake, me winakanikima na mati tabora tamaha ya.

⁵ Tiwini yatibone onawatahabone oke. Abarao tihamarahabone tike. Abarao tihawahabone tike waha. Me tamaha me ka abi ino Abarao ino kaminaka. Owati ihi tika noti me yoro

tokatehaba me amake, me winakanikima na mati tabora tamaha ya.

⁶ Tika noti me tamatehaba me amake owati ihi. Me one towisawa me tohatehaba me amake.

⁷ E abe nofatibone ka yama e hiri nineke. Ha owa oha, ha tiwa tiha, e nineke, e abe nofatibone ka yama e hiri na e, tika noti meteba me ya titaba tiwa. E abe nofatibone ka yama e naboneke ahi: tika Teoso oha, tika noti me ka Teoso oha, otehaba ama oke.

⁸ Kanaha ka wami ya tiwina bare ama tike mata. Afa wami ta onahabone oke tiwa ni ya, tika noti me toha na me ni ya. Kanaha nafi tika noti me tabori tohatehaba amake owati ihi. Me ka Teoso ohatehaba ama oke".

⁹ Teoso hiyarasa nematamonaka. "Abaraao ha tiwa e abe nofatibone ka yama yama hikamina hiri ni fawa titerabone tike. Tika noti me toha, tehaba me amake, e abe nofatibone ka yama yama hikamina hiri ni me fawa ra mati, fara yama tohaha ya.

¹⁰ E abe nofatibone ka yama e hiri nineke, ha owa oha, ha tiwa tiha, tika noti meteba me toha, na e. E abe nofatibone ka yama ati e naboneke ahi: te makiti nafi me sowiri atari wisi naboneke.

¹¹ Te sowiri ataro kote wisi ni ya e abe nofatibone ka yama me watohaba me amake, bara mati.

¹² Te ka matehe sowiri atari kote wisi ni yana tonahaboneke hibayata ya. Matehe makiti ka yama wehe owito ni ya me sowiri atari kote wisi naboneke. Te ka matehe toha, te ka yama aahi me ka matehe toha, naboneke me wataha mati te ni ya. Bara me ka yama aahi me toha, naboneke,

me te kanika mati.

¹³ Matehe nafi sowiri atari kote wisi naboneke, me hasi naba me watara mati. Bara te abono me awi ya e abe nofatibone ka yama me watohaba me amake, e abe nofatibone ka yama ahabiba watararo fara yama tohaha ya.

¹⁴ Me sowiri atari kote wisi ra me winaraboneke te ni ya, e abe nofatibone ka yama me nofari karo".

¹⁵ Faya Teoso Abarao hiyarasa nematamonaka. "Tika yibote ini Sarai tohamaraboneke. Ini Sara tinihaboneke waha.

¹⁶ Oyahabone oke he ni ya. Owati ihi kahi-waboneke, tikataobonaha. Onofi ka hinaka noti me tamatehaba me amake, me yoro tokana mati, me winakanikima na mati tabora tamaha ya. Hinaka noti me one towisawa me tohatehaba me amake".

¹⁷ Faya Abarao iso yobati ya itarisehimatamonaka. Noko towarisehimatamonaka bofe ya. Haha ni yana tone ati boti e nematamonaka ahi: "E ka owa ka ano 100 tohaha kahiweba ama? Sara ka ano 90 tohaha kahiwaba ama?"

¹⁸ Faya Abarao ati yana nematamonaka, Teoso aate nari. "Tiyahabone tike Isimayeo ni ya. Oko yama nafi Isimayeo ihehibonaka ohabi ya".

¹⁹ "Isimayeo okomina okere. Owati e nara oke ahi: Sara kahiwabone onahara oke, tikataobonaha. Ino tinawatehibanaka, Isaki tohahari. Tihabi ya e abe nofatibone ka yama tohasa naboneke, ota abe nofatibone ka yama tohaharo, Isaki ya ota famaha ota. Afa e abe

nofatibone ka yama ahabateraboneke. Hiri onamaboneke tika noti me ya otaba owa.

²⁰ Tiwati omita onahara oke, Isimayeo tikamina tiwati. Oyahabone oke he ni ya. Biti me tama, hinaka noti me tama, tehaba me amake. Me kitatehaba me amake. Me one towisawa me tohatehaba me amake, me 12 na mati.

²¹ Isaki ta ya ota famahabone otake ota abe nofatibone ka yama ota hiri na ota. Efe Sara nawataboneke afa yama ya ano one ya".

²² Faya Abarao hiyari Teoso hawa tohe tokomematamonaka neme ya, Abarao kakosahari.

²³ Afa yama wehe ya Teoso yama hikamina Abarao hiri nematamonaka. Biti Isimayeo sowiri ataro kote wisi nakosematamonaka. Me makiti nafi toha, nemetemoneke, taboro ka mati. Hinaka yama aahi me toha, nemetemoneke me watehemete mati taboro ya. Hinaka yama aahi me one toha nemetemoneke, me hikanika mati bara me ni ya.

²⁴ Abarao sowiri ataro kote wisi nakose ka ano 99 tohehemetemoneke.

²⁵ Biti Isimayeo tohehi ka ano 13 nemetemoneke.

²⁶ Fara yama wehe oharia ya me sowiri atari kote wisi nemetemoneke, me fami.

²⁷ Abarao ka yama aahi me nafi toha nemetemoneke, me watehemete mati taboro ya. Hinaka yama aahi me one toha nemetemoneke, me hikanika mati bara me ni ya.

Abaraao bitibona Teoso ta nebona ati nematamonaka.

¹ Yama wehe one ya Teoso hiwa namohimatamonaka Abaraao ni ya, Manere ka awa ehebote boti ya. Abaraao itarimatamonaka hinaka yobe kabirito kone kowi tohehi nokobirine ya. Bahi nokorise hiwene kitehimatamonaka kasiro ya.

² Noko tokomise bara me terei na mera awehimatamonaka, me nahoha mati he nokosi ya. Mera awe fito towitimatamonaka, mera kobo nebonaha. Iso witi ya itarise noko towarisehimatamonaka bofe ya.

³ Ati yana nematamonaka. "Oko hiti mati, owa te nofi ya oko yobe te fiya karahabone teke. Owa te yaka nabone onahara oke.

⁴ Owati ihi faha me kakamaboneke, te teme te soko nibone karo. Faya te hasi nabone teke ahi awa bofe ya.

⁵ Yamata isi ni owakama onahabone oke, te kababonehe, te kitibone karo hawi ya. Owa te yaka na yayai oke. Makoni tera okasomahabone onahara oke".

"E, tiwati amosake", me ati nemetemoneke.

⁶ Faya Abaraao tokomibote nematamonaka yobe toro ya. Sara hiyarematamonaka. "Tikitahi. Tiriko tiyabahi, kiro 10 naro. Bao hiri tibeya".

⁷ Manakobote tokomakehimatamonaka bowi me tabori ya. Bowi biti iti bowi biti towakamehimatamonaka he nanarifa ni ya. Bowi nabowe ya bowi hawa tonihakabote nebona hinehimatamonaka, me tafebonehe.

⁸ Faya Abaraao yamata ta nematamonaka me yaka na me ni ya, awa bofe ya. Reiti imakia toha, reiti aboni toha, bowi ime toha nematamonaka.

Fare Abaraa o yamata sawa nematamonaka, me tafebonehe. Me tafa wehimatamonaka ayata ya.

⁹ Faya Abaraa o me aate nemetemoneke. "Tika yibote Sara tohaha e ri?"

"Tohaharake yobe toro ya", ati nematamonaka.

¹⁰ Me ka owa ati yana nematamonaka. "Ano one ya tiwa yaka onamabone oke. Afa yama ya tika yibote Sara tohaha biti nehibonaka".

Sara warehemetemoneke yobe nokobirine ya, bare bari ya, he ati kamitaro.

¹¹ Abaraa o ya Sara me famaha bote me tohehemetemoneke. Sara ka ano fiya tonehemetemoneke, biti nehibonaha.

¹² Makoni ati boti haha nemetemoneke. "Okatao nehimanaha yayai onehene ama oke. Okatao watareba awaka, oko yibote ya ota famaha bote me ota toha ota", ati boti ati nemetemoneke.

¹³ Faya Teoso ati yana nematamonaka, Abaraa o aate nari. "Abaraa o himataba Sara haha nineri? Himataba ati e nineri ahi, kahiwarabone ati naro, bote tohi karo?"

¹⁴ Yama nihina ra nahaba ama Teoso ni ya? Fara owati nima yama naboneke, e naro ahi: ano one ya tiwa yaka onamabone oke. Afa yama ya Sara biti nawataboneke", ati nematamonaka.

¹⁵ Sara bare ati mita kori kasehemetemoneke. Faya hine kamini nofaremetemoneke. "Haha okere", ati nemetemoneke.

"Keye hiri tine tike", Teoso ati nematamonaka. "Haha tinahara tike".

Abaraa o Sotoma kayawematamonaka.

¹⁶ Manakobisa me yaka na me yana tonemetemoneke. Sotoma me awahabone me ati na me tokehemetemoneke. Atami ya me tokomisahabone me ati nemetemoneke Sotoma me awahabone mati yama yabo ya. Abarao me ya tabehimatamonaka, hawi yofi kanehibonaha.

¹⁷ Faya Teoso ati boti e nematamonaka ahi: "Yama okehemorabana oke Abarao ni ya, hiri onahabana.

¹⁸ Hinaka noti me tamatehaba me amake. Me kitatehaba me amake, me wini tamaha mati. Ehene oyahatebone oke me yoro tokana me ni ya, me wina mati tabora nafi ya.

¹⁹ Owasiareka, biti mera yosehibonaha, owati nima me ihi nabone mati, me ihi amosa mati. Hinaka noti me toha, tehaboneke. Owati me tokatabi ya yama okomina nafi hiri onabone oke Abarao ni ya, owati tohawarabone ona owa".

²⁰ Faya Teoso ati yana nematamonaka Abarao hiyarari. "Sotoma ya Komoha famaha ya me wina me ihi hiyaramoneke mata ya.

²¹ Me tamine omi okisabone oke, me ihi owatoabone owa. Me ihi hiyara ni ya na, me ihi hiyara watari ya watarihi, naboneke".

²² Manakobote me yaka na me one famaha me towakemetemoneke, me towakamakiabone mati Sotoma ya. Abarao ya Teoso me famaha me ta me teme nemetemoneke.

²³ Abarao tokomakehimatamonaka ayata ya Teoso beheri ya. Teoso aate nematamonaka. "Me ihi amosa me ahababa me ama tiwehene, me ihi hiyara me ya me tabaha mati?

²⁴ Me ihi amosa 50 me tohaha me ni ya sitati tinahabihaba ama ti? Tiwati somawamaribana,

me ihi amosa 50 me tohaha me tinofa tiwa?

²⁵ Me ihi amosa me tinahabihaba ama ti, me ihi hiyara me ya me tabaha mati? Me ihi amosa me one nima me kere, me ihi hiyara watara mati. Tiwehene e rabone tike fahi. Me nafi ihi manakone tiwahabone tike. Me ihi amosa me tinahabihi ya yama hiyara hiri tinahabone tike. Yama hiyara hiri tiriyahi", Abarao ati nematamonaka.

²⁶ "Sotoma ya me ihi amosa 50 me toha me owasi ya owati somawamabone oke sitati nafi hasi oniha owa, afa me ihi", Teoso ati nematamonaka.

²⁷ Abarao ati yana namatasehimatamonaka. "Obo bayiha owa titohirabone tike, tiwa hiyari fawa ora owa, onafira owa, e oha owa. Teoso ama tike ha tiwa.

²⁸ Me ihi amosa 50 me toha me watari ya, 45 me toha me ni ya, sitati tinahabihaba ama ti, me siko na me watara me ihi?"

Faya Teoso ati yana namatasehimatamonaka. "45 me toha me owasi ya sitati onahabiharabone oke".

²⁹ Abarao Teoso aate tasehimatamonaka. "Me ihi amosa 40 me toha ni ya sitati tinahabihaba ama ti?"

"Afa 40 me tohaha me onofa me ihi sitati onahabiharabone oke", Teoso ati nematamonaka.

³⁰ "Teoso tiyawariyahi owati fawa ra owehene. Me ihi amosa 30 me toha ni ya sitati tinahabihaba ama ti?"

"Me ihi amosa 30 me toha ni ya, owati somawamabone oke sitati ka me ni ya", Teoso ati nematamonaka.

³¹ Abarao ati fawa rematamonaka. "Obo bayiha owa tikakoriyahi. Me ihi amosa 20 me toha ni ya sitati tinahabihaba ama ti?"

"Afa 20 me tohaha me onofa me ihi sitati onahabiharabone oke", Teoso ati nematamonaka.

³² Faya Abarao ati yana ni oharimatasematomonaka fahi. "Teoso tiyawariyahi owehene. Owati yana namakiabone oharike hasi naro. Me ihi amosa 10 me toha ni ya sitati tinahabihaba ama ti?"

"Afa me 10 tohaha me ihi sitati onahabiharabone oke", Teoso ati nematamonaka.

³³ Faya Abarao hiyari Teoso ahabe tokomematamonaka. Abarao tokomabise-matamonaka fare taboro ya.

19

Yama hiyara me hiri nemetemoneke, Sotoma ka mati.

¹ Yama sokirisi ya Teoso nanarifa me fama me kobo kanemetemoneke Sotoma ya.

Ro itarimatamonaka sitati ka nokobi wani yabori ya. Teoso nanarifa mera awe yana ne tokehimatamonaka mera ha nebonaha. Iso witi ya itarise noko towarisehimatamonaka bofe ya.

² Faya mera hiyarematamonaka. "Oko hiti mati, tera onarifahabone oke. Tera ha onahabone onahara oke, te kasawiabone te otaboro ya. Te teme te soko ni ya te amo kanabone teke fahi. Yama wamini ya te bosa kani ya te towakaba teke fara te towakibone ka tabora ya".

Me ati yana nemetemoneke. "Ota amo karabone otake titaboro ya. Ota amo kanabone otake sitati ka yama kori ya".

³ Ro ati fawa re ka me ati amosemetemoneke fahi. Faya Ro ya me tabaha me tokomakehemetemoneke Ro taboro ya. Ro ati ehene yamata me wasihemetemoneke, yobe ka mati. Bao me hiri, nemetemoneke fehemento kiharari, Ro ati ehene. Faya me yaka kana me tafehemetemoneke yama soki ya.

⁴ Me amo kari ya mata Sotoma ka me makitiri nafi kakehemetemoneke, bote me ya yetene me kataba mati. Ro ka yobe me karafemetemoneke.

⁵ Ro me ha nemetemoneke. "Me makiti famaha me e ri, me towakiyoma mati tika yobe ya yama soki ya? Me tekiyomamahi ota ni ya, me ota ahi nabone mati".

⁶⁻⁷ Ro kiyomamematamonaka mera hiyarebonaha. Nowati ka nokobi boko kanehimatomonaka kita ya. "Oko one mati, tera aate okibone. Yama hiyara e na te hiri riyahi.

⁸ Owati te mitahi. Okoto famarawake, atona tohasa narawaro. Me owakiyomamahabana oke te ni ya. Faya yama te nofa te hiri nabone teke famarawa ni ya. Me makiti famaha ta te ahi rabone teke. Oko yobe ya me kasawi ka me okayawa oke".

⁹ Ro ati me nofaremetemoneke. "Tikamahi. Otara bari tikariyahi".

Me abe hiyaremetemoneke. "Efe bare tohe era yosehibona ati naka".

Faya Ro nokosi ya me nahomake Ro me hiyaratasesemetemoneke. "Me fama me ota ahi nabone ota ati nibaha ha tiwa ta tiwa ota katomabone otake waha mata ya", me ati nemetemoneke.

Faya Sotoma ka Ro me fito kanehemetemoneke. Nokobi me itibasahabone nokobi ya me bori tonamemetemoneke ayata ya.

¹⁰ Manakobisa haha me yaka kana Ro me totimakehemetemoneke. Faya nokobi me boko kanamemetemoneke.

¹¹ Manakobisa me famaha me ati ihi me nahokosa me noki awamaremetemoneke hibati ya, bote me ya yetene me tabaha mati, me nafi. Makoni nokobi wani ka yama me wasiremetemoneke.

Ro banehimatamonaka Sotoma ya.

¹² Faya me yaka kana Ro me hiyaremetemoneke. "Te one me na me awine ahi Sotoma ya? Me hima tinahi, tikatao mati, tikotorawaha, tika koma mati, te one me nafi, te tokomabone te. Te nahoriyahi haha sitati ya.

¹³ Sitati ota nahabihabone otake. Sitati ka me tamine Teoso mitahareka, me ihi hiyara mati kasiro ya. Makoni otara yosekiareka, Sotoma ota nahabihabone ota".

¹⁴ Ro tokomakehimatamonaka hinaka koma me ni ya, mera hiyarebonaha. "Te ka yama te hawa tonihahi hibati ya. Te tokomahi. Teoso sitati nahabihabonaka".

Ro ati me nofaremetemoneke. Siwa ne atimona me hinehimatamonaka.

¹⁵ Faya yama soki enoki ya Ro me kasiro kanehemetemoneke, Teoso nanarifa mati. "Tera te hawa tonihakabote nahi hibati ya. Tika yibote toha, tikoto toharawa na tekamarawahi. Te ahabariyahi sitati ahabi ya".

¹⁶ Ro nawahe ka mano me wara hinehimatamonaka, Teoso nanarifa mati. Ro fati toha,

bite toharawa, na mani me wara hirawemetemoneke. Me me towakamehemetemoneke sitati witi ya, Teoso Ro aawawa ne karo.

¹⁷ Me ka owa Ro hiyarematamonaka. "Kana tiwahahi, hasi tinabone tiwa. Tinokowahamariyahi tinowati ya. Ma tinamarabone tike faha witi ya. Tikamisahi yati nemeha si tona mese ya. Tihabariyahi".

¹⁸ "Oko hiti tiwehene e rima nahi owa ni ya.

¹⁹ Owa hasi tinihara tike, owa aawawa tina tiwa. Tokomi onofa okere yati nemeha si toni ka yama ya, yama yabo karo. Kobo ni owatorabone oke. Kobo ori ya ohababone oke.

²⁰ Sitati bite tiwara tiwa awine ti yaboraro? Sitati bite ya okabone oke, hasi onahabone owa. Sitati bite amake, nafiraro".

²¹ Teoso nanarifa ati yana nematamonaka. "Tiwati amosake owa ni ya. Afa sitati onahabiharabone oke.

²² Tikahi fahi hibati ya. Kobo tini ya sitati one onahabihabone oke. Owa bao oke".

Sitati bitemone Ro hini ka ini me hinawatehemetemoneke Soa toaharo, sitati bite ini weye naro.

Sotoma ya Komoha famaha ahabemetemoneke.

²³ Bahi kamaki ya Ro kobo nematamonaka Soa ya.

²⁴ Kobo ne faya Teoso ati ehene yama hiri ni ya yati hatiha famaha kakehemetemoneke neme ya, Sotoma ya Komoha famaha ya. Faha kaki nima yama kaki nemetemoneke.

²⁵ Sitati famaha Teoso nahabimatamonaka. Faha witi ka yama nafi nahabi nematamonaka,

me winaha me kihi. Afa wami ka awa nafi nahabi nematamonaka.

²⁶ Faya Ro fati yama awahabone tonokowahama tohiyemetemoneke, yati saha hiri ni tohaha tohawaharo.

²⁷ Faya yama sirimaki ya Abarao bosa ne tokehimatamonaka fare Teoso hiyare ka yama ya.

²⁸ Faya Sotoma ya Komoha famaha tohi ka yama ya yama kakatome yama hasawiri fotaha awehimatamonaka kimisaro. Faha witi ka yama toha nemetemoneke. Yama nafiha hime tona awi nima yama awi nemetemoneke.

²⁹ Fa witi ka sitati ahabi e nemetemoneke ahi, Teoso hinahabiharo. Abarao ta nofehimatamonaka. Ro hasi, nematamonaka Teoso ati ehene, wine ka sitati ahabi ya Teoso ehene.

Moabi ya Amo famaha ka me taminemetemone amake.

³⁰ Ro watohi wini nofarematamonaka Soa ya. Faya tokomisehimatamonaka yati nemeha si toni ka yama ya, bite famarawa ya tabahari. Me terei na me winehemetemoneke yati hoti ya.

³¹ Yama wehe one ya Ro bite one ati yana nemetemoneke, hinakasima hiyararo. "E ka abi botoka. Me makiti watakere ahi, e ka yibote meba mati. Makoni e fanaraba e awineke, e kahiwaba e. Me one nima e naba yama nihinakere e ni ya, yama nafi ka mati.

³² Hima, e ka abi e nafawahi fi ya, hanohibana. Manakobote he ya e tabahaba eke, e kahiwabone e, biti meba mati".

³³ Afa yama soki ya me ka abi me nafawemetemoneke fi ya. Bite taiti he ya famehemetemoneke yama soki ya. Hano ka yama watorematamonaka.

³⁴ Yama wehe one ya ati yana nemetemoneke hinakasima hiyararo. "Ota famaha otake yama soki ya. E nafawatasehibanaka yama soki ya, hanohibonaha tasa. Faya te famibanake. E ehene e ni ya e kahiwabone eke, biti mebone mati. Biti me watari ya yama hiyaraboneke".

³⁵ Afa yama soki ya me hinafawatasehimatamonaka fi ya. He ya bite yoto ka famehemetemoneke. Hano ka yama watorematamonaka tasa.

³⁶ Makoni Ro bite famarawa nabati weye nikimarawemetemoneke fare me ka abi ehene.

³⁷ Bite taiti biti ihehimatamonaka. Ino hinawatematamonaka Moabi tohahari. Moabi ka me ka itimatamonaka.

³⁸ Bite yoto ka biti iha nematamonaka. Ino hinawatehimatamonaka Beami tohahari. Amo ka me ka itimatamonaka.

20

Abaraa ya Abimereki me famaha me taminemetemone amake.

¹ Manakobisa Abaraa Manere kakosehimatamonaka. Tokehimatamonaka Kanaha kote ya, bahi kakamaki beheri ka yama ya, yama honara ini Nekefi tohaha ya. Katisi ya So famaha basa kani ya winehimatamonaka, sitati Sera tohaha ya.

² Wine Sara hinakasimamone ati nematamonaka Sera ka me ni ya. Abimereki Sera ka

towisawa tohe Sara ini hiri nematamonaka, me hekamahabonehe hinaka yobe ya.

³ Faya yama soki ya Teoso watari awehimatamonaka. Teoso ati yana nematamonaka watari ya. "Tiwati ihi fanawi me hekama maki naka. Makoni tihababone tike owati ihi, yama hiyara hiri tini karo".

⁴ Abimereki Sara ahi namatare ka ati yana nematamonaka. "Teoso yama hiyara hiri okere. Owa tinahabihibana? Ota nafi ahabibana tiwati ihi?

⁵ Fare Abarao ati amaka, hinakasimamone ati nari. Hinakasimamone ati, narake. Yama owatora ini hiri onaharake, owehene hiyara watara owa".

⁶ Teoso ati yana tasehimatamonaka wata ya. "Tiwa owato oke, yama tiwatora tiwa. Makoni tiwa bari okanara oke, boyo tirahabonehe, tiwehene hiyara wataribone karo owa ni ya.

⁷ Fanawi ta tinamabone tike hibati ya maki ni ya. Faya owa aate nebonaka, tihabarabone ati nari. Owati kakamina amaka. Fanawi ta tinamari ya tihababone tike. Te one me ahaba nabisaboneke. Keye amakere".

⁸ Yama wamini ya Abimereki bosa nematamonaka. He nanarifa mera ha ne yama kamine-matamonaka me ni ya. Faya me kori kasehemetemoneke.

⁹ Manakobisa Abarao ha nematamonaka, hihiyarebonaha. "Abarao tiwehene hiyakere. Tiwa ni ya owehene hiyara watara Teoso owa kakona amaka, yama hiyara nafiha hiri oni ya. Yama e na e hiri tera e amake e ka owa ni ya.

¹⁰ Himataba tiwehene e na hiri tina ama tiri owa ni ya?"

¹¹ Abaraao ati yana nematamonaka. "Te taboro ka Teoso me nofaramone ona ama oke. Owa te nabowi ya oko yibote te itiwahabone ona ama oke.

¹² Keye hiri okere, Sara okomina owa. Okasima amake, okobi bite tohaharo. Okomi bite amara otihamaro amake.

¹³ Teoso ati ehene okobi me owakanakosamaro ama oke, bara me tabori ya yaka onahabone owa, ati ehene. Faya Sara ohiyaramaro ama oke. 'Sara fara e yaka ni ka tabora ya ayomona owa tinahabone tike owa tinofi ya', onamaro ama oke, Sara ohiyara owa".

¹⁴ Manakobote Abimereki Sara ta tonamemata-monaka Abaraao ni ya. Faya ofeya mera ta, bowi mera ta, yama aahi mera ta, yama aahi fanawi ta narawa nematamonaka Abaraao ni ya.

¹⁵ Ati yana nematamonaka. "Abaraao oko wami tiwahi. Tiwinahi fara yama tinofa ya".

¹⁶ Sara hiyara, nematamonaka ati e nari ahi: "Barata ka kiro 15 tohaha ta okibone ayo ni ya, me nafi tiwa watobone karo, tiwehene hiyara watara tiwa. Oko yobe ya tisawiha yama hiyara hiri tirahara tike".

¹⁷⁻¹⁸ Abimereki ka yobe ya Abaraao fati Sara tohaha sawi ya hinaka yobe ka fanawi nafi kahiwi watomarawaremetemoneke Teoso ati ehene. Faya Abaraao Teoso aate nematamonaka, Abimereki kasomebonaha. Teoso hikasomehi-matamonaka. Fati hikasoma, hinaka yama aahi fanawi mera kasomarawa, nematamonaka, me kahiwamabone mati.

21

Isaki watehimatamonaka.

¹ Teoso yahehimatamonaka Sara ni ya, fara yama hikaminaharo nima ehene nari.

² Nabati weye na Abaraao biti nawatemetemoneke, Abaraao bote tohahari. Biti watehimatamonaka fara yama Teoso hikaminaharo ya.

³ Faya Abaraao ino hinawatehimatamonaka, ino Isaki tohahari.

⁴ Isaki amo ni owito ne ya sowiri ataro kote Abaraao wisi hisehimatamonaka, fare Teoso atiri nima ehene nari.

⁵ Isaki wate ya Abaraao ka ano 100 tohehemetemoneke.

⁶ Faya Sara ati yana nemetemoneke. "Teoso yama hiri hina ihi haha onahara oke. Hiyara me miti ya me haha nabisaboneke fara owa nima".

⁷ Hiyarasa nemetemoneke. "Abaraao me hiyaraba me ati watararoke, Sara inamatewe nafawabone me ati na mati. Bote tohe biti onawatahareka".

⁸ Inamatewe yane yowa fawamarehimatamonaka. Yowa fawamare ka amo ni ya Abaraao marina ehebote hiri nematamonaka.

Me me toyosemehemetemoneke, Aka ya Isimayeo me famaha mati.

⁹ Yama we one ya Abaraao biti Isimayeo tohe Sara biti Isaki tohe haha kanehimatamonaka. Esito ka fanawi Aka tohaha bitimatamona amaka, Isimayeo.

¹⁰ Sara mera awa ati yana nemetemoneke, Abaraao hiyararo. "Haha yama aahi fanawi toha tiyosemahi, biti ya famaharo. Tihabi ya okatao

ya famarebonaka, tika yama me ihawahaba mati. Okatao ta tika yama ihehibonaka ohariari".

¹¹ Abaraao kokoriri nematamonaka, Isimayeo Abaraao biti tohe kari bisa.

¹² Faya Teoso ati yana nematamonaka, Abaraao hiyarari. "Abaraao inamatewe tikayawarabone tike. Tika yama aahi fanawi toha tikayawarihi tinahabone tike. Fara Sara ati nima tiwehene nabone tike. Tika noti me Isaki ka noti me tohahaboneke.

¹³ Yama aahi fanawi toha biti tikatao amaka bisa. Makoni hinaka noti me tamatehaba me amake, me kita na mati owati ihi".

¹⁴ Yama wamini ya Abaraao bosa nematamonaka yama sirimaki ya. Aka ka yamatabone ta, faha ta, nematamonaka hinaka fahabonehe, kawitaro. Weyeye hiniha hiyosemehemete-moneke. Aka tokoma yaka nemetemoneke Beseba ka yama honara ya, tokiba ka yama watoraro.

¹⁵ Yama wiye ka faha ahabi ya awa bite bofe ya Aka inamatewe nawita hekanakosematamonaka.

¹⁶ Tokaha 100 metoro yama tohi ya itehemete-moneke. Ati boti e nemetemoneke ahi: "Yama nawahaboneke owa ni ya, okatao ahabi owi ya", ati boti ati nemetemoneke. Itaha ni ya inamatewe ohi ni yana nematamonaka.

¹⁷ Faya inamatewe ohi ni Teoso mitehimatamonaka. Neme ya Teoso nanarifa Aka ha nematamonaka. "Aka himataba kokoriri tine tiri? Kori tikasarabone tike. Fare inamatewe ite ya ohi ni Teoso himitareka.

18 Hima. Inamatewe mano wara tinahi. Tinawamisaho. Hinaka noti me tamatehaba me amake, me kita na mati, owati ihi".

19 Faya Aka noki awehemetemoneke Teoso ati ehene. Faha hoti awehemetemoneke. Toka faha wiye mo kanihemetemoneke. Isimayeo nafawemetemoneke.

20 Manakobisa inamatewe yanehimatamonaka, Teoso hekatomahari. Isimayeo wiwina tohehimatamonaka Bara ka yama honara ya. Wati sa ni watohimatamonaka fahi kasiro ya.

21 Fatibone mati hiwasietemoneke, Esito ka fanawi one tohaharo.

Abimereki ya Abarao me famamatasehemetemoneke.

22 Afa yama tohi ya Abimereki tokomakehimatamonaka Abarao hiyarebonaha. Hinaka saotato me yoyose Fiko tohehi ya famehimatamonaka. Abimereki ati yana nematamonaka, Abarao hiyarari. "Fara yama hiri tina amosake, Teoso ya te fami karo.

23 Makoni haha tabora ya tiwati omitabone oke. Tiwehenebone tikaminahabone tike Teoso nokosi ya. Owa tikeyeterabone tinahabone tike. Okatao me tikeyerihi, okanoti me tikeyerihi titehabone tike. Owatiba watatera ama oke, tiwa okeyeha owa. Tiyahatehabone tike ota ni ya, ota winaha ota ahi".

24 "Yama tikamina yokana hiri onahabone oke. Owati Teoso mitaka", Abarao ati nematamonaka.

25 Faya Abarao Abimereki nanarifa me ihimone hora kanehimatamonaka Abimereki ni

ya. Abaraa me ka faha hoti one oharia me ihawahamone Abaraa ati nematamonaka.

²⁶ "Yama omitatera amake haro. Yama owatoteramake. Me ihi tikaminatera ama tike owa ni ya. Me ini owato okere, me ihi e na mati", Abimereki ati nematamonaka.

²⁷ Faya Abaraa ofeya me toha, bowi me toha na mera ta nematamonaka Abimereki ni ya. Me abe nofatibone ka yama me hiri nemetemoneke, me famaha mati.

²⁸ Ofeya biti me seti na mera Abaraa tonihawawitimatamonaka.

²⁹ Faya Abimereki aate hinehimatamonaka. "Himataba ofeya biti me seti na me tinihawahawitia tiwa awine tiri?"

³⁰ "Tiwa owakawahabone onahara oke ofeya biti me seti na me ya. Ofeya biti me wara tini ya tiwati e nabone tike ahi: afa faha hoti wi onahamone tinahabone tike, ha owa".

³¹ Makoni afa tabora Beseba tohehemetemoneke, me abe nofatibone ka yama ini weye nara, me hiri hinaharo, me famaha mati, Teoso nokosi ya.

³² Manakobote Beseba ya me abe nofatibone ka yama hiri ni me ahabi ya me towakamemetemoneke Firisia ya, Abimereki ya Fiko me famaha mati.

³³ Abaraa awa oharia koro nematamonaka Beseba ya. Afa tabora ya Teoso ha nematamonaka, Teoso fare tohe tohatehari.

³⁴ Abaraa wini toyabomatamonaka Firisia ya.

22

Teoso Abaraa totomi nematamonaka.

¹ Ano one ya Teoso Abaraao totomi nematamonaka. "Abaraao", Teoso ati nematamonaka.

"Oha oke ahi", Abaraao ati nematamonaka.

² "Tikatao ohari tinofe Isaki tohe tekamabone tike Moria ka wami ya. Yati nemeha si tonaha onamoabone oke, te towakimisibone karo fahi. Te towakimisi ya yati mese ya te yoro ni ya tikatao tinabowabone tike. Sari tikanebonaka, ta tinehibonaha owa ni ya".

³ Faya yama wamini ya Abaraao bosa ne hinaka someto enoki ya sera kanawiti hawa tohehimatamonaka. Yifo ti nematamonaka, Isaki yiforinebonaha. Yana tonehimatamonaka, tokehibonaha yama Teoso hikaminaha ya. Isaki sawi, he nanarifa me fama me kasawi, nemetemoneke.

⁴ Yama wehe famaha nowati ya yama Teoso hikamina awehimatamonaka, yama yabo ya.

⁵ He nanarifa mera yosehimatamonaka. "Te yoro nahi ahi, someto ya te tabaha te. Yetene ya ota fama ota towakiba ahi, Teoso ota ha nabone ota. Ota kakami kerewe rabone otake".

⁶ Abaraao yifo yabe Isaki weyeye nimatamonaka yifo ya. Yimawa iti, yama oye tama kana, nematamonaka. Faya me towakemetemoneke.

⁷ Me yaka kana Isaki ati yana nematamonaka. "Abi".

"Himata amari bese?"

"Yifo na, yama oye na, na ofeya biti e ra, e nabowebana, e ta nebana Teoso ni ya?"

⁸ "Bese yama hasi na Teoso ta nebonaka. Ofeya biti ta nebonaka, e nabowebonaha, e ta nebonaha he ni ya".

Faya me yaka kasa nemetemoneke.

⁹ Yama Teoso hikamina ya me kobo kana Abaraaο tana hiri nematamonaka, yati hiri ni tohaharo. Yifo so nirimatamonaka tana mese ya. Isaki wete ne hibarimatamonaka yifo mese ya.

¹⁰ Yimawa itihimatamonaka, Isaki nabowe-bonaha.

¹¹ Hinabowebona Teoso nanarifa ha ni yana nematamonaka neme ya. "Abaraaο, Abaraaο".

"Oha oke ahi".

¹² "Awaraba tinaho. Noho tiniharayaho. Tiwa owato oke waha, Teoso ati tokatabi tinofa tiwa, tikatao ohari tikayawara tiwa".

¹³ Abaraaο yama kakatome kanero awehi-matamonaka, warabo ewene kawasihari yama kabani taha ya. Faya Abaraaο tokomake kanero iti kanero nabowe ta hinehimatamonaka Teoso ni ya, biti taboro ya.

¹⁴ Manakobisa Abaraaο yama ini nawatematamonaka. Teoso yama hasi na ta nebonaka, yama ini tohehemetemoneke, ini Abaraaο hinawataharo. Makoni me ati e te me amake ahi: "Teoso ka yati nemeha si tonaha ya yama hasi na ta nebonaka", me ati te me amake.

¹⁵ Manakobisa Teoso nanarifa ati yana namatasehimatamonaka neme ya, Abaraaο ha nari.

¹⁶ "Tiwehene amosara tike, tikatao ohari tikayawara tiwa, ta tinehibona tinahari owa ni ya. Makoni owati e nara oke ahi, Teoso oha owa: Oyahabone oke kasiro ya tiwa ni ya. Owati tohawahaba watarabone onahara oke, fara owini otiha owa.

¹⁷ Tika noti me tamatehaba me amake owati ihi. Neme ka amowa me nima me naboneke, me

tomi kani. Ma witi ka siki boni tomi kani nima me tomi kani naboneke. Me kakako me kitaraba me amake me ihi.

¹⁸ Me ihi oyahabone oke tabora nafi ka me ni ya, owati tikatabi karo, tiwa oyoseha owa".

¹⁹ Faya Abaraao kamehimatamonaka he nana-rifa me yoro na me ni ya. Me nafi tokomeme-temoneke Beseba ya. Abaraao winehimatamonaka fahi.

Nao me taminemetemone amake.

²⁰ Ano one ya Abaraao hiyara mitehimatamonaka, nisori Nao me tamine. Nao fati ya fame biti me owito nemetemoneke. Fati inimetemone amake Mioka.

²¹ Taiti Osi toha, Bosi toha, Kemoweo toha, nematamonaka, Ara bati tohahari.

²² Keseti toha, Haso toha, Biota toha, Sitarafi toha, Betoweo toha, nematamonaka.

²³ Efe Betoweo Hebeka bati tohehimatamonaka. Abaraao nisori Nao tohe biti me e nemetemoneke me owito na mati, Mioka me hinawata mati.

²⁴ Nao biti me one nehemetemoneke, Reoma biti mati, Nao fati one tohaharo, fati yokana amararo. Teba, Ka, Tasi, Maka, me nemetemoneke.

23

Sara ahabemetemoneke.

¹ Sara wini ka ano 120 tohehemetemoneke.

² Ahabemetemoneke sitati Heboro tohaha ya, Kanaha ya. Heboro ini one amake, Kiriati-Aba. Abaraao yawe ohi nematamonaka.

³ Sara kamomatare ya tokomakehimatamonaka heti mera hiyarebonaha.

⁴ "Bare oha owina oke te ni ya. Wami kote okanikahabone onahara oke yinero ya te ni ya, oko yibote okomoabone owa".

⁵ Abaraao ati heti me mitaha me ati e nemete-moneke ahi:

⁶ Owati timita. Towisawa kitehi tihamone ota ati ke. Tika yibote tikamoabone tike ota ka tama ya. Ota ka owa tama amosa kihe ya aate tine ya tama ta nebonaka tiwa ni ya".

⁷ Faya Abaraao waremise mowi nisehimatamonaka heti me nokosi ya.

⁸ Ati yana nematamonaka. "Te taboro ya oko yibote okomoabone te ati ni ya Soa biti Eforo tohe te aate nabone teke,

⁹ yati hoti ini Makabera tohaha ta nebonaha owa ni ya yinero ya. Makabera ka yati hoti tohake Eforo ka wami yowi ka yama ya. Yati hoti manakone nafi ta onahabone oke, tama okihabone owa te taboro ya".

¹⁰ Efe Eforo sawihimatamonaka me ka heoniao ya, sitati ka nokobi beheri ya. Itari ati yana nematamonaka, ati kitahari, ati me himitebonaha, me nafi.

¹¹ "Abaraao tiwati onofa okere haro. Owati timita. Yati hoti beheri ka wami ta onahabone oke hinita, yati hoti kihi. Ota one owati me mitake, wami ta onahabone ona owa, hinita, tika yibote tikamoabone tiwa".

¹² Faya Abaraao mowi nisehimatamonaka tasa heti me nokosi ya.

¹³ Eforo hiyarematamonaka, ati kitahari, ati me himitebonaha, me nafi. "Owati timita. Tiwa aate one oke. Tika wami okanikahabone onahara oke yinero ya. Manakone tikamini ya

manakone onahabihaboneke. Manakobisa oko yibote okomoabone oke fahi".

¹⁴⁻¹⁵ "Owati timita", Eforo ati nematamonaka. "Wami manakone amake haro, barata ka kiro kowato na kote tohaharo. Manakone nafira awineke, e famaha e ni ya. Tika yibote tikamoabanake fahi", ati nematamonaka.

¹⁶ Abaraao ati amosematamonaka fahi. Barata ka kiro kowato na kote tohaha tomi kanehimatamonaka. Afa manakone Eforo hikaminehemetemoneke, me nafi nokosi ya. Abaraao barata tomi kanehimatamonaka me ka barata tome ya.

¹⁷ Makoni Eforo ka wami kote Abaraao ihawehimatamonaka, yati hoti kihi. Awa boti toha nemetemoneke, si tonaharo afa wami ya. Makabera ka wamimetemoneke, Manere beheri karo, bahi kakamaki karo.

¹⁸ Abaraao wami kanike ehene me nafi hiwehimatamonaka, me sawiha mati heoniao ya, heti mati.

¹⁹ Manakobisa Abaraao Sara kamohimatamonaka, Makabera ka yati hoti ya, Manere beheri ka yama ya, bahi kakamaki karo, Kanaha ya. Ini one amake haro, Heboro tohaharo.

²⁰ Makoni heti me ka wami kote Abaraao ihawehimatamonaka, yati hoti kihi, tamabonehe.

24

Isaki fanehimatamonaka.

¹ Abaraao bote tohehimatamonaka. Hinaka yama nafi amosemetemoneke Teoso ehene.

² Yama wehe one ya he nanarifa me ka hiti ha nematamonaka. Efe Abaraao ka yama nafi kakakatoma tohehimatamonaka. "Timano yoko

tinahi ofanako bofe ya. Teoso ino titi ya yama okomina hiri tinahabone tinahabone tike.

³ Okatao Isaki tohe fane ya Kanaha ka fanawi itirebonaka tiwati ihi. Kanaha ya owini ka me ka fanawi itirebonaka.

⁴ Otaboro bote ya tikahabone tike, ota ka fanawi tiwasiabone tiwa Isaki fatibonehe. Afa yama hiri tinahabone tinahabone tike, Teoso ino titiha tiwa, tiwati Teoso mitehibonaha. Efe Teoso neme hiri, wami nafi hiri, nematamonaka", Abaraao ati nematamonaka.

⁵ "Fanawi owasi ya owa ya famami no-fari ya himata nima owehene ribe? Tikatao owakamibana titaboro bote ya?" Abaraao nanarifa ati nematamonaka.

⁶ "Okatao tokomarebonaka otaboro bote ya, tiwati ihi", Abaraao ati nematamonaka.

⁷ "Hibati ya neme ka Teoso owa kakamemarika ahi, osawimarabone ati nari, okobi me ni ya, ota one me ni ya. Kanaha ta nebona ati nemarika okanoti me ni ya, ati tohaweba watarebona ati nari. He nanarifa yosehibonaka tiwa narifebonaha. Ati ehene okatao fatibone tiwasi-habone tike.

⁸ Tiwasi ya tiwa ya famami nofari ya hine na naboneke. Ota ka fanawi itireba awaka fahi. Yama hiyara wataraboneke tiwa ni ya. Tekama tirehibonaka otaboro bote ya", ati nematamonaka.

⁹ Faya Abaraao nanarifa mano yoko tonehi-matamonaka Abaraao fanako bofe ya, Abaraao yama hikamina hiri nebona ati nari, Teoso ino itihari.

¹⁰ Manakobisa Abaraao ka kamero me 10 na mera weyeye nihimatamonaka yama manakone

fotaha ya, Abaraa me one kakawebonaha. Tokehimatamonaka Nao taboro bote ka sitati ya, Mesobotamia ya.

¹¹ Kobo ne ya kamero mera nanahorisemata-monaka me isi yobati ya faha hoti beheri ya, sitati witi ya. Bahi tokehimatamonaka. Efe bahi ya me fanawiri kakama toharawemetemoneke faha nakamarawabonehe.

¹² Teoso ha nematamonaka, ati e nari ahi: "Oko hiti Abaraa ka Teoso, yama owa kasawarihaba wataraboneke tiwati ihi. Afa yama wehe amake haro. Tiyahabone tike oko hiti ni ya.

¹³ Oha oke ahi faha hoti wai yabori ya. Afa faha hoti ya sitati ka atonarawa kamaterawa awineke, faha nakamarawabonehe.

¹⁴ Atona one aate onahabone onahara oke, owati e na owa ahi: "Tika boti tinawarisahi, faha isi ni ofibeya', onahabone oke. Ati e ni ya ahi: 'Faha tifahi. Tika kamero me onafawa, onahabone oke', ati ni ya afa atona tiwa nanarifa Isaki tohe fatibani toha awineke, tiwasiharo. Afa yama owi ya yama owatohabone oke, tiyahi ka yama oko hiti ni ya", ati nematamonaka, Teoso ha nari.

¹⁵ Teoso ha ni ahabamatare ya Hebeka kake-hemetemoneke, boti tiwa naro iyori ya. Betoweo bitemetemone amake, haro, Nao Abaraa nisori tohe biti bite. Nao fati inimetemone amake, Mioka, Betoweo mati.

¹⁶ Hebeka awi amosemetemoneke. Atoname-temone amake, me makiti ahi hiteraro. Faha hoti ya tokisa boti mo kanihemetemoneke. Faya kimisamemetemoneke.

¹⁷ Faya Abaraa nanarifa fito hikanemete-

moneke. "Oko faha isi nibone ta tinahabone onahara oke, tika boti karo", ati nematamonaka.

¹⁸ "E, faha tifahi", ati nemetemoneke.

Faya boti nawarisehemetemoneke. Boti ma kana faha fawehimatamonaka.

¹⁹ He nafawi hawa tohi ya ati yana nemetemoneke. "Faha one onakamahabone oke, tika kamero me onafawahabone owa. Faha nafiha ta onahabana oke me ni ya".

²⁰ Hibati ya faha sika nisehemetemoneke faha fafawa wiye ya. Faya faha hoti ya yobi nemetemoneke kana naro, kamero me ka fahabone iso naro.

²¹ Abaraao nanarifa hekatomemetetemoneke, ati watarari. Yama watohibona ati nematamonaka. "Afa atonaba tohi ya yama amosa awineke, oki karo ahi yama yabo ya. Teoso yahe awaka. Afa atonaba tohari ya Teoso ehene toharihi, ne awaka", ati boti ati nemata awaka.

²² Faha fawi kamero me hawa tohi ya Abaraao nanarifa yama atori oro hiri ni tohaha iti hinawinehemetemoneke atona witi ya. Yama atori ka karama sei nemetemoneke. Hekawa, hinemetemoneke ye tabi atoribone ya, kafamaro, oro hiri ni tohaharo. Ye tabi oharia atori ka karama 60 tohehemetemoneke.

²³ Faya aate hinemetemoneke. "Tiwati yana nabone onahara oke, abi ino tikamina tiwa. Me ya otaba ota aamoba na awine abi taboro ya?"

²⁴ "Betoweo bite ama oke, Nao biti tohahari. Nao fati Mioka toha biti amaka.

²⁵ Ota taboro ya te aamobone na, kamero me tafebone na, narake, tamaharo, yoro tokanaro", ati nemetemoneke.

²⁶ Faya Abaraao nanarifa itarisehimatamonaka iso yobati ya. Teoso kahiyarehimatamonaka.

²⁷ "Teoso okahiyarine oke, oko hiti Abaraao ka Teoso. Teoso yahahareka he ni ya, owa narifari, hinaka one me tabori yofi kanahari owa ni ya", ati nematamonaka.

²⁸ Atona kana ni tokomemetemoneke mati ka yobe ya. Yama hiwaha kaminemetemoneke mati ni ya.

²⁹⁻³⁰ Hebeka anoti Rabao tohe atori hiwehemetemoneke. Witi atori hiwa, ye tabi atori hiwa, hinehemetemoneke. Ati himita, hinehemetemoneke, Abaraao nanarifa atimona kaminaro. Rabao kana ni tokomematamonaka, Abaraao nanarifa tonakamahari. Hiwasimehimatamonaka wahari kamero me beheri ya, faha hoti yabori ya.

³¹ Rabao ati yana nematamonaka. "Hima e tofamamabone eke. Teoso yahe awaka tiwa ni ya. Himataba tiwine tiri ahi? Te aamobone hawa onihara oke, kamero me taboribone toha naro".

³² Manakobisa Abaraao nanarifa tokiyomehimatamonaka yobe ya. Rabao kamero yama me weye hina yabe kamero me tafebone ta nematamonaka yoro tokanaro. Faya faha kakamematamonaka, Abaraao nanarifa me ya tabe me tame me soko nibone karo.

³³ Me tafebone me kakama Abaraao nanarifa ati yana nematamonaka. "Otafarabone oke, yama okominara owa te ni ya baha".

"Yama tikaminibeya", Rabao ati nematamonaka.

³⁴ "Abaraao nanarifa ama oke ha owa.

³⁵ Oko hiti ka yama amosarake Teoso yahe karo he ni ya. Honaka. Ofeya mera kiha, kabirito mera kiha, bowi mera kiha, barata kiha, oro kiha, yama aahi mera kiha, fanawi yama aahi kiharawa, kamero mera kiha, someto mera kiha, te amaka, Teoso hekawahari.

³⁶ Fati Sara tohaha bote tohakene biti na nemari amaka, oko hiti bitibonaha. Efe biti bati ahabe ya hinaka yama nafi hihawahaboneke.

³⁷ Oko hiti yama hikamina hiri onahabone ati nareka, Teoso ino otiha owa, oko hiti ati ehene. Ati e nareka ahi: 'Kanaha ya owina okatao Isaki tohe fane ya Kanaha ka fanawi itirebonaka tiwati ihi.

³⁸ Otaboro bote ya tikahabone tike, ota ka fanawi tiwasiabone tiwa okatao fatibonehe', ati nareka.

³⁹ Faya aate onahareka. 'Fanawi owasi ya owa ya famami nofari ya himata nima owehene ribe?' onahara oke.

⁴⁰ "Fare Teoso ati nima owehene te ama oke. He nanarifa yosehibonaka tiwa ya famehibonaha. Ati ehene okatao fatibone tiwasihabone tike. Okatao fatibone tiwasiabone tike ota ka fanawi tohaharo.

⁴¹ Ota one me tihiyari ya me ati hiyari ya hine na naboneke. Ota ka fanawi itireba awaka fahi", oko hiti ati nareka".

⁴² Manakobisa okeha faha hoti ya kobo ona Teoso ohiyarara oke. "Oko hiti Abaraa tohehi ka Teoso tihaha tiwa aate one oke, yama owa kasawaribana wataribone karo.

⁴³ Owa oke faha hoti beheri ya. Atona one faha nakami ya aate onahabanake, owa nafawabana hinaka boti ka faha ya.

44 Ati amosi ya oko kamero mera nafawa nabone ati ni ya afa atona oko hiti biti fati tohahaba awineke, tiwasiharo', onahara oke, Teoso ha ona owa.

45 Owati watara owati boti ati ya Teoso ohiyarasa oni ya Hebeka kamakiarake, boti tiwa naro iyori ya. Faha hoti ya tokifiwaha faha tonakamarake. Faya ohiyararake. 'Owa tinafawahabone onahara oke faha isi ni ya', onahara oke.

46 Faya hinaka boti nawarisarake hibati ya. 'Faha tifahi. Tika kamero me onafawa onahabone oke', ati narake. Faha ofa kamero mera nafawa narake.

47 Faya aate onamatasarake. 'Abi ino ra?' ona 'Betoweo bite ama oke. Nao biti amaka, okobi. Nao fati Mioka biti amaka', ati narake. Faya witi atoribone onawina, ye tabi atoribone okanawitikima onaharake.

48 Faya owisi yobati ya owitarisara oke, Teoso onofa owa. Oko hiti Abaraao tohehi ka Teoso okahiyara oke. Abaraao me one yofi kanareka, nisori ka noti owakamahabone owa, Abaraao biti hitihabonehe.

49 Faya te ati omitabone onahara oke hibati ya. Te yahibana oko hiti ni ya? Te keyeharabana? Te ati amosi ya amosa, te ati hiyari ya hiyarihi, nabone teke. Te ati hiyari ya te ati omitta onahabone oke, owehenebone wati owahabone owa", ati nematamonaka.

50 Rabao ya Betoweo me famaha me ati yana nikimemetemoneke. "Yama tikamina nafi Teoso ehene amaka. Makoni ota ati amosa yana rihi, ota ati hiyara yana rihi, nabone otake, fara ota

ati.

⁵¹ Hebeka wara tinahi, tekamabana. Tika hiti biti hitihaboneke, Teoso ati ehene", me ati nemetemoneke.

⁵² Me ati Abaraa nanarifa mite itarisehimatamonaka iso yobati ya. Noko towarisehimatamonaka bofe ya, Teoso nofahari.

⁵³ Manakobisa yama amosa yabe Hebeka kakawematamonaka yama yoro tokana ya, barata hiri ni toha, oro hiri ni toha, makari toha naro. Hebeka anoti kakawa, mati hekawa, hinemetemoneke, yama manakone fotaha ya.

⁵⁴ Faya he ya tataba me ya tabe me tafa, yama me fawa, nemetemoneke. Me amo nemetemoneke fahi. Yama wamini ya me tafia Abaraa nanarifa mera hiyarematamonaka. "Okomabone onahara oke oko hiti taboro ya".

⁵⁵ Hebeka anoti ya mati me famaha me ati hiyaremetemoneke. "Te amo ni tatama nabone teke te sawiha te ota ni ya. Te amo ni 10 tohi ya te tokomaba te awineke", me ati nemetemoneke.

⁵⁶ Me ati Abaraa nanarifa nofarematamonaka. "Owa te bari kariyahi. Okeha oko hiti biti fatibone owasiara oke, Teoso ati ehene. Okomabone onahara oke oko hiti taboro ya", ati nematamonaka.

⁵⁷ "Hebeka e ha nahi, ati e mitibeya", me ati nemetemoneke.

⁵⁸ Faya Hebeka me ha hina me aate hinehemetemoneke. "He ya te tofamamibana?"

"E, ota tofamamiboneke", ati nemetemoneke.

⁵⁹ Faya me ati ihi Abaraa nanarifa me ya totabamehemetemoneke. Fanawi Hebeka

nanayana tohaha sawi, nemetemoneke, me ati ihi.

⁶⁰ Faya me ati yana nemetemoneke, Hebeka ka yama amosabone me ati na mati, me ati e na mati ahi: "Ota ka asima tihaha me tamaha me ka ami tihatehaba ama tike. Tika noti me kitatehaba me amake, me ka kakako me ka sitati tamaha me ihawa mati", me ati nemetemoneke.

⁶¹ Manakobisa Hebeka he nanarifa me ya tabaha hine me hawa tonihemetemoneke. Kamero me mese ya me naoria me yaka kanaha Abarao nanarifa nowati ya me tokomakehemetemoneke. Me tokomemetemoneke fahi.

⁶² Kanaha ka bahi kakamaki beheri ka yama ya Isaki wine kakehimatamonaka yama honara ya faha itaha ya, ini Hahi yati ne owa awe ka faha ini tohaha ya.

⁶³ Bahi toke ya yaka nematamonaka kabina ya. Faya kamero mera awehimatamonaka, me kakeha mati.

⁶⁴ Hebeka yama ki nabisa Isaki awa kiseheme-temoneke kamero mese ya.

⁶⁵ Faya Abarao nanarifa aate nemetemoneke. "Hike amara hari, kakehari yaka nari kabina ya?" ati nemetemoneke.

"Oko hiti amaka", ati nematamonaka. Faya makari ibe e noko yoyoto kana tohaha itiha noki yoto kanehemetemoneke.

⁶⁶ Abarao nanarifa yama nafi hiri hina kaminematamonaka Isaki ni ya.

⁶⁷ Faya Isaki Hebeka towakiyomematamonaka mati Sara tohaha tabori ya, Sara watamaraharo. Hitihemetemoneke. Hebeka nofehimatamonaka.

Mati ahaba ihi yawe yawi fawa nematamonaka waha.

25

Abaraao ka noti me one taminemetemone amake.

¹ Abaraao fana one ini Ketora tohaha itiwehi-matamonaka.

² Ketora biti me inimetemone amake haro, Abaraao biti me toha mati: Sinira, Yokisa, Meta, Mitiha, Isibaki, Soa me na mati.

³ Yokisa biti memetemone me amake haro, Seba toha, Teta toha nari. Teta ka noti memetemone me amake haro, aso me toha, retosi me toha, reo me toha na mati.

⁴ Mitiha biti memetemone me amake haro: Efa, Efe, Enoki, Abita, Eota me na mati. Ketora ka noti memetemone me amake.

⁵ Abaraao ahabe ya hinaka yama nafi Isaki hihawabone ati nematamonaka.

⁶ Biti me one ni ya yama one ta nematamonaka, fati onerawa ka biti mati. Isaki ya me tabarabone ati nematamonaka, biti me one. Winasa ne ya mera toyosemematamonaka, me winahabone mati bahi kakamaki ka tabora ya yama yabo ya.

Abaraao ahabematamonaka.

⁷ Abaraao wine ka ano 175 tohehemetemoneke.

⁸ Ahabematamonaka bote tohahari. Ahabe tokomakehimatamonaka e abohi taboro ya, hinakiti me ya tabebonaha.

⁹ Faya biti me hikamomatamonaka Makabera ka yati hoti ya. Wate amake Manere yabori ya,

bahi kakamaki ya. Heti me ka owa Eforo tohe ka wamimetemone amake, Soa biti.

¹⁰ Afa wamimetemone amake, Abaraao hikanikehemetemonehe hetu me ni ya. Abaraao ya Sara me famaha me me kamohemetemoneke fahi.

¹¹ Abaraao ahabe nowati ya Teoso yahehimatamonaka biti Isaki tohe ni ya. Isaki wiwina tohehimatamonaka faha itaha yabori ya, ini Hahi yati ne owa awe ka faha ini tohaharo.

Isimayeo ka noti me taminemetemone amake.

¹² Abaraao biti owa Isimayeo tohehimatamonaka, Aka biti tohahari. Sara ka yama aahimetemone amake, Aka, Esito ka me ka fanawi tohaharo. Isimayeo biti me e nemetemoneke ahi:

¹³ Taiti Nebaioti toha, Keta toha, Abiteo toha, Mibisao toha,

¹⁴ Misima toha, Toma toha, Masa toha,

¹⁵ Hatati toha, Tema toha, Seto toha, Nafisi toha, Ketema toha, nematamonaka, yoto kari.

¹⁶ Afa memetemone me amake, Isimayeo biti mati, me 12 na mati. Me ka wami fara me ini weye nemetemoneke, me tabori toha naro. Afa me 12 na towisawa memetemone me amake, fara me ate ka towisawa me me tohaha mati.

¹⁷ Isimayeo ahabe ka ano 137 tohehemetemoneke. Faya tokehimatamonaka e abohi taboro ya, hinakiti me ya tabebonaha.

¹⁸ Isimayeo ka noti me wiwina tohehemetemoneke Esito yabori ya, bahi kakamaki ya. Me wini ka wami witi one Hafira toha, witi one So

toha, nemetemoneke. Asiria hawi tohehemetemoneke me ka wami ya. Abaraao biti me one me ya me tabaremetemoneke, me wina mati.

Esao wata, Yako wata, nematamonaka.

¹⁹ Isaki tamine e nematamonaka ahi, Abaraao biti tohahari.

²⁰ Isaki ka ano 40 tohi ya Hebeka itihimatamonaka. Hebeka Betoweo bitemetemone amake, Rabao hinakasima tohaharo. Arami ka memetemone me amake, me wina mati Mesobotamia ya.

²¹ Hebeka kahiwi watora ihi Isaki Teoso ha nematamonaka, he kasomebonaha. Isaki ati Teoso mite Hebeka nabati weye nemetemoneke Teoso ati ehene.

²² Hebeka nabati ya biti me famehemetemoneke. Me abe mono nemetemoneke, me fama mati. Ati boti e nemetemoneke ahi: "Himata ihi yama e na hiri one ori?" ati boti ati nemetemoneke. Faya Teoso aate nemetemoneke.

²³ Hebeka ati Teoso mite ati e nematamonaka ahi: "Tinabati ya matehe famaha me ka iti meba me amake, me tamaha mati. Me tinawati ya me tamaha me yaro tikanabone tike, me winakanikima naba mati tabora tamaha ya. Me ka noti me e tehaba me amake ahi: Owa ka noti me ta me kitatehaba me amake. Yoto ka ka noti me me yosetehaba me amake, taiti ka noti mati", Teoso ati nematamonaka.

²⁴ Yama amo ni kobo nemetemoneke, Hebeka tori watibone karo. Biti makiti me famehemetemoneke, me hinawata mati.

²⁵ Taiti mese mamawa nematamonaka. Konehimatamonaka bani ataro kokona ne e weye na nima. Makoni ino me hinawatematamonaka, Esao tohahari.

²⁶ Nisori wati yotohi Esao teme yotofi tama kanematamonaka, yehe oharia ya. Makoni ino me hinawatematamonaka, Yako tohahari. Me famaha me kawati ya Isaki ka ano 60 toheheme-temoneke.

Esao yama hiyara hiri nematamonaka.

²⁷ Me famaha me kakayana tohehemete-moneke. Esao toki nonofa tohehimatamonaka yama kabani ya. Yama yete ni wawato tohehimatamonaka. Yako ta toki nofare iita tohehimatamonaka tabora ya.

²⁸ Isaki Esao ta nofehimatamonaka, ehene kabi hinofe kari. Hebeka Yako ta nonofa tohehemete-moneke.

²⁹ Yama wehe one ya Yako yama kawari Esao kobo namehimatamonaka, tokahari yama kabani ya. Ma tohe

³⁰ ati yana nematamonaka. "Yako ofimi oke kasiro ya. Tika yamata mamawa na okobabone onahara oke". (Makoni Esao ino owa weye nematamonaka Eto tohahari.)

³¹ Yako ati amosematamonaka. "E, tikababa awineke. Hiba. Tiwati yana nahi hibati ya, tiweheneba tikamina tiwa, e ka abi ahabe ya hinaka yama tamaha ihawai tinofamarabone tina tiwa, hinaka yama tamaha ohawahaba owa ha owa. Tiwati e na omi ya yama tikababone tike", Yako ati nematamonaka.

³² "Siba kere. Ahabinima oke fimi ihi. Okobi biti taiti oha hinaka yama tamaha ihi onofarabone oke, oko fimi kasomaribone karo", Esao ati nematamonaka.

³³ "Tiwati e na Teoso ino titihabone tike, tiwati mitehibonaha", Yako ati nematamonaka.

Faya Esao Teoso ino itihimatamonaka, hinaka yamabone ta nari nisori ni ya.

³⁴ Faya Yako yama hikawareha ta, bao ta, nematamonaka Esao ni ya. Esao yama kaba, yama fawa, ne tafi hawa tohe yana ne tokomematomonaka. Yama e na hiri ne hinaka yamabone nofamarehimatamonaka, bati biti taiti ka yamabonehe.

26

Isaki wiwina tohehimatamonaka Firisia ya.

¹ Isaki me wini ka yama ya me fimi yana tonehemetemoneke, me tafe watamari karo. Abaraao yama me hiri hinehemete nima yama nemetemoneke, Isaki me hiri hinaharo tasa. Makoni Isaki tokehimatamonaka sitati Sera tohaha ya, Abimereki wine ka sitati, Firisia ka me ka towisawa tohahari.

² Faya Teoso hiwa namohimatamonaka Isaki ni ya. "Isaki tikarabone tike Esito ya. Tiwini-bone ka tabora yofi okanabone oke tiwa ni ya. Tikahabone tike fahi.

³ Afa tabora ya tiwinabone tike mata. Te ni ya osawiabone oke, oyaha owa te ni ya. Afa wami nafi ta onahabone oke tika noti me ni ya, fara owatimaro nima owehene na owa, abi Abaraao ohiyara owa, fara owini otiha owa, owati tohawarabone ona owa.

⁴ Owati ihi tika noti me tamatehaba me amake, neme ka amowa me tomi kani nima me tomi kani na mati. Wami nafi ta, onahabone oke me ni ya. Me ihi oyahabone oke tabora nafi ka me ni ya.

⁵ Owati nafi Abaraao tokatabe ka yama e na hiri onahabone oke. Abaraao oyose fara owati nima ehene nemari amaka. Okanawane ya yama okomina hiri nemari amaka", Teoso ati nematamonaka.

⁶ Makoni Isaki wiwina tohehimatamonaka Sera ya, tokarari tabora bara ya.

⁷ Firisia ka Hebeka me kamina Isaki me aate na hinakasimamone ati nematamonaka. Hebeka awi amosemetemoneke. Isaki mera nakome ka atiba yana rematamonaka fatimone ati neba ati. "Oko yibotemone oni ya owa me nabowariyahi, Hebeka me itihabone me ati ni ya", ati boti ati nematamonaka.

⁸ Isaki wini toyabomatamonaka fahi. Yama we one ya Abimereki Firisia ka me ka towisawa tohe nokobi bite ya yama kakatome Isaki awehimatamonaka, fati Hebeka toha tatamo nari.

⁹ Faya Abimereki Isaki ino hiri nematamonaka. Ati ehene Isaki kakehimatamonaka. "Keye hiri tiriyahi. Tika yibote amarini? Himataba asimamone tina tiwa awine tiri?" Abimereki ati nematamonaka.

"Oko yibote okomini ya owa te nabowabone owati boti ati nara oke", Isaki ati nematamonaka.

¹⁰ "Himataba tiwehene e na ama tiri ahi? Ota ka owa ahi hinemenehe otara yokohina amaka, asimamone hinaharo".

¹¹ Faya Abimereki me nafi narabi nima nematamonaka, Sera ka mati. "Isaki fati ya me fama hahi mera nofare ahabebonaka owati ihi", ati nematamonaka.

¹² Afa ano ya Isaki yama koro nematamonaka. Hinaka yama amosemetemoneke Teoso ati

ehene. Yama ate oharia boni 100 tohehemetemoneke.

¹³ Honene totamematamonaka. Hinaka yama tamehemetemoneke kasiro ya. Kita, nematamonaka.

¹⁴ Isaki ka ofeya me tama, hinaka kabirita me tama, hinaka bowi me tama, hinaka yama aahi me tama ni ka hinaka yama me aawawa hinehemetemoneke, Firisia ka mati.

¹⁵ Makoni Abarao ka faha hoti nafi me tofa nemetemoneke wami ya, Abarao nanarifa me hiri hinehemete, Abarao sawisa ne ya, Isaki bati.

¹⁶ Manakobote Abimereki ati yana nematamonaka, Isaki hiyarari. "Isaki te tokomabone teke tabora bara ya. Tika kiti nafimisa ihi ota kitamakere tiwehene", ati nematamonaka.

¹⁷ Faya sitati ya yana tone tokehimatamonaka Sera yabori ka yama ya, faha witi ya. Winehimatamonaka yobe kabirita kone kowi tohehi ya.

¹⁸ Abarao ka faha hoti namosamehimatamonaka, tamaharo, Firisia ka me tofa hinaharo Abarao ahabe nowati ya. Faha hoti ini Isaki nawatematamonaka, fara ini weye hinehemete ini weye nawamabonehe.

¹⁹ Yama we one ya Isaki nanarifa faha hoti me namosa faha me wasihemetemoneke.

²⁰ Sera ka bani nanarifa Firisia ka me tohaha Isaki ka bani me nanarifa me me hora nemetemoneke, me ka fahamone me ati na mati. Makoni faha hoti ini Isaki hinawatemetemoneke, Me abe hora na ini tohahabonehe.

²¹ Yama we one ya Isaki nanarifa faha hoti one me namosa me me hora nemetemoneke tasa,

Firisia ka mati. Makoni faha hoti ini Isaki nawa-tematamonaka, Me me kakoa ini tohahabonehe.

²² Faya Isaki tokehimatamonaka tabora bara ya. Faha hoti one namosematamonaka fahi. Firisia ka me hora ni ati watara ihi faha hoti ini Isaki nawatematamonaka tasa, Wami ehebote ini tohahabonehe, ati e nari ahi: "E ka wami ehebotebone Teoso ta nareka waha, e wini amosibone karo", ati nari.

²³ Manakobisa Isaki tokehimatamonaka Be-seba ka tabora ya.

²⁴ Afa yama soki ya Teoso hiwa namohimatamonaka he ni ya. "Abi Abarao ka Teoso ama oke. Kokoriri tirahabone tike, e tabi karo. Oko nanarifa Abarao tohe ehene oyahabone oke tiwa ni ya. Tika noti me tamateba me amake owati ihi", Teoso ati nematamonaka.

²⁵ Isaki tana yati hiri ni tohaha hiri nematamonaka fahi, Teoso ha nebonaha. Hinaka yobe kabirita kone kowi tohehi nawehimatamonaka fahi. Afa tabora ya he nanarifa faha hoti one me wi nemetemoneke.

Isaki ya Abimereki me famaha me abe nofatibone ka yama me hiri nemetemoneke.

²⁶ Yama we one ya Sera ya Abimereki yana tone kakehimatamonaka Isaki hiyarebonaha. Me terei nemetemoneke, he ya tataba Aosati toha, Fiko toha, nari, Abimereki ka saotato mera yoyose tohahari.

²⁷ Isaki mera aate nematamonaka. "Himataba te kakineri owa ni ya, owa te hiyarabone te ati nani te? Owa te kakoa teke, owinamarabone te ati na te te taboro ya", Isaki ati nematamonaka.

²⁸ "Teoso ota watowaha otake, sawihari tiwa ni ya. Makoni e abe nofatibone ka yama e hiri nabone ota ati na otake. E abe nofatibone ka yama e hiri ni ya Teoso ino e hiri nabone eke, e ati tohawarabone e ati na e. E ati e nabone eke ahi:

²⁹ Otara tikatomarabone tinahabone tike e abe nofatibone ka yama ya. Tiwa ota katomara otake. Ota yaha otake tiwa ni ya. Ota taboro ya yana tina tika tokomi amosara tike ota ehene, tiwa ota katomara ota. Tiwa ota watowaha otake waha, Teoso yahe karo tiwa ni ya", me ati nemetemoneke.

³⁰ Faya Isaki mera mari nematamonaka. Me tafa, yama me fawa, nemetemoneke.

³¹ Yama wamini ya me bosa na me abe nofatibone ka yama me hiri nemetemoneke fahi. Me nafi ati yana nemetemoneke, Teoso ati me hiri na mati, me ati tohawaba watarabone me ati na mati. Me tokomi ya Isaki ati amosematamonaka, he ya tataba memone mera ati nari.

³² Afa yama wehe ya Isaki nanarifa hiyara me kaminemetemoneke he ni ya. Faha hotibone me wi na faha me wasihamone me ati nemetemoneke.

³³ Makoni faha hoti ini Isaki nawatematamonaka, ini Seba tohahabonehe. Manakobisa yama we one ya sitati inibone me nawatemetemoneke, Beseba tohahabonehe.

Esao fatirawa taminemetemone amake.

³⁴ Esao ka ano 40 tohi ya Sotiti Beheri bite tohaha iti, Basemati Ero bite tohaha iti, nematamonaka. Heti me fanawirimetemone amake.

35 Esao fati famarawa Isaki ya Hebeka me famaha me me nofaremetemoneke kasiro ya.

27

Yako ka yama amosatebone Isaki ati nematamonaka.

¹ Isaki bote tohehimatamonaka. Noko awa-marihi nematamonaka. Yama we one ya biti Esao ha nematamonaka. "Bese".

"Abi oha oke ahi", Esao ati nematamonaka.

² "Owa tiwa tike, bote oha owa", bati ati nematamonaka. "Yama we one ya ohababone oke.

³ Tika wati tama tikana tikahabone tike yama kabani ya, yama yete tinabone tiwa.

⁴ Bani amose hawa tinihabone tike, tekame-bonaha owa ni ya. Hawa tonihi tiwatohibonaka, kabi onofebonaha. Oko tafi ahabi ya owati yana nabone oke, tika yama amosabone ona owa, ohabari ya mata", bati ati nematamonaka.

⁵ Isaki ati Hebeka mitehemetemoneke, me hiwatoraro. Faya Esao toke nowati ya

⁶ Yako hiyaremetemoneke. "Abi ya ayo Esao me fama me abe hiyara me ati omitara oke hibayata ya. Abi ati e nareka ahi:

⁷ "Tikahi, yama yete tibeya. Bani amose hawa tinihabone tike, okobebonaha. Oko tafi ahabi ya owati yana nabone oke, tika yama amosabone ona owa, ohabari ya mata', ati nareka.

⁸ Bese owati miti titaminabone tike, tiwa oyoseha owa, owati e na owa ahi:

⁹ Tikamakehi e ka bani me tabori ya. Kabirita me famaha me amosa me tekamabone tike. Bani

me hawa onihabone oke, abi me hikababone mati. Me hawa tonihi owatohabone oke, me kabi hinofabone mati.

¹⁰ Bani me tekamabone tike abi ni ya, me hikababone mati. Faya ati yana nebonaka, tika yama amosabone ati nari, ahabare ya mata", Hebeka ati nemetemoneke.

¹¹ "Okoyo konaka. Okona okere ha owa.

¹² Okobi owa boyo ne ya owa watohibonaka. Okeyehemona ati nebonaka. Faya oko yama amosabone ati re ya oko yama hiyarabone ati nebonaka", Yako ati nematamonaka.

¹³ "Bese yama hiyara kakeraboneke tiwa ni ya. Yama hiyara abi kamine ya yama hiyara kakehi owa ni ya fara owa. Yama okomina hiri tinahabone tike. Kabirita me tekamahi owa ni ya", mati ati nemetemoneke.

¹⁴ Yako kabirita mera tonakamaki kabirita mera kakamematamonaka mati ni ya. Hebeka kabirita mera hawa tonihemetemoneke, Isaki me hikababone mati. Me amosemetemoneke, Isaki me kabi hinofabone mati.

¹⁵ Faya Esao ka makari amosabote tonakemetemoneke, Yako hikahabonehe.

¹⁶ Yako yehe toha, namiti toha ne Hebeka yoto kanehemetemoneke kabirita me atari ya, konehibonaha, kone watarari.

¹⁷ Faya yamata amosa ta, bao ta, nemetemoneke Yako ni ya, hiri hinaharo.

¹⁸ Faya Yako tokomakehimatamonaka bati ni ya. "Abi", ati nematamonaka.

"Oha oke ahi", bati ati nematamonaka. "Bese hike ama tiri?" ati nematamonaka.

¹⁹ "Esao ama oke. Tikatao taiti ama oke", Yako ati nematamonaka. "Yama tikamina hiri onahara oke. Yana tinahi, tiwitaribeya. Yama kabani ka bani onabowe tikabaho. Manakobisa tiwati yana nabone tike, oko yama amosabone tina tiwa", ati nematamonaka.

²⁰ Isaki aate hinehimatamonaka. "Bese himata nima tiwehene rini, bani wasi kerewe tira tiwa?" ati nematamonaka.

"Tika Teoso owa narifareka", Yako ati nematamonaka.

²¹ "Tikama ahi ayata ya, tiwa boyo obeya. Tiwa owatohabone onahara oke, Esao tihi ya tiha, Esao tihari ya tiharihi tina tiwa", ati nematamonaka.

²² Faya Yako tokomematamonaka Isaki beheri yokana ya. Faya boyo hinehimatamonaka fahi. "Tiwati yana ni Yako ati amaka. Tiye ta Esao ye nima nineke", ati nematamonaka.

²³ Makoni Isaki Yako watoremamatamonaka, Yako yehe konahari Esao yehe kone nima. Faya ati yana nematamonaka fahi, Yako ka yama amosabone ati nari.

²⁴ Aate ni tai hihehimatamonaka baha. "Okatao efe yokana ama ti, Esao tiwa?"

"E, efe ama oke", Yako ati nematamonaka.

²⁵ Faya bati ati yana namatasehimatamonaka. "Oko baniba tekamahi aya yete tinahari okobebana. Manakobisa tika yama amosabone onahabone oke".

Faya Yako bati natafematamonaka. Fi kakama nematamonaka bati hifabonehe. Isaki tafa, yama fawa nematamonaka.

²⁶ Faya ati yana nematamonaka. "Bese tikama ahi. Onoko baki komi tinakibeya".

²⁷ Faya Yako tokomematamonaka bati ni ya. Faya noko bako komi hinakimatamonaka. Esao ka makari Yako hikaha mahi Isaki hisi ne ati yana nematamonaka, Yako ka yama amosabone ati nari, ati e nari ahi: "Hahi okatao maho amosaka hari, yama kabani mahi weye nari, yama kabani amosabone Teoso hinehemete.

²⁸ Bese tika yama tanafaribone Teoso ta tehibonaka, neme karo, tika fatara ka yama yani amosatibone karo. Tika tiriko tama, tika ofa tama, teboneke, tika fibonehe.

²⁹ Haha me yoro tokana me tiyosetehabone tike, me winakanikima na mati yama nafi ya. Tiwa me kahiyaratehaboneke afa mati. Te one me tiyose titehabone tike. Ami ka noti tiwa me kahiyaratehaboneke. Tiwa me kako ya hine me yokohaboneke. Haha tiwa me nofa me ni ya yama amosa na naboneke", Isaki ati nematamonaka.

Esao kobo name bati aate nematamonaka.

³⁰ Yako ka yamabone Isaki kamini hawa tohe faya Yako tokome nowati ya Esao kobo namematamonaka, yama yete nari.

³¹ Yamata kabi amosa hawa toniha nematamonaka, hekamabanihi bati ni ya. "Yana timisahi. Tiwitarehi, titafibeya. Bani onabowe tikabahi. Tika tafi ahabi ya tiwati yana nabone tike oko yama amosabone tina tiwa", Esao ati nematamonaka.

³² "Hike ama tiri ha tiwa?" Isaki ati nematamonaka.

"Esao ama oke tikatao taiti owa".

³³ Faya Isaki ero ne hoyahoya kana nematamonaka. "Hibake amarano, yama yete nenoho,

bani kakamari owa ni ya? Okobareka hibati ya tikamari ya mata. Efe hinaka yama amosabone hawa toharake owehene. Efebona amaka", Isaki ati nematamonaka.

³⁴ Esao yama mite yawi nafihi ha ni kitematamonaka. "Abi oko yama amosa nabone tinahabone tike bisa".

³⁵ Isaki ati hiyarematamonaka. "Niso kamehino owa keyehenoka, tika yama amosabone kahitiari".

³⁶ Hahi owa keyehibemari owa keyehatasaka. Yama amosake haro, ino te nawatamata karo, Yako tohahari, era kekeyeha tohahari. Hibati ya owa keyehemari amaka, oko yama tamahabone ihawebonaha tihabi ya, tikatao taiti ka yamabonehe. Faya oko yama amosabone tinahabone afa kahitiareka tasa. Abi yama hasi naba watamara awine, oko yama amosabone tiba karo?" Esao ati nematamonaka.

³⁷ Yama hawa toharake hibati ya. Yako tiwa yosetehiba amaka owati ihi. Yako me narifateboneke Yako me one mati, owati ihi. Hinaka tiriko tama, hinaka fi tama tehaboneke, onahara oke. Yama hasi naba watamakere, tikabana bese", Isaki ati nematamonaka.

³⁸ Esao ati fawa rematamonaka. "Yama amosa ohariani ama, titihabana? Oko yama amosa nabone tinahabone tike bisa abi".

Faya Esao ohi ni yana tonehimatamonaka ohi ni kitahari.

³⁹ Tiwinatehaba ama tike yama yabo ya wami amosa amara ya, neme ka yama tanafari watari ka yama ya.

⁴⁰ Tiwehene iti tamatehaba ama tike. Niso ka yama ahi titehaba ama tike. Niso narifi tinofamari ya bete tikasatehaba ama tike", Isaki ati nematamonaka.

Yako tokehimatamonaka Mesobotamia ya.

⁴¹ Faya Esao Yako kakomatamonaka, Yako ka yama amosabone Isaki hinahari. "Okobi ahabi kerewe reba awaka", ati boti ati nematamonaka. "Ahabe ahabi nowati ya me nafi yawa me yawi fawa ni ya okaniso onabowabana oke fahi".

⁴² Hebeka yama watohemetemoneke hibati ya, Esao nisori wati kane ka yama. Yako ino hiri nemetemoneke. Kame "Owati timitamata. Ayo tiwa wati kanaka. Tiwa nabowebona ati nemonaka.

⁴³ Makoni owati timitabone tike bese. Tikahi okoyo Rabao tohe taboro ya, winahari Hara ya.

⁴⁴ Tisawibeya mata Rabao me ni ya. Ayo ati somawame ya tikamabana tike.

⁴⁵ Ati katamoba awaka tiwehene ya. Ati somawame owe ya tiwa me tonakamakiaabana tike owati ihi. Okatao me fami ahabariyahi yama wehe oharia ya", Hebeka ati nemetemoneke.

⁴⁶ Manakobisa Hebeka tokomemetemoneke Isaki hiyarabonehe. "Yama nawahake owa ni ya haha me fanawi ihi, Esao hiyabarawaro, heti me ka fanawi. Fanawi e na Yako ititase ya ahabi onofabone oke".

28

¹ Faya Isaki Yako ati nematamonaka. Faya Yako tokomematamonaka Isaki ni ya. Yako ka yama amosabone Isaki ati nematamonaka. Yako

yose nematamonaka. "Kanaha ya e winaha Kanaha ka me ka fanawi titirabone tike.

² Tiwa hawa tinihahi. Tikibeya Mesobotamia ya. Tisawiabone tike iti Betoweo taboro ya. Koko bite one titihabone tike, Rabao bite.

³ Tika yama amosa natebone tike Teoso kitabote ehene. Tika noti me tama teboneke efe ehene, me yoro tokana mati, me winakanikima na mati yama nafi ya.

⁴ Tika yama amosabone Teoso ati, tika noti me ka yama amosa tehabone Teoso ati, nebonaka. Fare Abarao ka yama amosabone Teoso hikaminehemete nima tika yama amosi nabone tike. Kanaha Teoso ta nematamonaka Abarao ni ya. Kanaha ta, nebonaka tiwa ni ya, tika noti me toha na me ni ya. Bare tiha tiwina tike Kanaha ya mata. Yama toyabo ya Kanaha hiti me te tohatehabone teke, Teoso ati ehene", Isaki ati nematamonaka.

⁵ Yama e nemetemoneke ahi Isaki Yako yose ka yama, Yako winehibonaha Mesobotamia ya, Rabao taboro ya. Rabao Betoweo bitimatamona amaka, Betoweo Arami ka me ka owa tohahari. Hahi Betoweo Hebeka anotimatamona amaka, Hebeka Esao ya Yako me famaha me ka ami.

Esao Isimayeo bite itihimatamonaka.

⁶ Esao Yako tamine mitehimatamonaka, hinaka yama amosabone Isaki hinaharo. Tamine himita hinehimatamonaka, Isaki hiyosehari fanehibonaha Mesobotamia ya. Tamine himita hinehimatamonaka, Kanaha ka fanawi itirebona Isaki hinahari.

⁷ Tamine himita hinehimatamonaka, tokahari Mesobotamia ya, bati ya mati me famaha me ati tokatabahari.

⁸ Esao yama watohimatamonaka haro, Kanaha ka me fanawi bati nofare ka yama.

⁹ Makoni tokehimatamonaka ahi Isimayeo taboro ya, Isimayeo Abarao bit. Faya Isimayeo bite Marati tohaha itihimatamonaka, Marati Nebaioti hinakasima.

Yako watamimatamonaka Beteo ya.

¹⁰ Yako yana tonematamonaka Beseba ya, tokehibonaha Hara ya.

¹¹ Bai toke ya kobo towitimatamonaka Teoso taboro owa ya. Amo nebona ati nematamonaka fahi. Faya yati ibe itihimatamonaka, tati mama kanabonaha. Homarisematamonaka amo nebonaha.

¹² Faya watamimatamonaka. Kikisama watari awehimatamonaka, wami ya kawaha towakimisamaharo neme ya. Afa kikisama ya Teoso nanarifa me one tokomisama me one kisma na me watari awehimatamonaka.

¹³ Teoso sawihimatamonaka Yako beheri ya. Faya ati yana nematamonaka. "Ha owa Yeofa ama oke. Iti Abarao ka Teosomari ama oke, abi Isaki ka Teoso oha ona owa. Tihomi ka wami ta otehabana oke tiwa ni ya tika noti me toha na me ni ya.

¹⁴ Tika noti me tamatehaba me amake, wami boni tomi kani nima me tomi kani na mati. Me winakanikimatehaba me amake, wami nafi ya, bahi kakamaki toha, bahi totoka toha, bahi kakamaki beheri toha, bahi totoka beheri toha

ne ya. Oyahatebone oke tabora nafi ka me ni ya, tiwehene, tika noti me toha na me ihi.

¹⁵ Osawihabone oke tiwa ni ya, tiwa owakatoma owa fara tiki ka yama ya, yama yofina wataribone karo tiwa ni ya. Yama toyabo ya weti tinamabone tike ahi owehene. Tiwa owakanakosarabone oke. Fara yama okomina nima owehene nabone oke", Teoso ati nematamonaka.

¹⁶ Faya Yako tafihi ati yana nematamonaka. "Keye amakere. Teoso taborono amaka hari, owatorahari".

¹⁷ Kakomehimatamonaka fahi. "Yama yofinake haro. Teoso taboro tohe awaka. Neme noki bori wana awineke ahi", ati nematamonaka.

¹⁸ Yako bosa ne yati itihimatamonaka, he tati mama kana toaharo. Faya hinawehemetemoneke wakosabonehe. Orifa yehe sika nise-matamonaka yati mese ya, Teoso ka yatimone hinaharo.

¹⁹ Afa yama ya sitati nehemetemoneke. Inime-temone amake Rosi tohaharo. Yako ini hini-hawahemetemoneke Beteo tohawabonehe.

²⁰ Afa yama ya Yako ehenebona kaminematamonaka Teoso ni ya. "Yeofa tiha oko Teoso tihahabone tike owa tekatomy ya. Owa ni ya tisawi, yaka ona owa hasi tiniha, oko boronebone ta, otefeba ta, tini ya oko Teoso tihahabone tike.

²¹ Otaminaha weti onami ya okobi taboro ya faya oko Teoso tihahabone tike, Yeofa tiha tiwa.

²² Haha yati onawaha tika yobebona amaka. Oko yamabone ta tina kote bite tesimo tohaha ta owahamaboneke tiwa ni ya", Yako ati nematamonaka.

29

Yako Hakeo awehimatamonaka.

¹ Beteo ya Yako yana tone tokatase kobo nematamonaka bahi kakamaki ka yama ya.

² Yako yama awibote nematamonaka faha hoti, yama kabani baikani ya. Fa hoti beri ya bani me nanarifa me terei na me nahohemetemoneke, me ka bani me ya me taba mati, ofeya me toha, kabirita me toha na mati. Haha faha me kakabi tohehemetemoneke, me ka bani me hifabonehe. Haha faha hoti noki bori yati ibe tohehemetemoneke yati ibe nafiharo.

³ Bani me nanarifa me ka bani me ya me tabaha me nafi tohi ya fa noki bori me iiti tohehemetemoneke, me kabi hinahabonehe me ka bani me ka fahabonehe. Faya faha noki bori me boboko kanama tohehemetemoneke.

⁴ Yako kobo ne mera aate nematamonaka. "Hibaka ya te kakerini oko one mati?"

"Hara ka me ota amake", me ati nemetemoneke.

⁵ "Rabao te awatehani te ama Nao ka noti?"

"E, ota awate amaka".

⁶ "Tamine awa?"

"E, taminaka. Tiwa haro bite kamakiaro hinaka bani me ya tabaharo".

⁷ "Yama e na amosa awineke ahi bani me te nafawakabote ni ya, me te towakaba mati yama kabani ya, masiri me kabamatasabone mati. Faya me te towakamaboneke fahi tabora ya", Yako ati nematamonaka.

⁸ "Yama e na hiri ni ota nofakere. Bani me one ota noki namatabone otake. Bani me nafi kobo ni

ya fa noki bori ota iti ya bani me ota nafawabone otake me nafi", me ati nemetemoneke.

⁹ Yako mera hiyarasa ne ya Hakeo kobo namakietemetoneke bati ka bani mera kakamakeharo, ofeya me ya kabirita me taba mati, bati ka bani mera nanarifa toaharo.

¹⁰ Hakeo bani me ya tabaha awehimatamonaka kokori Rabao ka bani mati. Hibati ya tokome fa noki bori itihimatamonaka. Faya bani mera nafawematamonaka fahi.

¹¹ Manakobote Yako Hakeo komi nake ati boti kamoniri yana ne ohi nematamonaka.

¹² "Abi me ka owa yokana ama oke. Hebeka biti ama oke", ati nematamonaka.

Faya Hakeo kana ni tokomemetemoneke bati ni ya yama kaminabonehe, Yako tamine.

¹³ Rabao hinaka bitimi tamine mite tasi tone kana ni tokomematamonaka. Yako kobo ne faya hitiri hinehimatamonaka. Komi hinaki hine hekamematamonaka taboro ya. Faya Yako yama nafi kaminematamonaka he ni ya.

¹⁴ "E, keye amakere. Ota ka owa yokana ama tike", ati nematamonaka.

Yako Reya itibehi Hakeo itimaketasehimatamonaka.

Yako abariko naharihimatamonaka sawihari kokori taboro ya.

¹⁵ Faya Rabao ati yana nematamonaka. "Tisawiha oko yama ahi tina haha ota ka owa tihi ka yama ahi ni manakone ta orara oke. Yama e na amosakere. Himata tinofaribe, yama ahi ni manakonebonehe?"

¹⁶ Rabao bite famarawemetemoneke. Taiti Reya toha, yoto ka Hakeo toha, nemetemoneke.

¹⁷ Reya awi aamosaraba na Hakeo ta amosemetemoneke. Noki awi amosa, aboni awi amosa nemetemoneke.

¹⁸ Yako Hakeo nofehimatamonaka kasiro ya. Makoni ati e nematamonaka ahi: "Ano seti na ya tika yama ahi oni ya tikoto Hakeo toha tikahabanabone tike otihabonehe".

¹⁹ "Okoto okahabanabone oke titihabonehe. Bare hiti ya yama amosarehene amake. Tisawihi owa ni ya", Rabao ati nematamonaka.

²⁰ Makoni Yako yama ahi nematamonaka ano seti na ya, Hakeo itihibonaha. Yama nawahaba wataremetemoneke Yako ni ya, ano seti na karimari. Ano seti na yama wehe tamara nima nemetemoneke he ni ya, Hakeo nofe karo kasiro ya.

²¹ Ano seti na ahabi ya Yako Rabao aate nematamonaka. "Tikoto tikahabanabone tike waha, otihabonehe. Yama amo nibone e kaminaro ahabake. Otihaboneke hibayata ya".

²² Rabao ayaka hiri nematamonaka me fani-bone ka ayaka. Faya mera ha nematamonaka me nafi, me sawihabone mati ayaka ya.

²³ Afa yama soki ya Rabao Yako nafamematamonaka Reya ya. Faya Yako Reya amo kanemamatamonaka.

²⁴ Rabao ka yama aahi fanawi Sioba toha ta nematamonaka Reya ka yama aahibonehe.

²⁵ Manakobote Yako Reya wasiminehimatamonaka, amo hikananihi. Makoni tokomematamonaka Rabao hora nebonaha. "Himataba tiwehene e rini ahi owa ni ya? Yama ahi onara oke Hakeo ota famahabone ota. Himataba owa tikeyerini?"

²⁶ Ota ni ya yama nihinakere ahi, fanawi yoto ka fani tai toiba ka yama. Fanawi taiti ta fani tai toaboneke.

²⁷ Hiba yama noki timatahi. Ayaka amo ni ahababoneke semana oharia ya. Manakobisa tiwati yana nabone tike oko yama ahi tinabone tina tiwa ano seti na ya tasa. Faya Hakeo okahabanaboneke, titihabonehe".

²⁸ Yako ati amosematamonaka. Ayaka amo ni ahabi ya Rabao bite Hakeo toha kahabanehi-matamonaka, Yako hitihabonehe.

²⁹ Rabao ka yama aahi fanawi Bira toha ta nematamonaka Hakeo ka yama aahibonehe.

³⁰ Yako Hakeo amo kana nematamonaka. Yako Hakeo nofi mati tohehimatamonaka, Reya nono-farama nari. Faya Rabao ka yama ahi nematamonaka seti ano tohaha ya.

Yako biti me taminemetemone amake.

³¹ Teoso Yako awehimatamonaka Reya no-farari. Makoni Reya kahiwaremetemoneke Teoso ati ehene. Hakeo ta kahiwaremetemoneke.

³² Reya nabati weye na biti watehimatamonaka. Ino hinawatehimatamonaka, Hobi tohehibonaha. Ino hikaminematamonaka ati e naro ahi: "Oyawa Teoso owa awe oko yibote owa nofawebonaka", mati ati nemetemoneke.

³³ Reya nabati weye namakitasa biti owa watatasematamonaka. Ino hinawatehimatamonaka, Simiao tohehibonaha. Ati yana nemetemoneke. "Owa me nofaramone otamine Teoso mitehinoka. Makoni okatao owabona ta namakiareka".

³⁴ Reya nabati weye namakitasa biti owa watatasehimatamonaka. Ino hinawatematamonaka, Refi tohebonaha. Ati yana namatasemetemoneke. "Oko yibote ota famahaba ota amake waha ayata ya, biti mebone me onawata owa, me terei na mati".

³⁵ Reya nabati weye namakitasa biti owa watehimatamonaka. Ino hinawatematamonaka, Yota tohebonaha. Ati yana namatasemetemoneke. "Haha yama ya Teoso okahiyarabone oke waha". Manakobisa kahiwaremetemoneke fahi.

30

¹ Hakeo hine watohemetemoneke kahiwaraharo. Faya ati boti e nemetemoneke ahi: "E onahabone onofa ama oke okati Reya nima, kahiwaro". Faya maki hiyaremetemoneke. "Okatao mebone me naboneke tiwehene. Okatao me watari ya ohababone oke".

² Hakeo ati Yako mite yawe ati yana nematamonaka. "Teosomona owa tina tiwa awine ti? Teoso ehene amaka, tikahiwaratiwa".

³ "Oko yama aahi Bira tohaha te famahi. Kahiwi ya biti okatao tohebonaka. Okatao nehibonaka ihi", Hakeo ati nemetemoneke.

⁴ Faya Hakeo ka yama aahi Bira toha kahanemetemoneke Yako ni ya.

⁵ Bira nabati weye na biti watehimatamonaka Yako biti.

⁶ Faya Hakeo ati yana nemetemoneke. "Hahi inamatewe ino e nebonaka ahi: Ta tohehibonaka, Teoso yama amosa hiri ne karo owa ni ya. Ha one owati mite owa kakawareka okataobona ya".

⁷ Bira nabati weye namatasa biti owa watatase-himatamonaka Yako biti owa.

⁸ "Hahi inamatewe ino Nafitari tohehibanaka. Okati mono ona okati kitararake owehene", Hakeo ati nemetemoneke.

⁹ Reya hine watohemetemoneke kahiwamararo. Hinaka yama aahi Sioba toha kahabanemetemoneke, Yako ya famabonehe.

¹⁰ Sioba biti watematamonaka, Yako biti.

¹¹ "Yama amosake haro. Inamatewe ino Kati tohehibonaka", Reya ati nemetemoneke.

¹² Manakobisa Sioba biti owa watamaketaasihimatamonaka, Yako biti owa.

¹³ "Yayai oke kasiro ya. Yayai onahamone me fanawi one ati naboneke waha. Makoni inamatewe ino Ase tohehibonaka", Reya ati nemetemoneke.

¹⁴ Yama we one ya tiriko babata ka yama ya Hobi tokehimatamonaka yama kabani ya. Faya yama wasihimatamonaka matakora toaharo. Hekamehemetemoneke mati ni ya Reya ni ya. Hakeo yama kakami awa Reya hiyaremetemoneke. "Oko matakoraba ta tibana, aya tikatao hekamaharo?"

¹⁵ "Oko yibote titimakehamaro ama tike. Oko matakora titimake tinabone tine ti, okatao ta hinaharo owa ni ya?" Reya ati nemetemoneke.

"Yama e nabanake ahi: e abe kakawikimaha eke. Matakora ya owa tekawi ya tiwa owakawabisabone oke Yako ya, amo tikanebana yama soki ya", Hakeo ati nemetemoneke.

¹⁶ Bahi toke ya Reya Yako kobo nemetemoneke kamahari. Faya ati yana nemetemoneke. "Haha yama soki ya e amo ni famahabone eke.

Tika manakonebone ta ni hawa ohahara oke matakora ta ona owa, okatao hiwasianihi".

Faya Yako amo hikanemetemoneke fahi yama soki ya.

¹⁷ Reya Teoso ha na ati Teoso himita nabati weye namatasehemetemoneke. Biti watamake biti me siko nemetemoneke waha, Yako bitu mati.

¹⁸ Faya Reya ati yana nemetemoneke. "Inamatewe ino Isaka tohehibonaka. Aya oko yama aahi okahabana oko yibote ya Teoso owa kakawareka yama amosa ya".

¹⁹ Manakobisa Reya nabati weye namatasa bitu owa watamakehimatamonaka tasa. Faya bitu me sei nemetemoneke waha, Yako bitu mati.

²⁰ Reya ati yana namatasemetemoneke. "Teoso owa kakawareka yama amosi mati tohaha ya. Oko yibote ya ota famawahaba ota amake waha, okatao me sei ni karo, bitu mebone mati".

Makoni inamatewe ino nawatemetemoneke, Seboro tohehibonaha.

²¹ Manakobisa Reya bite watamakehemetemoneke. Ini hinawatemetemoneke, Tina tohabonehe. Faya Reya kahiwaremetemoneke fahi.

²² Manakobote Teoso Hakeo wati nawahematamonaka. He ha na ati himita kahiwarehemetemoneke Teoso ati ehene.

²³ Faya nabati weye na bitu watehimatamonaka. Ati yana nemetemoneke. "Okatao watare ehene kokoma onibaha kokoma onama okere waha, Teoso owa kasome owa.

²⁴ Okatao owabona Teoso ta namakibona onareka".

Makoni inamatewe ino nawatemetemoneke, Yose tohehibonaha.

Yako ya Rabao me famaha me abe hiyaremete-moneke.

²⁵ Yose wati nowati ya Yako Rabao hiyaremata-monaka. "Okomabone onahara oke okobi me tabori ya. 'E, tikamahi', tinahabone tike.

²⁶ Owehene tiwato tike, tika yama ahi ni onafiha owa. Okomabone onahara oke. Oko yibote owakamarawahabone onahara oke, aya ta tirawaro yama ahi ni manakone. Okatao me toha naboneke, me owakamabone mati. Tiwati amosabone tike, me owakamabone ona owati timita tiwa".

²⁷ "Hine e famake. Owati tikatabahi. Me inamati aate ona tiwa me kaminarake. Teoso oko yamabone ta nemona me ati narake tiwehene.

²⁸ Tiwati yana nahi. Tika yama ahi ni manakoneba tikaminahi. Fara yama ahi ni manakone tikamina ta onabone oke tiwa ni ya", Rabao ati nematamonaka.

²⁹ "Owehene tiwato tike, yama ahi ni onafiha owa. Owa tiwato tike tika bani me narifi onatamina owa.

³⁰ Okematari ya tika yama tamaremete tike. Manakobisa tika yama totamawahake waha. Tika yama amosabone Teoso ta nareka, fara osawi ka yama ya. Hibayata ya oko yibote toharawa okatao me toha na me narifi onofa oke waha", Yako ati nematamonaka.

³¹ "Tika yama ahi ni manakonebone tikaminahi", Rabao ati nematamonaka tasa.

"Yama manakone onofa okere. Yama e naboneke ahi: owati yana na timiti ya tiwati amosi ya tika bani me onarifasa onabana oke.

³² Owati e nara oke ahi: tika bani me nafi owabana oke. Oko meba me onihawawitiabanake,

ofeya me sokiki na me toha, kabirita me hani kobobo na me toha na mati. Afa oko yama ahi ni manakoneboneke.

³³ Yama toyabo ya yama nihinahaboneke tiwa ni ya, owehene tiwatoaba tiwa. Oko bani me tiwahabone tike. Ofeya me sokiki na me amara me toha, kabirita me hani watara me toha na me tiwi ya owehene hiyara tiwatoabone tike. Tika bani me obotihamone tinahabone tike fahi", Yako ati nematamonaka.

³⁴ "E, tiwati amosake owa ni ya", Rabao ati nematamonaka.

³⁵ Fara yama wehe ya Rabao bani mera toni-hawahawitimatamonaka, ofeya me sokiki na me toha, kabirita me hani kobobo na me toha na mati, fara hinaka mebone mati. Ati ehene biti bani me me narifemetemoneke, afa mati.

³⁶ Faya Rabao Yako kakose tokehimatamonaka. Yaka ne ka yama wehe terei nemetemoneke kobo nebonaha yama kabani one ya. Yako bani me one narifematamonaka Rabao ka bani me one, me tohakosa mati.

³⁷ Faya Yako awa ini afe kiha baka nematamonaka, sobo toha, ametoera toha, baratano toha naro. Atari mese sosowe karaba hina hani nehemetemoneke sasawa naro.

³⁸ Awa ini taba nematamonaka bani me ka faha fawawa beheri ya, bani me nokosi ya. Bani faha me fawa me kahiwa ni ka Yako ehene e nematamonaka ahi.

³⁹ Awa ini nokosi ya bani me kahiwi ka me ka matehe wataha me hani nehemetemoneke.

⁴⁰ Bani mera ebe kanematamonaka, ha ya bani fana toharawa ha ya bani makiti me toha nabone

mati. Bani me hani naha mera nanahomata-monaka haha bani fana nokosirawa ya, me hiwarawabonehe. Faya me ka matehe wataha me hani nabisemetemoneke. Bani me hani naha mera tonihawahawitimatamonaka, Rabao ka bani me ya me tabarabone mati, hinaka mebone mati.

⁴¹ Bani me kita me nokosi ya Yako awa ini taba nematamonaka me ka faha fafawa beheri ya. Faya me kahiwemetemoneke awa ini wati beheri ya me kita mati.

⁴² Haha bani me kitara me nokosi ya awa ini taba rematamonaka. Makoni bani me kitara Rabao mera iha, bani me kitaha mera Yako iha nematamonaka.

⁴³ Ehene e ne honawematamonaka. Hinaka ofeya me tama, hinaka kabirita me tama, hinaka yama aahi me tama, hinaka yama aahi fanawi tamarawa, hinaka kamero me tama, hinaka someto me tama nemetemoneke.

31

Yako kana nawahematamonaka Rabao ya famamarebonaha.

¹ Yako Rabao biti me ati tamine mitehimatamonaka, me ati e na mati ahi: "Yako e ka abi ka yama nafi ihawaka waha. Yako honawaka e ka abi ka yama ihawahari", me ati nemetemoneke.

² Yako Rabao ehene awehimatamonaka bisa, he nofi yokana tohamarahari.

³ Manakobote Teoso Yako hiyarematamonaka. "Tikamahi abi me tabori ya, tika one me wini ya. Osawiabana oke tiwa ni ya".

⁴ Faya Yako fati ati narawematamonaka, Hakeo ya Reya famaharo, towakamakirawabonehe he ni ya yama kabani ya. Hinaka bani me ya tabematamonaka yama kabani ya, ofeya me toha, kabirita me toha na mati.

⁵ Faya towakamakirawemetemoneke fahi. Kobo karawa ati yana nematamonaka. "Te ka abi owahara oke owa nofi yokana tohamarahari. Teoso ta sawi fare tohaka owa ni ya, okobi ka Teoso.

⁶ Owehene te watoke, yama ahi ni onafia owa, te ka abi ka yama.

⁷ Owa keyehi tamaka. Oko yama ahi ni manakonebone tonihawahi tama, ka. Yama nawaha ya owa hiri kanebona ati ne yama nawaha kakerarake owa ni ya Teoso ati ehene.

⁸ Taiti ya ati e nemari amaka ahi. 'Bani me hani kobobo na tika yama ahi ni manakonebone me amake'. Faya bani me ka matehe wataha me hani kobobo namaro me amake, me nafi. Manakobisa yama one ya ati tohawemarika, 'Bani me hani kawaha tika yama ahi ni manakonebone me amake', ati nari. Faya bani me ka matehe wataha me hani kawahamaro me amake, me nafi.

⁹ Yama e na ihi te ka abi ka bani me ohawahara oke Teoso ehene".

¹⁰ "Yama wehe one ya bani me kahiwi ka yama ya owatamihara oke. Bani me makiti owahara oke, me kahiwa mati, me hani kobobo na mati.

¹¹ Teoso nanarifa owa ha nareka owini itihari. 'Oha oke ahi', onahara oke.

¹² 'Yama tiwahi. Bani me nafi hani kobobo ke, me makiti, me kahiwa mati. Owehene amake ha

owa, Rabao ehene owi karo, yama nawaha ya tiwa hiri kanebona ati nari.

¹³ Teoso ama oke. Efe ama oke aya okehamaro owa tiwa ni ya ahi Beteo ya. Yati tinawamaro ama tike fahi oko yatibonehe. Yati mese ya orifa fehe sika tinisamaro ama tike. Tiwehenebone tikaminahamaro ama tike fahi. Tika yama hawa tinihahi, tikamibeya fara tiwati ka tabora ya. Tisawimarabone tike ahi', Teoso nanarifa ati nareka oko wata ya", Yako ati nematamonaka.

¹⁴ "Yama hasi naba wataraboneke ota ka abi ahabe ya, ota ka yamabonehe.

¹⁵ Bara me fanawi nima ota na otake he ni ya. Otara ta nemari amaka yama manakonebonehe. Yama manakone wara tone yama manakone katomareka.

¹⁶ Ota ka abi ka yama Teoso yabareka tamaharo. Afa yama ota ka amake, ota ka matehe ya ota tabaha ota. Makoni Teoso yama hikamina nafi hiri tinahabone tike", me ati nemetemoneke, Hakeo ya Reya me famaha mati.

¹⁷⁻¹⁸ Yako yama hawa tonihematamonaka tokomebonaha Kanaha ya, bati Isaki taboro ya. Ati ehene fati toharawa biti me toha na me naorimetemoneke kamero me mese ya. Hinaka yama nafi hikiha yoro tokaniwame yana tone tokomematamonaka. Hinaka bani me nafi towakama nematamonaka me hihaha mati, yama ahi ni manakone, sawihari Mesobotamia ya.

¹⁹ Hakeo bati Rabao tohe sawihimatamonaka yama one ya, hinaka ofeya me kone sowe nari. Yama one ya tohe hinaka yobe ka yama

kanamori Hakeo hibotiemetemoneke, teoso me one kanamori.

²⁰ Yama e nemetemoneke ahi. Yako Rabao warabo kaminare tokomematamonaka Rabao keyehari, Rabao Arami ka me ka owa toahari.

²¹ Yako Rabao ya fami nofamare tokomematamonaka hinaka yama nafi towakamahari. Kariwematamonaka faha ini Eofarati tohaha ya, tokomebonaha Siriati ka yati nemeha si toni ka yama ya.

Rabao Yako tonakamakimatamonaka.

²² Yama wehe terei na ahaba nowati ya Yako tokome tamine Rabao mitehimatamonaka.

²³ Rabao me one yoro tokaniwame Yako tonakamakimatamonaka. Yama amo ni seti ni ya Yako towasimakimatamonaka ahi Siriati ka yati nemeha si toni ka yama ya.

²⁴ Afa yama soki ya Teoso hiwa namohimatamonaka Rabao watari ya, Rabao Arami ka me ka owa. "Tiwa tekatomahi. Yama hiyara ya Yako hiri tikarabone tike", Teoso ati nematamonaka.

²⁵ Siriati ka yati nemeha si toni ka yama ya Yako ma toname winehino Rabao hiwasimakimatamonaka. Faya Rabao me one ya tabe wina nematamonaka Yako me wini beheri ya.

²⁶ "Himataba owa tikeyerini? Himataba okoto tekamarawarini, yama e mowa na me fanawi e towakamaha nima tina tiwa?

²⁷ Himataba owa tikeyerini tikamaba owa tihiyarara tiwa? Owa tihiyaremenehe ayaka hiri onehene ama oke, tikamiba ka ayaka. E yayai nene e amake, e ayaka e, batero teo ni moni toha, rira ati toha na ya e ayaki tabaha e.

28 Himata nima tiwehene rini owa ni ya? Okanoti me komi onakirihi okoto me komi onakirihi onahara oke tikamani tiwehene. Yama e watora ehene nima tiwehene nineke.

29 Tera okatomehene ama oke. Haha yama soki ya abi ka Teoso owa hiyare ati e nareka ahi: 'Tiwa tekatomahi. Yama hiyara ya Yako hiri tikarabone tike', ati nareka.

30 Tiwa owatoara oke, titaboro wati tiwaha tikama tiwa. Himataba oko yama kanamori tibotirini oko yobe ka teoso me kanamori?" Rabao ati nematamonaka.

31 "Tiwa onakomehara oke. Tikoto tiyabamaki-rawabone onahara oke owa ni ya. Makoni tiwa hiyari onofarara oke.

32 Tika yama kanamori tiwasi ya ota ka owa ni ya efe yama kanamori tama neno ahabebonaka. Tika yamani siba tinahi. Tiwa ota kakatomabone otake. Tika yamani tiwasi ya tekamaboneke", Yako ati nematamonaka. Hakeo ihi Yako watoremamatamonaka, bati ka yama kanamori botihanihi.

33 Rabao tokiyomematamonaka Yako ka yobe toro ya. Tokiyoma nematamonaka Reya ka yobe toro ya. Tokiyoma nematamonaka Reya me ka yama aahirawa ka yobe toro ya. Yama kanamori wasirematamonaka. Faya tokiyomematamonaka Hakeo ka yobe toro ya.

34 Yama nafi ya yama siba ne yama kanamori wasirematamonaka. Hakeo yama kanamori nakibiemetemoneke fara iitari ya kamero mese ya.

35 "Abi owa tikakorabone tike yana ora owa owa owama owa", Hakeo ati nemetemoneke.

Makoni Rabao yama kanamori siba ne yama kanamori wasirematamonaka.

³⁶ Faya Yako Rabao hora nematamonaka fahi. "Himata yama hiyara amari hiri onaharo? Himata nima owehene rini, owa tikiyo karo, owa tikakoa tiwa?

³⁷ Oko yama nafi siba tina tika yama tiwasiha tiwa awine ti? Tiwasi ya tinamoaboneke e nafi nokosi ya, oko one me hiwa, tika one me hiwa, hinabonehe. Era me watowahaboneke. Owati amosi ya amosa, tiwati amosi ya amosa namone me ati naboneke.

³⁸ Tika yama ahi oni ka ano 20 namaro amake. Afa yama ya bani biti ahabebe wataremari amaka mati tori ya, tika bani mati. Tika ofeya okobarihi onamaro ama oke.

³⁹ Yama kabani ka bani tika bani me me waka na me abohi owakamatera ama oke tiwa ni ya. Oko bani me ta onamaro ama oke tika bani me tabori ya. Tika bani me me boti ya oko bani me ta onabone tinamaro ama tike tika bani me tabori ya. Yama soki ya me me hiboti, yama wa toni ya me me hiboti hina me ihi oko bani me ta onabone tinamaro ama tike.

⁴⁰ Yama e na hiri onamaro ama oke ahi. Yama wa toni ya yama hiwe okarima, yama soki ya yama siririne okarima onamaro ama oke. Yama soki tamaha ya amo orihi onamaro ama oke.

⁴¹ Tiwa ni ya osawi ka ano 20 namaro amake. Oko yama ahi ni ka ano 14 namaro amake, tikoto famarawa manakonebonehe. Oko yama ahi ni one ka ano sei namaro amake, oko bani mebone me okihabone owa. Oko yama ahi ni manakonebone tonihawahi titama tinamaro ama tike.

⁴² Teoso sawihimari amaka owa ni ya, okiti me ka Teoso, Abaraao ka Teoso toahari, Isaki ati hikataba hinahari. Owa ni ya Teoso sawiremanaha oko hinita tokomene ama oke owa tiyosemi ya. Oko yama nawaha Teoso awa, oko yama ahi ni amosa awa, ne ka yama hawa tonihareka yama soki ya", Yako ati nematamonaka.

Yako ya Rabao me famaha me abe nofatibone ka yama me hiri nemetemoneke.

⁴³ "Haha okotorawa amake haro. Haha okanoti me amake bisa. Haha oko bani me amake. Yama tiwaha oko yama nafi amake. Yama owato oke, okotorawa kasawimarawariba ka yama owa ni ya. Me ka matehe sawimarihi naboneke owa ni ya.

⁴⁴ Makoni e abe nofatibone ka yama e hiri nabone eke e famaha e. Yati ibe e ta toniharehaba eke haha yama e kamina e wati nawahatibone karo yama toyabo ya", Rabao ati nematamonaka.

⁴⁵ Faya Yako yati ibe nemeha nawehimatamonaka.

⁴⁶ Faya ati ehene hinaka one yati ibe me iso nawahamehemetemoneke, me ta hiniharehabonehe. Afa beheri ya me mari nemetemoneke.

⁴⁷ Rabao yama inibone nawatematamonaka, Seka-Satota tohahabonehe. Yako ini hinawatemetemoneke bisa Kareheti tohahabonehe.

⁴⁸ "Haha yati e ta tonihareha e awi ka e famaha e abe nofatibone ka yama e wati nawatehabone eke", Rabao ati nematamonaka.

Makoni yama inimetemone amake Kareheti tohaharo.

⁴⁹ Ini one Misiba toha nemetemoneke Rabao ati kaminaro, ati e nari ahi: "Teoso era awehibonaka e abe ebe kana e.

⁵⁰ Okoto me hiri tikarabone tike yama hiyara ya. Fanawi one titirihi tinahabone tike. Yama e na hiri tini ya tiwa owarabone oke. Teoso ta tiwa awebonaka. Tiwati katamoriyahi Teoso ya.

⁵¹ Yati ibe wa, yati one ta tore narake owehene. Afa kowani one ya tiwina, kowani one ya owina onabone oke.

⁵² Yati ibe wa yati ibe one ta tore na e awi ka e abe nofatibone ka yama e wati nawahatehabone eke. Afa yati ibe fiya okarabone oke tiwa mowa onahaba owa. Yati ibe fiya tikarihi tinabone tike owa mowa tinahabone tiwa.

⁵³ Abaraao ya Nao famehi ka Teoso e ehene awehibonaka, e ehene amosi kaminebonaha", Rabao ati nematamonaka.

Faya Yako ati yana nematamonaka Teoso ino itihari, ati tohawarebona ati nari, efe Teoso ati Isaki hikatabehimata.

⁵⁴ Yako bani nabowe bani ta nematamonaka Teoso ni ya afa atami ya. Hinaka one mera ha nematamonaka me mari nabone mati. Afa yama soki ya me tafa me amo nemetemoneke atami ya.

⁵⁵ Yama wamini ya Rabao bosa nematamonaka. Bite komi nakikimarawa hinaka noti mera komi nake nematamonaka. Teoso yahehibona ati nematamonaka afa me ni ya. Faya tokomematamonaka fare taboro ya.

32

Yako ehenebona wasihimatamonaka Esao kobo nebonaha.

¹ Yako tokomawahe Teoso nanarifa me kobo hinehimatamonaka.

² Yako Teoso nanarifa mera awe ati yana nematamonaka. "Haha yama Teoso wini amaka".

Makoni ini hinawatehemetemoneke Mahanai tohahabonehe.

³ Yako mera yosehimatamonaka Sei ya, Esao me kobo ni ya he ati me kaminabone mati. Sei ini onemetemone amake Eto tohaharo.

⁴ He ati me kamina me ati e nabone ati nematamonaka ahi: "Yako ama oke. Tiwati yana ni ya tiwa onarifabone oke. Ano tamaha ya owinamaro ama oke Rabao taboro ya.

⁵ Yama tamaha okiha oke, bowi mati, someto mati, ofeya mati, kabirita mati, yama aahi mati, yama aahi me fanawi tohaha me toha na mati. Owati me kaminabone me oyosehara oke owa tinofibone karo".

⁶ Esao me kobo na me kamehemetemoneke Yako ni ya. Yama me kaminemetemoneke Yako ni ya. "Esao ota kobo na otake, efe ayo. Kamakiareka tiwa kobo nebonaha, me makiti 400 me tohaha me ya tabahari".

⁷ Yako me ati mite kokoriri nematamonaka. Faya mera ebe kanehimatamonaka, ha ya me tohikimahabone mati, bani me ya me kataba mati, ofeya me toha, kabirita me toha, bowi me toha, kamero me toha na mati.

⁸ Yako ati boti e nematamonaka ahi: "Esao kamaki ya haha mera nahabi ya haha me hasi naboneke, me one".

⁹ Manakobisa Yako Teoso ha nematamonaka. "Teoso owati timitahi, okiti Abaraao ka Teoso tiwa, okobi Isaki ka Teoso tiha tina tiwa. Owa tiyosemahara tike okomabone owa ahi otaboro

ya, oko one me tabori ya. Oko yama amosabone tinahara tike.

¹⁰ Tiwa nanarifa ama oke. Owa ni ya tiyahate ama tike, owehene amosaba watara owa. Owa ni ya tiwehene amosa fawa tera ama tike. Sotao ya okariwaha awa ta tama ni owaharihamaro ama oke. Okoma me tamaha me ya otabawaha oke, me tohikima mati, bani me toha na mati.

¹¹ Teoso owa hasi tinihahi. Esao owa nabowarayaho, kamaki ya. Me fanawi waka matehe waka rayaho.

¹² Teoso tiwati wati tiwahabone tike, oko yama amosabone tina tiwa. Okanoti me tamatehabone tinahara tike, siki boni nima me na mati, me tomi kanihinara mati", Yako ati nematamonaka, Teoso ha nari.

¹³ Afa yama soki ya Yako amo nematamonaka fahi. Faya bani mera wasihi bani mera toni-hawahawitimatamonaka me ta hinahabone mati Esao ni ya.

¹⁴ Kabirita fana 200 toharawa, maki 20 me toha, ofeya fana 200 toharawa, maki 20 me toha, nemetemoneke.

¹⁵ Kamero fana 30 toharawa nemetemoneke biti me ya katabarawaro yoa fehe me fawasa na mati. Bowi fana 40 toharawa, maki 10 me toha, someto fana 20 toharawa, maki 10 me toha nemetemoneke.

¹⁶ Afa bani mera Yako ebe nematamonaka ha ya me tohakanikima nabone mati. Hinaka yama aahi me oohariki na mera ebe nematamonaka bani me ya me tababone mati. Faya mera yosehimatamonaka. "Te tai toamahi bani me ya te tabaha te. Te ka owa bani me ya tabe tai toe owa yotoba nebonaka, bani me one ya

tabahari. Fara me nima me one naboneke me yotoha mati".

¹⁷ Taiti tohehibona Yako hihiyarematamonaka. "Okoyo Esao tiwa kobo ne ya tiwa aate neba amaka. 'Hike amara tika hiti? Hibaka tikaribe? Hibake ka bani me amari, me tekama mati?' ati neba amaka.

¹⁸ Faya tiwati e nabone tike ahi: "Tiwa nanarifa Yako tohehi ka bani me amake. Me ta hinahabone me hinarake hinaka hiti Esao ni ya. Kamakiareka hike ya', tinahabone tike".

¹⁹ Faya hinaka yama aahi me one hiyara nematamonaka, bani me one ya me taba mati. "Esao te kobo ni ya fare taiti ati nima te ati nabisabone teke.

²⁰ Te ati katamorabone teke yama te kam-inabone te e naro ahi: "Tiwa nanarifa Yako tohehi kamakiareka hike ya', te ati nabone te".

Yako ati boti e nematamonaka ahi: "Bani me ta ona onokosi ya me tai toa Esao mera awe ati somawameba awaka. Faya owa kobo ne ya owa kakomareba awaka".

²¹ Yako ati e ne bani mera tai tonihamemata-monaka, me ta hinahabone mati Esao ni ya. Fare wai ka yama ya amo tasehimatamonaka.

Yako Teoso mono nematamonaka Benieo ya.

²² Afa yama soki ya Yako yana tone kari-wematamonaka faha Saboki tohaha ya. Fati famarawa towaka, fati one famarawa towaka, biti me 11 na mera towaka nematamonaka.

²³ Faya ati ehene hinaka bani me nafi me towakemetemoneke fa kowani ya.

²⁴ Ohari yotohimatamonaka.

Inamati kake mono hinehimatamonaka yama soki ya. Mono ni kawahematamonaka.

²⁵ Inamati Yako kasawarihibona ati ne Yako kasawari watore he fanako nabowehimatamonaka. Faya fanako tone fiya tonehimatamonaka fahi.

²⁶ Faya inamati ati yana nematamonaka. "Owa sa tisahi. Yama we kamakike".

"Tiwa sa tosi onofa okere. Tiwati yana ni ya oko yama amosabone tini ya tiwa sa osabana oke", Yako ati nematamonaka.

²⁷ "Tiwinira?" inamati ati nematamonaka.

"Yako ama oke".

²⁸ "Yako tiwini tohamarabana tike. Teoso mono, tika one me mono, tina tiwehene me kitarake. Makoni tiwiniboneke haro Ihayeo tohaharo", inamati ati nematamonaka.

²⁹ "Tiwinira ha tiwa?" Yako ati nematamonaka.

"Himataba owini miti tabiyo tiwa?" inamati ati nematamonaka.

Faya Yako ka yama amosabone ati nematamonaka.

³⁰ Faya Yako ati yana nematamonaka. "Teoso noko owa, onoko awa, ne ohaba okere. Yati oke".

Makoni yama ini nawatematamonaka Benieo tohabonehe.

³¹ Bahi kamaki ya Benieo ya Yako yana tone tokehimatamonaka. Nowa nematamonaka fanako tone fiya tone ehene, inamati fanako hinabowahari.

³² Makoni ihaye me nafi bani fanako ime me kabatera me amake, Yako fanako inamati nabowamatamona karo.

33

Yako Esao kobo nematamonaka.

¹ Faya Yako Esao awehimatamonaka kakehari ayata ya, makiti 400 me tohaha me ya tabahari. Faya biti mera ebe kanematamonaka. Reya fara biti me ya taba, Hakeo biti ya fama, me ka yama aahirawa ka matehe ya tabarawa nemetemoneke.

² Me ka yama aahirawa ka matehe ya tabarawa me tai toa me nowati ya Reya biti me ya tabaha yotoha nowati ya Hakeo Yose ya fama yoto nemetemoneke.

³ Manakobote Yako fiya tonamake tai toawamematamonaka me nafi nokosi ya. Yaka ne iso yobati ya itarise itarisi 7 nematamonaka, noko bako towarisahari wami ya. Faya kobo nematamonaka Esao wai yabore ya.

⁴ Esao noki hirehimatamonaka. Kana ni kakehimatamonaka Yako kobo nebonaha. Faya Esao Yako hitiri nematamonaka. Mano kawitematamonaka he namiti ya. Komi hinaki hinehimatamonaka. Me fami ohi nikimehemetemoneke.

⁵ Faya Esao noko tokikime me fanawi awa, matehe awa nematamonaka. Faya ati yana nematamonaka. "Hibake me amari haro me ya titabi ka mati?"

"Haha okatao me amake, Teoso yahe me ta hina mati owa ni ya, tiwa nanarifa oha owa", Yako ati nematamonaka.

⁶ Faya yama aahi biti me ya tabarawa Esao nokosi ya me mowi kanisarawemetemoneke ayata ya.

⁷ Faya Reya biti me ya tabaha me mowi kanisatemetemoneke Esao nokosi ya. Faya Yose mati Hakeo ya fame me mowi kanisa nemetemoneke Esao nokosi ya.

⁸ "Haro bani mati. Hibake ka bani me amari me kobo ona mati hawi ya?" Esao ati nematamonaka.

"Afa bani me ihi owa tinofabone onara oke", Yako ati nematamonaka.

⁹ "Niso oko yama tamabisake. Tika yama hine tikihabisa tike", Esao ati nematamonaka.

¹⁰ Yako Esao ati nofarematamonaka. "Tiwati e rima na fahi. Owa ni ya yayai tini ya bani me wara tinahabone tike. Tinoko owa Teoso noko owaha nima one oke, tiyahi karo owa ni ya.

¹¹ Owati nima tinahi. Bani me wara tinahi, me owakama mati, me ta onabone mati tiwa ni ya. Owa ni ya Teoso yahe ka oko yamabone ta nareka onofaro", Yako ati nematamonaka.

Yako ati fawa re ehene Esao ati amosematamonaka waha.

¹² Faya Esao ati yana namatasematamonaka. "Hima e tokomahi. Tai oamabone oke".

¹³ "Oko hiti matehe kitara me tiwato tike. Bani me wati owaha one oke, me ka matehe fotara mati, ofeya me toha, bowi me toha na mati. Me yaka ni kitahabone me e ati ni ya me ahabariyahi me nafi. Me kitaraboneke yama wehe oharia ya.

¹⁴ Yama amosaboneke oko hiti tai toame ya, onokosi ya tiwa nanarifa oha owa. Bani me toha matehe toha na ya otaba yayaka tosi onabone oke tinowati ya. Faya yama totoyabo kawahi ya ota kobo nabone otake titaboro ya Eto ya".

¹⁵ "E, amosake. Oko yama aahi me one osekosabana oke tiwa ya me tababone mati", Esao ati nematamonaka.

"Me ya ota tabarabone otake. Owa nofi oko hiti oharibonaka", Yako ati nematamonaka.

¹⁶ Fara yama wehe ya Esao tokomematamonaka fare nowati ya Eto ya.

¹⁷ Yako tokabisehimatamonaka Sokoti ya. Hinaka yobebona hiri nematamonaka fahi. Bowi me taboribone hiri nematamonaka. Makoni yama ini me nawatemetemoneke Sokoti tohabonehe.

¹⁸ Faya Mesobotamia ya Yako yana tone kamematamonaka Kanaha ya. Kobo nami amosematamonaka sitati Sike ya. Faya hinaka yobebona hiri nematamonaka fahi.

¹⁹ Manakobote wami kote kanikematamonaka Amo biti me ni ya, Amo Sike bati tohahari. Faya hinaka yobebona hiri nematamonaka fahi.

²⁰ Faya tana yati hiri ni tohaha hiri nematamonaka. Tana ini nawatematamonaka Eo tohabonehe. Ihayeo me ka teoso ino Eo tohe ino tana weye nemetemoneke.

34

Yama hiyara me hiri nemetemoneke Tina ni ya.

¹ Yama we one ya Tina Yako ya Reya me fama me ka inamate tohaha mera yaka nemetemoneke afa tabora ka atonarawaha.

² Ifi ka towisawa Amo tohe biti inomatamona amaka Sike. Sike Tina awe hiwata ahi hinehemetemoneke.

³ Awi taminemetemoneke he ni ya. Makoni hinofemetemoneke. He nofahabone hinehemetemoneke bisa.

⁴ Faya bati hiyarematamonaka. "Abi Yako aate tinabone onara oke bite kahabanehibonaha, otihabonehe".

⁵ Yako Sike tamine mitehimatamonaka, Sike yama hiyara hiri nari Yako bite ni ya, Tina toaharo. Biti bani me ya me tabaha yama kabani ya me naho ka ati watarematamonaka mata. Mera noki nematamonaka me kamahabone mati.

⁶ Sike bati Amo tohe kake nematamonaka Yako hiyarebonaha.

⁷ Yako bitu me kobo nama hiyara me mita me hamehemetemoneke kasiro ya. Sike Yako bite ahi ne yama hiyara hiri nematamonaka ihaye me ni ya. E ehene e na e hiri rabone eke ahi.

⁸ Amo ati yana nematamonaka. "Okatao Sike tohe te ka inamatewe nofaka kasiro ya. Te kahabanahaboneke hitihabonehe.

⁹ E yoro tokanaba eke waha. Ota ka one me te tohahaba teke waha. Te ka matehe ota yaba, ota ka matehe te yaba, nabisaba teke.

¹⁰ Te sawihi ahi ota ni ya. Te winahabone teke ahi. Wami te nofa te kanikabone teke. Yama te ta, yama te kanika, nabone teke ota ni ya", Amo ati nematamonaka.

¹¹ Sike ati yana nabisematamonaka Tina bati ni ya, Tina anoti me toha na me ni ya. "Owati nima te nabone teke. Yama te nofaha ta onahabone oke te ni ya.

¹² Yama te nofaha ini te kaminabone teke. Atona manakonebone te itihabone teke, manakone ta onabonehe. Te ati hiyara watarabone teke. Te kahabanahaboneke, otihabonehe", Sike ati nematamonaka.

¹³ Yako bitu me ka asima ni ya Sike yama hiyara hiri ne ka me me keyehemetemoneke, me me hiyara mati, Sike bati ya famahari.

14 "Ota ka asima ota ta nene ota amake. Hahi sowiri ataro kote wisi nakosare ota ka asima itirebonaka. Yama e na kokoma kihake ota ni ya.

15 Te makiti nafi sowiri ataro kote wisi ni ya ota nima te ni ya ota ati amosabone otake fahi.

16 Ota ka matehe te yaba, te ka matehe ota yaba nabone otake fahi. Faya ota winahabone otake te ni ya, e yoro tokana e.

17 Te ati hiyari ya te sowiri ataro kote wisi ni te nofari ya ota tokomabone otake, ota ka asima ota towakama ota" Yako biti me ati nemetemoneke.

18 Faya me ati amosemetemoneke Amo biti ya famahari.

19 Hibati ya Sike sowiri ataro kote me wisi nakosemetemoneke, Yako bite nofahari kasiro ya. Sike me nonofa hihehimatamona amaka mata ya sitati ka mati, Amo biti me one me me nonofa raba na mati.

20 Manakobisa Amo biti ya fame me towakame-hemetemoneke sitati ka nokobi wani ka yama ya, me ka heoniao hihiri ka yama ya. Me one me me hiyaremetemoneke sitati ka mati.

21 "Haha otara me nofake. Me e nawinabanake e taboro ya, yama me ta, yama me kanika, na mati. Me taboribone nake, me ka wamibonehe. Me ka matehe e yaba, e ka matehe me yaba, nabisaboneke.

22 Me ati e narake ahi: e ka makiti sowiri atari kote wisi naboneke, fara me nima e nabone e. Yama e na e hiri ni ya me winaboneke e ni ya, e nafi yoro tokana e.

23 Me ka bowi me nafi e ihawahaba me awineke, me ka yama nafi toha naro. E ati

amosi ya me winahaboneke e ni ya", me ati nemetemoneke.

²⁴ Faya me ati amosemetemoneke. Me sowiri atari kote wisi nemetemoneke, me hohorawa raba na mati.

²⁵ Faya yama we terei na ahaba nowati ya yama komasa nemetemoneke me ni ya. Faya Yako biti me famaha me towakiyomemetemoneke sitati ya, me me hiwara mati, Simiao ya Refi me fama mati, Tina anoti mati. Yimawa ehebote me tama nikima me makiti nafi me me waka nemetemoneke.

²⁶ Amo ahaba Sike ahaba nematamonaka. Faya Simiao ya Refi me famaha Tina me totimakemetemoneke Sike ka yobe ya. Faya me tokometememoneke.

²⁷ Me nahabi nowati ya Yako biti me one yama me botihemetemoneke yama manakone fotaharo sitati ka yama, me ka asima manakone me awa mati.

²⁸ Bani me me towakamemetemoneke, ofeya me toha, kabirita me toha, bowi me toha, someto me toha na mati. Yama nafi me towakama nemetemoneke sitati ka yama, sitati beheri ka yama toha naro.

²⁹ Yobe ka yama nafi me yabehemetemoneke yama manakone fotaharo. Me fanawi me wata, matehe me wata na me me towakamemetemoneke.

³⁰ Manakobote Yako Simiao ya Refi me fama mera hiyarematamonaka. "Owa te yokohaba te amake. Te ehene owa me kakoaboneke, Kanaha ka me toha, berisi me toha, me one toha na mati, me winaha mati ahi, me nafi. E tamakere. Me

nafi yoro tokana me kaki ya era me mowa ni ya e nafi ahababone eke", Yako ati nematamonaka.

³¹ "Ota ka asima hiri karaboneke yama hiyara ya. Me ihi hiyara nafike mata ya".

35

Yako ka yama amosabone Teoso ati nematamonaka Beteo ya.

¹ Teoso Yako hiyarematamonaka. "Hawa ti-hahi. Tikamahi Beteo ya tiwinabone tiwa fahi. Beteo ya tana hiri tinahabone tike, oko tanabonehe, efe Teoso oha owa, owa onamoamaro owa tiwa ni ya, Esao ehene kana tiwaha tiwa", Teoso ati nematamonaka.

² Faya Yako mera hiyarematamonaka, fara hinaka mati. Me one toha nemetemoneke, he ya me taba mati. "Teoso bara me kanamori te kiha te were towitihi. Tera te namosahi. Makari bise watara te akahi.

³ Tera te hawa tonihahi, e tokomabone e Beteo ya. E kobo ni ya tana hiri onabone oke, Teoso ka tanabonehe. Efe Teoso owa kasomemari amaka yama nawaha hiri ona owa. Sawi fare tohate amaka owa ni ya fara oki ka yama ya", Yako ati nematamonaka.

⁴ Faya me ka teoso bara me kanamori me ta nemetemoneke. Me warabi atori toha nemetemoneke. Yako hikamoemetemoneke awa bofe ya awa waharo Sike yabori ya.

⁵ Me yana tona me tokoma Teoso ehene me kakomehemetemoneke haro, me wina mati Sike yabori ka sitati ya. Makoni Yako me me kiy-oremetemoneke.

⁶ Manakobisa Yako me ya tabe me kobo nemetemoneke Rosi ya. Rosi ini onemetemone amake Beteo toaharo. Kanaha ka sitatimete-mone amake.

⁷ Faya tana hiri nematamonaka. Yama ini nawatematamonaka Beteo ka Teoso tohahabonehe. "Teoso hiwa namohimarika kana owahimaro ka yama ya okoyo ehene", ati nematamonaka.

⁸ Afa tabora ya Tebora ahabemetemoneke, Hebeka ka nanawatametemonehe. Me hikamoemetemoneke awa bofe ya, awa waharo Beteo yabori ya bahi kakamaki beheri ya. Yama ini me nawatemetemoneke awa tohahabonehe, e noko fehene ahabi ka awa.

⁹ Faya Yako Mesobotamia ya yana tone Kanaha ya kame Teoso hiwa namotasehimatamonaka he ni ya. Hinaka yama amosabone Teoso hinehimatamonaka,

¹⁰ ati e nari ahi: "Yako tihate ama tike. Tiwini tohawabone tike. Tiwiniboneke haro, Ihayeo toaharo".

Teoso ati e ne he ino nawatematamonaka Ihayeo tohehibonaha.

¹¹ Teoso yama one kamina nematamonaka. "Teoso Kitabote ama oke ha owa. Tikatao me tama, tika noti me tama tehaba ama tike. Tika noti me ate nahaba me amake. Tika noti me one na naba me amake, me yoro tokana mati, me winakanikima na mati tabora tamaha ya. Tika noti me one towisawa me me tohatehaba me amake.

¹² Tika wamibone ta onabone oke, afa wami ta onahamaroho Abaraao ya Isaki me fama me ni ya. Afa wami ta otehaba ama oke tika noti me ni

ya", Teoso ati nematamonaka.

¹³ Yako hiyari Teoso hawa tohe tokomise fawa nematamonaka.

¹⁴ Faya Yako yati ibe iti yati ibe nawematamonaka fare Teoso hihiyare ka yama ya. Teoso ka yatibone ati ne fi sika nisa orifa fehe sika nisa nematamonaka yati mese ya.

¹⁵ Faya yama ini nawatematamonaka Beteo tohahabonehe.

Hakeo ahabemetemoneke.

¹⁶ Beteo ya Yako me yana tona me toke-hemetemoneke. Efarata yabori ya Hakeo tori kome yana tonemetemoneke. Yama nawaha hiri nemetemoneke inamatewe watakabote re karo.

¹⁷ Tori kome kitamisa fanawi matehe hohoka tohaha ati yana nemetemoneke. "Yama nakomerima tinahi. Tikatao owa namakebonaka makiti toahari".

¹⁸ Hasi ni fawa nisa ahabinima na ati yana nemetemoneke, inamatewe inobona nawataro, Benoni tohehibonaha. Inobona bati hinawatabisematamonaka, Besami tohehibonaha.

¹⁹ Hakeo ahabi e nemetemoneke ahi. Me hikamoemetemoneke Efarata hawi beri ya. Ini one amake Bere tohaharo waha.

²⁰ Yako yati ibe nawehimatamonaka Hakeo tame mese ya. Yati sawisa ke, Hakeo tame yofi kanaharo.

²¹ Faya Yako yana tone toke hinaka yobe nawamatasematamonaka Ete ka yobe nemehe wari kowani ka yama ya.

Yako biti me taminemetemone amake.

²² Yako winasa nematamonaka afa yama ya. Yama we one ya biti Hobi tohe Bira Yako fati one toha ahi nematamonaka. Yako Hobi tamine mite hamehimatamonaka kasiro ya.

Yako biti me 12 nemetemoneke, me e na mati ahi:

²³ Reya biti taiti Hobi toha, Simiao toha, Refi toha, Sota toha, Isaka toha, Seboro toha nematamonaka.

²⁴ Hakeo biti memetemone amake haro Yose ya Besami me fama mati.

²⁵ Hakeo ka yama aahi Bira toha biti memetemone me amake, Ta toha, Nafitari toha nari, Yako biti mati.

²⁶ Reya ka yama aahi Sioba tohaha biti memetemone me amake, Kati toha, Ase toha nari, Yako biti mati. Haha Yako biti me watemetemoneke Mesobotamia ya.

Isaki ahabematamonaka.

²⁷ Yako tokome towinamematamonaka bati taboro ya, Isaki. Sitati inimetemoneke Manere tohaharo. Ini onemetemone amake, Aba toaharo, wataharo Heboro yabori ya Abaraao ya Isaki me fama me winimete ka tabora.

²⁸ Isaki ka ano 180 tohehemetemoneke.

²⁹ Bote tohe ahabematamonaka. Tokehimatamonaka e abohi taboro ya, hinakiti me ya tabebonaha. Biti me hikamomatamonaka, Esao ya Yako me famaha mati.

36

Esao ka noti me taminemetemone amake.

¹ Esao ka noti me e nemetemone me amake ahi. Ino owamatamona amaka Eto tohahari.

² Esao Kanaha ka fanawi famarawa yabarawehimatamonaka. Ata toha, Oribama toha nemetemoneke. Ata Ero bitemetemone amake, Ero ka me ka owa. Oribama Ana bitemetemone amake, Sibiao ka noti tohaharo, Sibiao heti me ka owa.

³ Esao Basemati iti nematamonaka, Isimayeo bite tohaharo. Isimayeo bite onemetemone amake Nebaioti toaharo.

⁴ Ata bitimatamona amaka Erifasi. Basemati bitimatamona amaka Heoweo.

⁵ Oribama biti memetemone me amake, Seosi toha, Saraha toha, Kora toha nari. Afa memetemone me amake, Esao biti mati, me wataha mati Kanaha ya, Esao winahari Kanaha ya.

⁶ Manakobote Esao tokehimatamonaka yama one ya hinaka me ya tabahari, fati toharawa, biti me toha, bite toharawa, hinaka yobe ka me one toha na mati. Nisori Yako wini ya wini famamarematamonaka tokahari yama one ya. Hinaka yama nafi towakematamonaka hiwasiaro Kanaha ya, ofeya me toha, kabirita me toha, bowi me toha, yama one toha naro.

⁷ Esao ya Yako me famaha me ka bowi me tami ka me wini famamarabone me ati nemetemoneke, yama kabani nafiri karo. Makoni Esao banehimatamonaka.

⁸ Esao toke winehimatamonaka Sei ka yati nemeha si toni ka yama ya. Esao ino owamatamona amaka Eto tohahari.

⁹ Esao ka noti me e nemetemone me amake ahi: Eto ka me ka itimatamona amaka Esao, me wina mati Eto ka yati nemeha si toni ka yama ya. Eto ini onemetemone amake Sei tohaharo.

¹⁰⁻¹³ Esao fati Ata tohaha bitimatamona amaka Erifasi tohahari. Erifasi biti me siko nemete-

moneke, Tema toha, Oma toha, Sefo toha, Kaeta toha, Kenasi toha nari. Erifasi fati one fati yokana amara bitimatamona amaka Amareki tohahari.

Esao fati one Basemati toha bitimatamona amaka Heoweo tohahari. Heoweo biti me kowato nemetemoneke, Nahati toha, Sera toha, Sama toha, Misa toha nari.

¹⁴ Esao fati onemetemone amake Oribama tohahari. Oribama Ana bitemetemone amake, Sibiao ka noti tohaharo. Oribama biti memetemone amake, Seosi toha, Saraha toha, Kora toha nari.

¹⁵⁻¹⁶ Esao ka noti me ate inimete amake haro, Temaha toha, Oma toha, Sefo toha, Kenasi, Kora, Kaetaha, Amareki toha naro. Afa Esao biti taiti Erifasi tohe ka noti me ate inimetemone amake. Esao fati Ata tohaha ka noti memetemone me amake.

¹⁷ Reoweo ka noti me ate inimetemone amake haro, Nahati toha, Sera toha, Sama toha, Misa toha naro. Afa Esao fati one Basemati tohaha ka noti memetemone me amake.

¹⁸ Esao fati one Ana bite Oribama tohaha ka noti me ate inimetemone amake haro, Seosi toha, Saraha toha, Kora toha naro.

¹⁹ Afa Esao ka noti me ate nafi inimetemone amake.

Sei ka noti me taminemetemone amake.

²⁰⁻²¹ Eto ya ho me wiwina tohehemetemoneke baha. Ho me ka owa inomatamona amaka Sei tohahari. Sei biti me inimetemone amake haro, Rotaha toha, Sobao toha, Sibiao toha, Ana toha, Tiso toha, Ese toha, Tisa toha nari. Afa me ka noti me ate ka me wiwina tohehemetemoneke Eto ya.

²² Hori ka noti me toha, Homaha ka noti me toha na me wiwina tohehemetemoneke Eto ya. Rotaha ka noti memetemone me amake, Hori toha, Homaha toha nari.

²³ Arafaha ka noti me toha, Manahati ka noti me toha, Ebao ka noti me toha, Sefo ka noti me toha, Onaha ka noti me toha na me wiwina tohehemetemoneke Eto ya. Afa Sobao ka noti memetemone me amake.

²⁴ Sibiao biti me famehemetemoneke, Ayasi ya Ana me fama mati. Efe Ana faha hiwaha wasihimatamonaka yama honari ka yama ya, bati ka someto mera narifari.

²⁵⁻²⁶ Ana biti inomatamona amaka Tiso tohahari. Tiso ka noti me inimetemone amake haro, Henetaha toha, Esibaha toha, Itaraha toha, Kera toha nari. Afa me ka noti me wiwina tohehemetemoneke Eto ya. Ana bite inimetemone amake Oribama tohaharo bisa.

²⁷ Ese ka noti memetemone me amake Biraha toha, Sahafa toha, Akaha toha nari. Afa me ka noti me wiwina tohehemetemoneke Eto ya.

²⁸ Tisaha ka noti memetemone me amake, Osi ya Araha me fama mati. Afa me ka noti me wiwina tohehemetemoneke Eto ya.

²⁹⁻³⁰ Ho me ate inimetemone amake haro, Rotaha toha, Sobao toha, Sibiao toha, Ana toha, Tiso toha, Ese toha, Tisaha toha naro. Afa me ka noti me wiwina tohehemetemoneke Eto ya.

Eto ka towisawa me taminemetemone amake.

³¹⁻³⁹ Eto ka towisawa me e nemetemone me amake ahi, me me yoseha mati, ihayeo me ka towisawa me watari ya mata. Towisawa me tohawa nemetemone me amake.

Bera taiti tohematamonaka, Beo biti tohahari. Sitati Tinaba kamatamona amaka.

Manakobisa Sobabi tohamakehimatamonaka, Sera biti tohahari. Bosira kamatamona amaka.

Hosaha tohamaketasematamonaka, Temaha kari.

Hatati tohamakematamonaka Betati biti tohahari. Sitati Abiti kamatamona amaka. Mitiha ka mera mowa ne mera nahabimatamonaka Moabi ya.

Samara tohamakematamonaka, sitati Masereka ka tohahari.

Sao tohamake nematamonaka Heoboti ka tohahari, faha Eofarati toha witi ka Heoboti.

Bahao-Hanaha tohamake nematamonaka, Akibo biti tohahari.

Hatati tohamake nematamonaka sitati Bao kari. Efe fati inimetemone amake Metabeo tohaharo. Metabeo Matereti bitemetemone amake, Mesahabi ka noti tohaharo.

⁴⁰⁻⁴³ Esao ka noti me ate inimetemone amake haro: Timina toha, Aofa toha, Sateti toha, Oribama toha, Era toha, Bino toha, Kenasi toha, Temaha toha, Mibisa toha, Makitio toha, Irao toha naro. Afa ka me wiwina tohehemetemoneke Eto ya. Fara me ate ini nima Eto ka wami kote ini nemetemoneke.

37

Yose anoti me ya tabe me taminemetemone amake.

¹ Yako wiwina tohehimatamonaka Kanaha ya, fare bati wiwina tohamatamona ka Kanaha ya.

² Yako me taminemetemone amake haro.

Yose ka ano 17 tohi ya bani mera narifematamonaka, ofeya me toha, kabirita me toha

na mati. Anoti me ya tabehimatamonaka bani me me narifa mati, Bira biti me toha, Sioba biti me toha na mati, bati fatirawaha. Yose anoti me ihi hiyaramone me ihmone kakamina tohehimatamonaka bati ni ya.

³ Yako bote tohe ya Yose watehimatamona amaka. Makoni Yose nofehimatamonaka mata ya, biti me one nonofa rama nari. Yako ati ehene makari me hiri nemetemoneke Yose ka makaribonehe, yaboharo, mani kayabo naro.

⁴ Yako Yose nofi mati tohe me awehemetemoneke mera nonofa rama nari. Makoni Yose me nofamarehemetemoneke. Me hihiyarehimatamonaka katoma ya.

⁵⁻⁷ Yama we one ya Yose watami watari kaminematamonaka anoti me ni ya. "Owati te kamitahi. Oko wata okominibeya. E watari owahara oke e nahoha e fatara ya. Tiriko tabi e soki na oko tiriko tabi waharake. Te ka tiriko tabi moto kawahamarake oko tiriko beheri ya. Te ka tiriko tabi mowi kanisarake oko tiriko tabi waha nokosi ya", Yose ati nematamonaka. Yose ati me mita me hami kitamisehemetemoneke mata ya.

⁸ Yose me aate nemetemoneke. "Ota ka towisawa tihatehabone tiwa tine ti, otara tiyosetehabone tiwa? Afa ama?"

Faya kako me hikitematamonaka kasiro ya. Watari me hinofarihi, ati me hinofarihi hinehimatamonaka, watari kaminari.

⁹ Yama we one ya Yose watamitase watari kaminatasehimatamonaka anoti me ni ya. "Owatamitasahara oke. Bahi toha abariko toha, amowa me 11 na me toha na me mowi kanisarake onokosi ya oko wata ya".

¹⁰ Yose bati toha anoti me toha na me ni ya watari kamine bati hora hinehimatamonaka. "Tika wata himata kaminineri? Ota iso yobati ya ota nahorisahaba ota ama tinokosi ya, ami toha, ayo me toha, ha owa oha ota na ota? Ota noko tokowarisahaba ota ama wami ya tinokosi ya?" Yako ati nematamonaka.

¹¹ Yose anoti me yawehemetemoneke hinaka yama nima me ka yama ra mati. Yako ta yama nima nematamonaka, Yose watari wati nawahari.

Yose me ta nemetemoneke bara me ni ya.

¹² Yama we one ya Yose anoti bani me me towakemetemoneke Sike yabori ka yama ya, ofeya me toha, kabirita me toha na mati, masiri me kabahabone mati fahi.

¹³ Faya Yako Yose hiyarematamonaka. "Tikama mata. Tiwa oyosehabone oke Sike ya ayo me ni ya, bani me me narifa mati fahi".

"E, okomakehabana oke".

¹⁴ "Tikamakehi. Ayo me tiwamakibeya bani me toha na mati. Me tamine tikaminamibeya me amosi tamine", Yako ati nematamonaka.

Heboro yabori ka yama ya Yose yana tone tokomakehimatamonaka Sike ya, Yako ati ehene. Kobo ne

¹⁵ yaka ne bare hiwe aate hinehimatamonaka. "Himata siba tine tiri?" ati nematamonaka.

¹⁶ "Okoyo me siba one oke. Me nahohamoneke ahi haha yama ya, bani me me narifa mati, ofeya me toha, kabirita me toha na mati. Me tokini ka yama tiwatorini?"

17 "Me nahomakere ahi. Me tokabone me ati narake Totaha ya, me ati omita mati", bare ati nematamonaka.

Faya Yose tokomake anoti mera siba ne mera wasihimatamonaka Totaha ya.

18 Yose me awaba nemetemoneke kamakihari. Kobo namakimatare ya me abe hiyaremetemoneke, Yose me wati kana mati.

19 "Te awa ha kamakihari wawatami.

20 Hima e nabowaho hibati ya. Abohi e koro nisehibanaka hoti ya faha hoti hinita ya. E kamine ya e ati e naba e ke ahi: 'Yama kabani ka bani hinabowe hikabenoka', e ati naba eke. Faya watari yama hikamina wataraba awineke", Yose anoti me ati nemetemoneke.

21 Hobo nisori me ati mite Yose hasi nihibona ati nematamonaka, me hinabowarebonaha. "E nabowarebonaka.

22 Te ehene itirabone teke. Koro nisi te nofe ya te koro nisaho hoti ya ahi yama kabani ya. Te noho toniharebonaka", Hobo ati nematamonaka.

Hobo ati e ne Yose hasi nihibona ati boti ati nematamonaka, me hinabowarebonaha. Hiyose-mehibona hinematamonaka me ka abi ni ya.

23 Yose kobo namaki hinaka makari anoti me sota hinehemetemoneke, makari yaboharo, mani kayabo naro.

24 Faya me hiwate me koro hinisematamonaka faha hoti hinita ya.

25 Faya me tafahabone me nahorisemetemoneke. Me tafa kamero me me awehemetemoneke me yaka na mati. Isimayeo ka noti me ka kamero memetemoneke, Siriati ya me yana tonahani mati me tokahabone mati Esito

ya, yama ta nabone me weye na mati, befomi toha, yama tehe toha naro.

²⁶ Faya Yota ati yana nematamonaka nisori mera hiyarari. "E ka niso e nabowarabone eke. E nabowe ya abohi e kehemo ya himata e iharibe?"

²⁷ E nabowarebonaka. E ta nebanaka haha me ni ya Isimayeo ka noti me ni ya, yinero manakonebana. E nabowehiba e ka nisobisa amaka", Yota ati nematamonaka.

Faya me ati amosemetemoneke.

²⁸ Mitiha ka yama tata me yaka na Yose hoti ya foye anoti me hiti me ta hinehimatamonaka Isimayeo ka noti me ni ya. Manakone me ta hinehimatamonaka barata boni 20 naro. Faya Isimayeo ka noti me hekamehimatamonaka Es-ito ka ya.

²⁹ Manakobote Hobo tokome faha hoti towame Yose fawa ni wasihimatamonaka. Hinaka makari sibi nematamonaka yawahari.

³⁰ Nisori me ni ya tokome mera hiyarematamonaka. "Yetene foyi watamarahareka faha hoti ya. Himata hiri oribe waha?"

³¹ Faya kabirito me nabowa kabirito emene ya Yose ka makari me kiyo nemetemoneke.

³² Makari me towakamehemetemoneke me ka abi ni ya. Faya me hihiyarehimatamonaka. "Ota wasiharake haro. Tikatao ka makari amarini?"

³³ Yako hiwatohemetemoneke. "E, okatao ka makari amake. Yama kabani ka bani hinabowehino hikabe awaka", Yako ati nematamonaka.

³⁴ Faya Yako yawe hinaka makari sibi nematamonaka. Makari one akehimatamonaka, e yawaha ka makari. Yawi fawa rematamonaka biti tabiyo yawahari.

³⁵ Biti me ya bite tabarawa yawi me fawa hinihebona me hine ati hiyarematamonaka. Ati e nematamonaka ahi: "Okò yawi fawa rabone oke. Oyawasa onahabone oke okatao kobo oni ya e abohi taboro ya", Yako ati nematamonaka.

Faya yawi fawa rematamonaka.

³⁶ Manakobisa Mitiha ka Esito ya me kobo na Yose me ta nemetemoneke Botifa ni ya. Botifa Esito ka towisawa ya fafamamatamona amaka, towisawa ka saotato mera yoyose tohahari.

38

Yota ya Tama me fama me taminemetemone amake.

¹ Afa yama ya Yota yana tone tokehimatamonaka sitati Atora ya. Nisori me ya tabamarehimatamonaka. Winehimatamonaka Atora ka me ka owa taboro ya, Hira tohahari.

² Atora ya wine Kanaha ka fanawi awe hitihemetemoneke, Soa bite tohaharo.

³ Biti watehimatamonaka. Inomatamona amaka E.

⁴ Nabati weye namatasa biti owa watamakehimatamonaka. Ino hinawatehimatamona amaka Onaha tohehibonaha.

⁵ Manakobisa biti owa watamaketasematamonaka. Ino hinawatehimatamonaka Sera tohehibonaha. Yota winehimatamonaka Kesibi ya. Faya Sera watehimatamonaka fahi Kesibi ya.

⁶ Yota biti taiti E tohe kahabanehimatamonaka Tama itihibonaha.

⁷ E yama hiyara hihiri tohe Teoso hinabowematamonaka.

⁸ Faya Yota ati yana nematamonaka, biti Onaha tohe narabo nima nari. "Ayo fati ahi tinahi, ayo ahabari. Tiwehene e ni ya ayo fati tinari-fahabone tike. Ayo biti nebonaka tiwehene".

⁹ Onaha ati boti e nemata awaka ahi: "Hahi inamatewe wate ya okatao amarebona me ati naboneke", ati boti ati nemata awaka. Makoni anoti fati ahi ne sokene nanahabi tohematamonaka ha ya, anoti biti watarebonaha ehene.

¹⁰ Teoso ehene hinofare hinabowematamonaka tasa.

¹¹ Faya Yota ati yana nematamonaka, Tama hiyarari, biti fati. "Tikamamatabana tike abi taboro ya. Yama noki tinahabone tike mata. Okatao Sera tohe nafi ya titihibonaka".

Yota ati e ne ati boti e nemata awaka ahi: Sera ahabarayaho tasa, fara anoti me nima. Makoni Tama tokomemetemoneke bati taboro ya winabonehe fahi mata.

¹² Yama toyabo ya Yota fati ahabemetemoneke. Yota yawehimatamonaka fahi. Yawe ka abariko ahabe ya yawi fawa nematamonaka. Faya tokomakehimatamonaka Timinati ya, hinaka ofeya me kone me sowe na me ni ya. He ya fafama Hira tohehi ya famehimatamonaka, hari Atora kari.

¹³ Tama Yota tamine mitehemetemoneke tokomakehari Timinati ya, hinaka ofeya me kone sowe nebonaha.

¹⁴ Faya fanawi wawaha ka makari sota tona makari one akawemetemoneke. Makari e noko yoyoto kana ya noki yoto kanehemetemoneke, me hiwatorahabonehe. Faya tokomake sitati

Enai ka nokobi wani ka yama ya itarieme-temoneke. Timinati hawi ka sitatimetemone amake Enai tohaharo. Tama ihi e nemetemone amake ahi, Sera watoharo, yani hawa tohe Yota hikahabanarahari he itihibonaha.

¹⁵ Timinati hawi ya Yota yaka ne Tamani awehi fanawi hine ya me ka aahimone ati nematamonaka, noki yoto kani karo.

¹⁶ Hihiyaremetemoneke hawi beheri ya, hinaka komani watorari. "E amo ni famibana?" ati nematamonaka.

"Yama manakone e na ta tiribe owa ni ya?" ati nemetemoneke.

¹⁷ "Tika kabiritaba ta onahabana oke yama wehe one ya, oko kabirita me ka owa", ati nematamonaka.

"E, amosake. Tika yama tisekosahi mata, kabirita ta tinehibona kaminabana", ati nemetemoneke.

¹⁸ "Himata yama tinofari, osekosahabonehe?" ati nematamonaka.

"Tika kasaro onofa oke, aneo kihi, tiwini kihaharo. Tika awa toha naboneke era tataba kana", ati nemetemoneke.

Faya hinaka yama tosekosehimatamonaka he ni ya. Ahi hina faya yama toyabo ya nabati weye nemetemoneke.

¹⁹ Tama tokoma noki yoto kani ka makari sota tona fanawi wawaha ka makari akawamemetemoneke.

²⁰ Yama we one ya he ya tataba Hira tohe yosehimatamonaka, kabirita towakamehibonaha, aya yama hisekosa kakama nebonaha. Fanawi wasirematamonaka.

²¹ Enai ka mera hiyarematamonaka. Fanawi me ka aahi tohaha me kaminabone ati nematamonaka, iitari tohahamonehe hawi beheri ya. "Fanawi me ka aahi tohaha watatera amake ahi", me ati nemetemoneke.

²² Hira kame Yota hiyarematamonaka. "Fanawi owasirara oke. Enai ka me aate ona fanawi me ka aahi tohaha watateramone me ati narake fahi".

²³ "Hine oko yama tohake he ni ya. Era me haha kariyahi. Owati ihi kabirita tekama fanawi tiwasirahamone tinara tike", Yota ati nematamonaka.

²⁴ Abariko terei ne ahabe ya hiyara me kaminemetemoneke Yota ni ya. "Tika koma yama hiyara hiri namoneke, fanawi me ka aahi hine tonihanihi, nabati weye nawaharo".

"Te towakamahaboneke sitati beri ya, te sari kanahabonehe, ahababonehe", Yota ati nematamonaka.

²⁵ Faya me hiwata me hekama ati yana nemetemoneke. "Te ati e nabone teke ahi oko koko ni ya. 'Hahi ehene onabati weye ona efe hinaka yama amake haro. Kasaro te awahi, aneo kihi. Awa te awa nahi, era tataba kana. Hike ka yama amari?' te ati nabone teke oko koko ni ya".

²⁶ Yota ni ya Tama ati me kamina hinaka yamamone ati nematamonaka. "Ihi amosa awineke. Owehene ta hiyara owa awine oke. Okatao Sera okahabanabone ona okahabanareka, hihihonaha", ati nematamonaka.

Faya Yota ahi hinamarehemetemoneke.

²⁷ Manakobisa Tama tori watibone ka yama yabokiri ya me hiwatohemetemoneke biti me famaha mati.

²⁸ Matehe wataha owa tai tohe mano ta tokanematamonaka. Fanawi matehe hohoka toha yehe himatomatamonaka mato mamawa na ya. "Taiti amaka hari", ati nemetemoneke.

²⁹ Tai tohebona mano horo tonamematamonaka. Owa ta tai tohehimatamonaka. Fanawi matehe hohoka toha ati yana namatasehemetemoneke. "Ayobona tika hitihara tike".

Faya inobona me hinawatehimatamonaka, Berisi tohehibonaha.

³⁰ Faya owa watamakehimatamonaka, yehe matohari mato mamawa na ya. Ino me hinawatehimatamonaka Isera tohehibonaha.

39

Yose sawihimatamonaka Botifa taboro ya.

¹ Yose me towakamehemetemoneke Esito ya. Isimayeo ka noti me ta hinehimatamonaka Botifa ni ya, Esito ka me ka owa. Hahi Botifa towisawa nanarifamatamona amaka. Towisawa ka yobe ka saotato me ka hitimatamona amaka.

² Teoso sawihimatamonaka Yose ni ya. Hinaka hiti ka yobe ya wine hinaka yama ahi ni nafi amosemetemoneke.

³ Yose ka hiti yama watohimatamonaka, Teoso sawi ka yama, Yose ni ya. Yama wato nematamonaka Yose ka yama ahi ni nafi amosi ka yama, Teoso ehene.

⁴ Yose ehene Botifa awehi hinofematamonaka kasiro ya. Faya Yose ha nematamonaka he nanarifabonaha. Botifa ati ehene hinaka yobe ka yama nafi Yose kakatomehimatamonaka, hinaka yama nafi toha naro.

⁵ Botifa ka yama Yose kakatome hinaka yama nafi amosemetemoneke Teoso ehene, hinaka yobe ka yama toha, hinaka bani me ka yama toha naro.

⁶ Botifa ka yama nafi Yose kakatomematamonaka. Fare hinaka yama ahi namarematamonaka, Yose ehene. Hine ya tafehimatamonaka.

Yose awi amosematamonaka. Yaha nematamonaka.

⁷ Yama totoyabo ni ya Yose ka hiti fati he nofi yana tonehemetemoneke. Yama we one ya ha hinehimatamonaka. "Tikamahi e famibeya kama ya", ati nemetemoneke.

⁸ Yose ati hiyarematamonaka. "Owati timitamata. Oko hiti fare hinaka yobe ka yama ahi kara, hinaka yama owakatomi karo. Hinaka yama nafi owakatamahabone owa yosehareka.

⁹ He nima one oke, hinaka yobe ka me oyose owa. Hinaka yama nafi tohahaboneke owa ni ya. Ha tiwa ta tiharabone tike owa ni ya, oko hiti fati tiha tiwa. Makoni yama hiyara e na hiri oriyahi, Teoso hinofaraharo", Yose ati nematamonaka.

¹⁰ Fara yama we nima ati nemetemoneke, he ha naro, he ya famehibonaha kama ya. Yose fare ati tohehimatamonaka ati hiyarari. Hikemeyer-ihinehemetemoneke.

¹¹ Yose totokiyoma tohehimatamonaka yobe toro ya yama ahi nebonaha. Yama we one ya tokiyome me one wataremetemoneke Botifa nanarifa me one.

¹² Faya Botifa fati Yose ka makari wara tonehemetemoneke. "Tikamahi e famibeya kama ya", ati nemetemoneke.

Hasi nematamonaka. Kana nawahematamonaka. Tokomematamonaka yobe beri ya. Hinaka makari tohakosehemetemoneke Botifa fati ni ya.

¹³ Yose ka makari tohakosa awaha

¹⁴ Botifa nanarifa me one ha nemetemoneke. "Yama te awahi haro. Ebereo oko yibote hekame otara hiri kanareka yama hiyara ya. Kiyomakehareka oko aamo tori ya, owa ahi nebona ati nari. Kiya okanara oke kita ya.

¹⁵ Oko kiya kani yana toni ya tokomareka. Hinaka makari tohakosarake oko aamo tori ya.

¹⁶ Yose ka makari tonihemetemoneke, yofi hikanabonehe Yose ka hiti kame ya.

¹⁷ Kame ni ya hiyara kaminemetemoneke. Fara yama hikamina kaminemetemoneke. "Yama aahi ebereo tohehi tekamehino kiyomamakiareka oko aamo tori ya, owa ahi nebona ati nari.

¹⁸ Faya kiya okanara oke kita ya. Kiya okani ya tokomareka. Hinaka makari tohakosarake oko aamo tori ya.

¹⁹ Tika yama aahi owa hiri kanahareka yama hiyara nafiha ya", ati nemetemoneke.

Yose ka hiti hiyara mite hamehimatamonaka kasiro ya.

²⁰ Faya Yose wate hibehimatamonaka towisawa ka kateya ya. Faya foyehimatamonaka fahi.

²¹ Foye Teoso sawihimatamonaka he ni ya. Hinaka yama amosemetemoneke Teoso ehene. Kateya kakakatoma ehene hiwe hinofematamonaka.

²² Yose ha nematamonaka kateya ya me kibeha mera kakatomehibonaha. Kateya ka yama nafi kakatomehimatamonaka.

²³ Kateya kakakatoma ati boti e nematamonaka ahi: "Owa ni ya yama nawahaba wataraba amake, Yose ehene amose karo", ati boti ati nematamonaka. Teoso sawihimatamonaka Yose ni ya. Hinaka yama ahi ni nafi amosemetemoneke Teoso ehene.

40

Wata famaha Yose kaminematamonaka.

¹ Yama totoyabo kawahi ya, Esito ka towisawa nanarifa me fama mera te nematamonaka kateya ya, me ihi hiyara mati he ni ya. Owa towisawa ka fi tata me ka hiti toha, owa towisawa ka bao hihiri me ka hiti toha nematamonaka, me kibeha mati towisawa ati ehene.

² Me famaha me ihi towisawa nofare hamehi

³ ati ehene me te nemetemoneke kateya ya, fara Yose foye ka kateya ya. Afa kateya tohemetemoneke saotato me ka hiti ka yobe ya.

⁴ Me kasawi toyabohemetemoneke kateya tori ya. Saotato me ka hiti ati ehene Yose mera kakatomehimatamonaka.

⁵ Yama soki one ya towisawa ka fi tata watami, towisawa ka bao hihiri watami, nematamonaka. Haha wata yama nahaba kaminemetemoneke.

⁶ Yama wamini ya Yose kake mera awe me kokoriri namone ati nematamonaka.

⁷ "Himataba te awi kokoriri nineri?" ati nematamonaka.

⁸ Me ati yana nemetemoneke. "Ota watamikima otake. Ota ka wata me kaminaba me watakere ahi".

"Teoso amaka, era kanawanahari wata kamini e watohabone e. Hima te ka wata te kaminahi owa ni ya", Yose ati nematamonaka.

⁹ Faya towisawa ka fi tata watari kaminemata-monaka. "Ofa ate owahara oke oko wata ya,

¹⁰ mani terei naro. Afe yati yanaharake. Mowaharake hibati ya. Mowe boni tohawaharake. Boni hataharake fahi.

¹¹ Towisawa ka kobo tama onahara oke oyehe ya wata ya. Ofa hati tima okana tafa onakiharake, kobo ya. Faya towisawa owakawahara oke kobo ya".

¹² Faya Yose ati yana nematamonaka. "Tika wata yama nahaba kaminineke e naro ahi: Ofa mani terei na yama wehe terei na kaminineke.

¹³ Yama we terei na ahabi ya towisawa ati ehene tasi tinahabone tike. Yama ahi tinamatasabone tike, towisawa ka fibone ta tina tiwa. Taiti ka tiwehene nima tiwehene nabone tike tasa.

¹⁴ Titamini ya fahi owa wati tiwahabone tike. Yama amosa ya owa hiri tikanabone tike, owa tikamina tiwa towisawa ni ya. Tiwehene e ni ya owa hasi tinihaba tiwa awine tike, tasi onahabone owa.

¹⁵ Kateya ya ofoya owehene hiyara watatera ama oke. Hibati ya ebereo me tabori ya osawiha owa me itikosakia owa me kakamamaro me amake ahi Esito ya. Manakobisa yama toyabo ya ofoyamaro ama oke kateya ya, owehene hiyaraba watara owa", Yose ati nematamonaka.

¹⁶ Faya towisawa ka bao hihiri yama kamini mite yama kamini amosamone ati ne ati yana nematamonaka. "Owatamihara oke bisa. Bao wiyene terei ne tiwa okanara oke otati ya wata ya.

¹⁷ Bao wiyene kemese ya yamata kahi yoro tokana narake. Afa yamata bao hihiri me hiri te me amake towisawa tefebonaha. Neme ka bani me kakeha yamata me kabaharake", ati nematamonaka wata kaminari.

¹⁸ "Tika wata yama nahaba kaminineke. Bao wiyene terei ne yama wehe terei nabone kaminaka.

¹⁹ Yama wehe terei na ahabi ya tasi tinahabone tike towisawa ati ehene. Faya ati ehene titati me ti nakosabone tike. Tika abohi me nawinabone tike awa waha ya. Neme ka bani me kakeha tika ime me kabahabone tike", Yose ati nematamonaka, bao hihiri watari kaminari.

²⁰ Yama we terei na ahaba nowati ya towisawa marina hiri nematamonaka hinaka anifesari ka marinabonehe. He nanarifa me nafi ha nematamonaka me mari hinahabone mati. Ati ehene me me tasisi nihemetemoneke kateya ya, towisawa ka fi tata toha, towisawa ka bao hihiri toha, nari, me sawihabone mati marina ya, ati ehene.

²¹⁻²² Fare Yose ati nima yama nemetemoneke. Towisawa ati ehene fi tata towisawa ka yama ahi namatasehimatamonaka. Hahi bao hihiri ta me nabowahabone towisawa ati nematamonaka.

²³ Manakobisa fi tata ati katamomatamonaka Yose ya.

41

Towisawa watari Yose kaminematamonaka.

¹ Ano famaha ahaba nowati ya Yose foyasa nematamonaka kateya ya. Yama soki one ya Esito ka towisawa watamimatamonaka. Wehimatamonaka faha Niro witi ya wata ya.

² We bowi me seti na me kimisakehemetemoneke me amosa mati, me imaha mati. Faya fa witi ka masiri me kabehemetemoneke.

³ Faya bowi me one seti na me kimisake nemetemoneke, me awi amosara mati, me imara mati. Faya bowi me one tai toha me ni ya me tokomakehemetemoneke.

⁴ Faya bowi me imara me one imaha me me kabehemetemoneke, me me yome na mati.

Faya towisawa tafihimatamonaka.

⁵ Faya amo toname watamitasehimatamonaka. Tiriko ate oharia boni seti na awehimatamonaka, wata ya, boni amosaro.

⁶ Manakobisa tiriko boni one seti na awatasehimatamonaka awi hiyararo, waya tokanaro, boni hiwaha ihi, yama honara ka boni.

⁷ Faya tiriko boni waya tokana tiriko boni one amosa yome nemetemoneke.

Faya towisawa tafihimatamonaka. Hine ya watamone ati nematamonaka.

⁸ Yama wamini ya towisawa kokoriri nematamonaka. Makoni mera ha nematamonaka, Esito ka yama wawato mati me nafi. Watari kamine wata yama hikaminaha kamini me watoremetemoneke.

⁹ Faya towisawa ka fi tata me ka hiti ati yana nematamonaka towisawa hiyarari. "Owehene hiyara okomina okibone, owati katamoani owa e ka owa okominahabone ona owa tiwa ni ya.

¹⁰ Yama e naro amake ahi: Ota fama otara tikakoa ota te naro ota amake kateya ya tiwati ihi, saotato me ka hiti ka yobe ka kateya ya. Tika bao hihiri me ka hiti ya ota famaro otake ota te na ota.

¹¹ Yama soki one ya ota famaha ota watami-haro otake. Ota watari yama nahabani kaminete amake.

¹² Kateya ya ebereo me ka owa yetene tohe sawihirika fahi, saotato me ka hiti ka yama aahi tohahari. He ni ya ota ka wata ota kamina ota ka wata yama hikamina kamineru amaka ota ni ya.

¹³ Fare ati nima yama naroke. Oko yama ahi onamatasa bao hihiri ta ahaba nerika, me hinawinahari awa ya", towisawa ka fi tata ati nematamonaka.

¹⁴ Fi tata ati towisawa mite ati ehene Yose me tonakamehemetemoneke, me hitimebonaha kateya ya. Faya Yose bono kone sowe ne makari akawe kamehimatamonaka towisawa ni ya.

¹⁵ Faya towisawa ati yana nematamonaka. "Owatamiha oko wata yama hikamina kamini me watorarake me nafi. Titamine omitara oke wata kamini tiwatohamone tiwa", ati nematamonaka.

¹⁶ "Towisawa yama owatotera ama oke fara owa. Teoso yama kaminebonaka tiwa ni ya, tika yama amosabone tiwa", Yose ati nematamonaka.

¹⁷ "Owahara oke faha Niro witi ya oko wata ya.

¹⁸ Bowi me seti na me kimisakeharake me amosa mati, me imaha mati. Faya faha witi ka masiri me kabaharake.

¹⁹ Faya bowi me one seti na me kimisake narake, me awi amosara mati, me imara mati. Bowi me e na me owatera me amake Esito ya, me awi hiyara mati.

²⁰ Faya bowi me imara me one imaha me me yome nemetemoneke.

²¹ Me me yome na me awi tohawararake, fara me tohasa na mati me imara mati.

²² Manakobisa owatamitasahara oke. Tiriko ate oharia boni seti na owahara oke, boni amosaro.

²³ Manakobisa tiriko boni one seti na owatasahara oke awi hiyararo, waya tokanaro, boni hiwaha ihi, yama honara ka boni.

²⁴ Faya tiriko boni waya tokana tiriko boni one amosa yome narake. Yama wawato me ni ya oko wata okomina yama hikaminaha kamini me watorarake me nafi", towisawa ati nematamonaka.

²⁵ Faya Yose ati yana nematamonaka. "Tika wata famaha fara yama oharia kaminineke. Teoso yama hiri hinahabone kaminaka tika wata ya.

²⁶ Bowi me imaha me seti na me toha tiriko oharia boni seti na amosa toha na ano seti nabone kaminineke. Tika wata famaha fara yama oharia kaminineke.

²⁷ Bowi me imara me seti na me toha tiriko waya tokana seti na toha na ano seti nabone kaminineke, yamata nafimaribone ka ano.

²⁸ Yama okominahara oke baha owati e na owa ahi: Teoso yama hiri hinahaba kaminareka tiwa ni ya towisawa.

²⁹ Ano seti na ya yamata nafihaba amake Esito ka yama nafi ya.

³⁰ Manakobisa ano seti na ya yamata watamarahaba amake.

³¹ Me fimihaba me amake kasiro ya. Yamata tami ka ano me wati nawamaraba me amake, me fimiha mati.

³² Fainama wata famaha yama kaminineke e naro ahi: Teoso yama hiri hinahaba hawa

tonihareka. Yama hiri nebonaka hibati ya".

³³ Yose hiyarasa nematamonaka. "Towisawa yama amosaboneke e naro ahi: e ka owa tiwasi-habone tike yama wato mati tohahari, Esito ka mera yosehibonaha.

³⁴ Me one tiwasi tinahabone tike, me yaka nabone mati Esito ka yama nafi ya, fatara ka yamata kote me yabahabone mati, ano seti na ya, yamata tami ka ano.

³⁵ Yamata tami ka ano seti na ya tiriko tamaha me yoro tokaniwamaboneke afa mati, me hinihabonehe yama totoniha ka yobe ya sitati tamaha ya. Me nafi ihi tiwabone tike afa mati.

³⁶ Te ehene e ni ya te ahabarahaba te amake, yamata watamari ka ano seti na ya, yamata te toniha te kabaha te fahi. Te ahabarahaba te amake fimi ihi, Esito ka me te", Yose ati nematamonaka.

Yose Esito ka mera yoyose tohehimatamonaka.

³⁷ Yose ati amosematamonaka towisawa ni ya, he nanarifa me ya tabahari.

³⁸ Faya towisawa ati yana nematamonaka. "E ka owaba watare awaka e nari Yose nima. Teoso Kanamori sawi awaka he ni ya".

³⁹ Faya Yose hiyarematamonaka. "Afa yama nafi Teoso namo awaka tiwa ni ya. E ka owa watare awaka yama watohari tiwa nima nari.

⁴⁰ Oko yobe ka yama nafi tekatomabone tike. Me nafi tiyoseha tiwati nima me naboneke. Owa tiyoserabone tike ha owa owahariha owa Esito ka towisawa oha owa.

⁴¹ Esito ka me nafi yoyose tihahabone tike owati ihi hibayata ya", towisawa ati nematamonaka.

⁴² Faya towisawa ka aneo soba towitimatamonaka he ino kihaharo. Yoko hinehemetemoneke Yose yehe ya. Manakobisa ati ehene Yose me akaka nihemetemoneke makari amosa riyo tohaha ya. Faya Yose weyeye kanihematamonaka kasaro oro tohaha ya.

⁴³ Ati ehene Yose foyematamonaka Esito ka kofenato ka kaho ya. Faya ati ehene he nanarifa me tai tohehemetemoneke kaho nokosi ya me ha ni kitaha mati, me ati e na mati ahi: "Te nahowahi", me ati na mati. Faya Esito nafi ka kofenato Yose tohawematamonaka towisawa ati ehene.

⁴⁴ "Towisawa oha owa nima tinabone tike, Esito ka me nafi tiyoseha tiwa. Esito ka yama tiyoseraba wataraba amake", ati nematamonaka.

⁴⁵⁻⁴⁶ Yose ino owabona towisawa nawatematamonaka, Safenati Baneya tohehibonaha. Hika-habanematamonaka, Asenati itihibonaha, Botifera bite. Sitati Heriobori ka sasetotimatamona amaka Botifera.

Yose ka ano 30 tohaha towisawa ka yama ahi ni yana tonehimatamonaka. Faya toke yaka nematamonaka Esito ka yama nafi ya.

⁴⁷ Yamata tami ka ano seti na ya fatara ka yamata tamehemetemoneke kasiro ya.

⁴⁸ Yose yamata yoro tokani yamata tonihematamonaka yama totoniha ka yobe ya. Fara sitati nima yobe nematamonaka sitati beheri ka fatara ka yamata totonihabonehe.

⁴⁹ Yamata tami ka Yose yama tomi namarematamonaka. Baraya ka siki boni nima yamata nemetemoneke tomi kanihina raro.

⁵⁰ Yamata watamari ka ano yana tori ya mata Yose fati ya me famaha me ka matehe famehemetemoneke.

⁵¹ Biti taiti wate ino hinawatehimatamonaka Manase tohehibonaha, ati e nari ahi: "Oko yama nawaha wati owahamarine oke Teoso ehene. Okobi me wati owahamarihi one oke Teoso ehene".

⁵² Biti yoto ke wate ino hinawatehimatamonaka Efarai tohehibonaha, ati e nari ahi: "Esito ya osawiha yama nawaha hiri onahamaro okatao me nake waha Teoso ehene".

⁵³ Manakobote yamata tami ka ano seti na ahabemetemoneke.

⁵⁴ Aya Yose yama hikamina yana tonehemetemoneke, yamata watamaribone ka ano seti naro. Esito beheri ka bara me tabori ka yamata watamara me fimihemetemoneke, bara mati. Esito ta ya yamata nehemetemoneke, Esito nafi ya.

⁵⁵ Esito ka me fimi yana tona me kakehemetemoneke towisawa ni ya, yamata me kanikabone mati. Ati e nematamonaka ahi: "Te tokahi Yose ni ya. Fara Yose yama hikamina nima te ehene nabone teke".

⁵⁶ Fimi nafimisa ihi Yose yobe nafi naha nematamonaka, yamata totoniha ka yobe. Faya yamata ta nematamonaka Esito ka me ni ya yinero manakone.

⁵⁷ Bara me one kake nemetemoneke Esito ya yamata me kanikabone mati Yose ni ya, yamata watamari karo tabora nafi ya.

42

Yose anoti me tokehemetemoneke Esito ya yamata me kanikabone mati.

¹ Yako hiyara mitehimatamonaka, Esito ya yamata nahamone tamine mitahari. Faya biti mera hiyarematamonaka. "Himataba te nahoneri?"

² Yamata nahamone me ati narake Esito ya, me ati omiati mati. Te tokahi fahi yamata te kanikibeya. E ahabariyahi fimi ihi".

³ Faya Yose anoti me tei na me tokehemetemoneke Esito ya yamata me kanikabone mati.

⁴ Yako biti Besami tohe kayawematamonaka. Me ya tabarebona hinehimatamonaka, yama yofina kobo rabonehe he ni ya.

⁵ Kanaha ka me one ya Yako biti me tabehemetemoneke, yamata watamari karo Kanaha ka yama nafi ya.

⁶ Esito ka kofenato Yose tohe yamata tata tohehimatamonaka tabora one ka me kakeha me ni ya. Yose anoti me kobo na me isi yobati ya me nahorisemetemoneke Yose nokosi ya, me tati tokowarisa mati wami ya.

⁷ Yose anoti mera awe mera watohimatamonaka hibati ya. Yose mera awarama nematamonaka, e abe watora nima nari. Mera aate nematamonaka kita ya. "Ha te hibaka te kakineri?"

"Ota kakineke Kanaha ya, yamata ota kanikabone ota", me ati nemetemoneke.

⁸ Yose anoti mera wato me hiwatorehimatamonaka.

⁹ Faya Yose watarimari wati nawahematamonaka, mebone mera awe ka watari. "Te kakeha te awineke Esito ya, Esito ka yama kitara te

awahabone te, otara te mowa nabone te", ati nematamonaka.

¹⁰ "Yama e kere fahi. Tiwa nanarifa me ota amake. Ota kakineke yamata ota kanikabone ota.

¹¹ Ota ka abi ohari biti me ota amake. Ota kakekere Esito ka yama ota awahaba ota. Keye ota hiri kere", me ati nemetemoneke.

¹² "Keye te hiri namone one oke. Te kakeha te awineke Esito ka yama kitara te awahabone te", Yoseno ati nematamonaka.

¹³ "Ota winake Kanaha ya. Ota ka abi biti me ota amake, ota 12 na ota. Ota ka owa ohari fawa nemari amaka. Ota ka niso yoto ke sawika ota ka abi ni ya", me ati nemetemoneke.

¹⁴ "Keye hiri okere. Te kakeha te awineke Esito ka yama te awahabone te.

¹⁵ Yama siba onahabone onahara oke, keye amara ka yama. Te ka niso kakehibonaka ahi. Kakere ya te tokomarahabone teke. Owati tohawarabone onahara oke, towisawa ino otiha owa.

¹⁶ Te ka owa ohari te ka niso tonakamehibonaka. Te one me kibehabone teke ahi. Yama te kamina e watohabone eke fahi. Keye tohi ya te kakeha te awineke Esito ka yama te awahabone te. Owati tohawarabone onahara oke, towisawa ino otiha owa", ati nematamonaka.

¹⁷ Ati ehene me kibehemetemoneke kateya ya yama we terei na ya.

¹⁸ Yama we famaha ahabi ya Yose mera hi-yarematamonaka. "Teoso ati onofa oke. Tera onahabiharabone oke, owati nima te ehene ni ya. Te ehene e nabone teke ahi:

¹⁹ te ka owa ohari foyehibonaka kateya ya. Te one me tokomaboneke yamata me towakamahabone mati, te nafi fimimarabone te. Yama te kamina keye tohari ya

²⁰ te ka niso te kakamabone teke ahi. Faya tera owatohabone oke, keye te hiri ra te. Keye tohi ya owati ihi tera me nahabihabone teke" Yoseno ati nematamonaka.

Faya me ati amosemetemoneke Yose ni ya.

²¹ Me abe hiyaremetemoneke. "Yama nawaha e hiri nineke, e ka niso e nofarimaro karo. Noko e awehimari amaka yawahari, era aate nari, e aawawa nebona ati nari. Ati e nofaremarika. Makoni yama nawaha e hiri nineke waha", me ati nemetemoneke.

²² "Owati yana namaro ama oke, yetene te hiri karabone ona owa yama hiyara ya. Owati miti te nofaramaro teke. Makoni ahabi manakone e karimaka waha", Hobi ati nematamonaka.

²³ Yose nokosi ya me nahoha Yose me ati watoremona me hinehimatamonaka. Yose abono mera hiyararematamonaka. Yose nanarifa he ati kaminematamonaka me ni ya. Me ati kamina nematamonaka Yose ni ya. Faya me abe hiyara Yose me ati watohino me hiwatorehimatamonaka.

²⁴ Faya Yose yana ne tokomematamonaka. Me ni ya sawimare ohi ni yana tonehimatamonaka. Ohi ni fawa ne amosawame kamehimatamonaka. Simiao tonihawahawiti ati ehene Simiao me wete nemetemoneke.

Yose anoti me tokomemetemoneke Kanaha ya.

²⁵ Yose ati ehene he nanarifa yamata me te nemetemoneke anoti me ka sako ya. Faya

yinero me te, nemetemoneke ati ehene, fara anoti me ka yinero. Ati ehene yamata one me ta, nemetemoneke me hikababonehe hawi ya.

²⁶ Yose anoti someto me weyeye nihemetemoneke yamata ya, me hikanikaharo. Faya me tokomemetemoneke.

²⁷ Hawi enoki ya me amo nabone me ma tonama faya me ka owa yamata naha kanehimatamonaka, someto tefebonaha. Sako naha kane hinaka yinero awehimatamonaka kibehari sako tori ya.

²⁸ Faya ati yana nematamonaka. "Te awa ha. Oko yinero foyakeno sako tori ya. Me ta hiname awaka".

Faya me ero nemetemoneke. Me hoyahoya kana nemetemoneke. Me abe hiyaremetemoneke. "Himata nima yama nineri e ni ya Teoso ehene?" me ati nemetemoneke.

²⁹ Kanaha ya me kobo tonama yama nafi me kaminemetemoneke me ka abi ni ya Yako ni ya.

³⁰ "Esito ka kofenato otara katomareka. Ota tokahamone ati nareka Esito ka yama kitara ota awahabone ota, me e mowa nabone e ati namone ati nari.

³¹ Ota ati e na otake ahi: "Ota kakeha otake yamata ota kanikabone ota. Keye ota hiri kere. Ota kakera otake Esito ka yama ota awahaba ota.

³² Ota ka abi ohari biti me ota amake ota 12 na ota. Ota ka owa ohari fawa nemari amaka. Ota ka niso yoto ke sawika ota ka abi ni ya Kanaha ya.

³³ Faya kofenato ati e nareka ahi: 'Yama siba onahabone onahara oke, keye amara ka yama. Te ka owa ohari sawihibonaka owa ni ya. Te one

me tokomaboneke yamata me towakamahabone mati, te nafi fimimarahabone te.

³⁴ Te ka niso yoto ke te kakamabone teke owa ni ya. Te ehene e ni ya keye te hiri ramone onahabone oke. Faya te ka owa tasi onihabone oke te ya tabamebonaha. Faya yama te kanikamatasabone teke', ati nareka", me ati nemetemoneke.

³⁵ Manakobisa me ka sako me naha na me ka yinero me wasirawehemetemoneke me nafi, ihahari sako bite ya, yamata ya tabahari. Yinero me awa me watohemetemoneke. Me ka abi wato nematamonaka.

³⁶ Faya Yako ati yana nematamonaka. "Okatao me nafi fawawa nabone te ati nine? Yose watamarihi, Simiao watamarihi nareka waha. Manakobote Besami te towakamahabone te ati, nineke. Yama nawaha hiri one oke ha owa, okatao me fawa na me ihi", ati nematamonaka.

³⁷ Faya Hobi ati yana nematamonaka. "Abi Besami owakatombone onahara oke ha owa. Ota tokoma owakamebonaka tasa. Owakamare ya okatao me famaha me waka tinahabone tike", ati nematamonaka.

³⁸ "Okatao sawi onofa okere te ni ya. Anoti Yose ahabemata oharika Besami. Te tokomi ya te towakame ya yama hiyara ni ya he ni ya ohababone oke yawa ihi te ehene", Yako ati nematamonaka.

43

Yose anoti me tokomemetemoneke Esito ya.

¹ Me fimi fawa remetemoneke Kanaha ka mati.

² Yamata me hekama Yako me tonafiyoha faya Yako biti mera hiyarematamonaka. "Te tokomahi tasa Esito ya, yamata one te kanikabone te, e tefebonehe".

³ Faya Yota ati yana nematamonaka. "Esito ka me ka owa ati e nerika ahi: ota ka niso ota towakamari ya otara hiyararebona ati nerika. Ati tohawarebona ati nerika.

⁴ Tiwati ihi Besami ya ota tabi ya tika yamatabone ota kanikabone otake.

⁵ Tiwati hiyari ya ota tokomarahabone otake. Esito ka me ka owa ati e nerika ahi: "Te ka niso te kakami ya tera ohiyaramatasabone oke. Te ka niso sawire ya tera ohiyaramarabone oke", ati nerika".

⁶ "Himataba owa te yokoha te awineri? Himataba te ka niso te kaminete te amari bare ni ya?" Yako ati nematamonaka.

⁷ "Bare otara aate ni kasirorika, e nafi tamine mitehibonaha. Ati e nerika ahi: "Te ka abi sawisa ne awa? Te ka niso ne awa?" ati nerika. Ota ati watari ya yama hiyaraboneke. Atibona ota watorerika, ota ka niso ino hiri nari, ota kakamebonaha", me ati nemetemoneke.

⁸ Faya Yota ati yana tasehimatamonaka. "Okaniso owakatombabone oke. Ota tokomabone otake hibati ya, e ahabaribone karo fimi ihi, ota toha, tiha, ota ka matehe toha, na e.

⁹ Besami owakatombabone oke. Amosare ya owakamare ya owehenemone owa tinabone tike. Owehene hiyara fawa terabone oke owa ni ya.

¹⁰ Yama noki ni nawahake e ni ya. Ota tokomakabote ni ya yamata kaniki ota famehenero ota amake", Yota ati nematamonaka.

¹¹ Faya me ka abi ati yana nematamonaka. "E ahabariyahi fimi ihi. Te ehene e nabone teke ahi: yama amosa te te nabone teke te ka sako ya te towakamabonehe bare ka yamabonehe. E taboro ka yama amosa te towakamabone teke, wami toha, abiya me fehe toha, yamata tehe toha, awa boni toha naro.

¹² Yinero te towakamabone teke, yamata manakonebonehe. Aya yinero te kakameri toha naho, te ta tonamebonaha. Yama me awarete me awineke te ka yinero me ta namehete mati.

¹³ Te ka niso te towakama te tokomakabote nahi, bare te kobo namatasabone te.

¹⁴ Teoso kitabote ati ehene bare tera aawawa neba awaka. Ati ehene Besami ya Simiao me fama me kakamaba me awineke. Okatao me fama me fawa kani ya hine me fawa kanahaba me awineke", Yako ati nematamonaka.

¹⁵ Faya Yako biti me tokomemetemoneke Esito ya, Besami me towakama, kofenato ka yamabone me towakama, yinero famehi me towakama na mati. Me kobo tonama hibati ya me tokomakehemetemoneke Yose ni ya, me hihiyarehibonaha.

¹⁶ Me tokomake Yose mera awe Besami awehimatamonaka me ya tabahari. Hinaka yobe kakakatoma tohe hiyarematamonaka. "Haha me tekamahi otaboro ya. Bani tinabowahi, marina tafebonehe. Me mari onahabone oke bahi nokorise ya", Yose ati nematamonaka.

¹⁷ Faya Yose ati ehene mera towakamehimatamonaka Yose taboro ya.

¹⁸ Me kobo na me watohemetemoneke. Me abe hiyaremetemoneke. "Yinero ehene tohe awaka

aya e wasihari e ka sako ya kibehinoho. Era me katomaba me awineke, e ka someto me me ihawahaba mati. Me ati ihi yama aahi me e tohahaba e amake, me ka yama e ahi nabone e", me ati nemetemoneke.

¹⁹ Yose ka yobe wari yabore ya me ati yana nemetemoneke, yobe kakakatoma me aate na mati.

²⁰ "Ota ati timitamata. Ota kakibaharo ota amake baha, yamata ota kanikabone ota.

²¹ Hawi enoki ya ota amo nabone ota ma tonama ota ka sako ota naha na yinero ota wasiharo otake aya ota ta nari, yamata manakonebonehe. Yinero nafi tohehirika ota ta nari. Efe yinero ota kakamatasa otake.

²² Yinero toha nareka ota kakamari, yamata one manakonebonehe. Me ota watokere, yinero me te nani mati ota ka sako ya", me ati nemetemoneke.

²³ Yobe kakakatoma ati yana nematamonaka. "Te watorima nahi. Te ka Teoso te ka abi ka Teoso tohe ehene tohehino awaka, yinero te nari te ka sako ya. Te ka yinero te ta ne wara onareka", ati nematamonaka.

Faya Simiao kakamematamonaka me ni ya.

²⁴ Faya mera towakiyomame me ka fahabone ta nematamonaka me tame me soko nibone karo. Someto mera natafa nematamonaka.

²⁵ Yama me hawa tonihemetemoneke me ta hinahabonehe Yose ni ya, yama amosa me hekamaharo. Yama wato me hawa tohemetemoneke me tafahabone mati bahi nokorise ya.

²⁶ Faya Yose taboro ya kobo name yama me ta nemetemoneke he ni ya. Me isi yobati ya me

nahorisa me tati tokowarisemetemoneke wami ya.

²⁷ "Te taminini?" Yose ati nematamonaka. "Te ka abi bote amose awa, aya te kaminari owa ni ya? Sawisa ne awa?"

²⁸ "Ota ka abi tiwa nanarifa tohe sawisa ka. Amosaka", me ati nemetemoneke.

²⁹ Faya Yose yama nafi awi moto nawahe Besami awehimatamonaka, nisori yokana tohahari, fara me famaha me ka abi ohari me ka ami ohari na mati. "Efe te ka niso yoto kemoni ama, aya te kaminari? Yetene Teoso yahebonaka tiwa ni ya", Yose ati nematamonaka.

³⁰ Yose nisori awe ati kamoniri yana ne ohi nima nematamonaka. Faya fare aamo ya tokome ohi nematamonaka.

³¹ Faya ohi ni fawa ne hiwa nataminawame noko soko nawahe kamehimatamonaka. "Yamata te sawa nahi", ati nematamonaka.

³² Yamata me sawa na Yose itarimatamonaka mesa one ya. Anoti me nahori nemetemoneke mesa one ya. Esito ka me sawiha me nahori nemetemoneke mesa one ya tasa. Me ka teoso me ati ihi ihayeo me katafi me nofaremetemoneke.

³³ Yose anoti me nahoria me kanakokehemetemoneke he ni ya. Yose nanarifa ati ehene taiti tohe itari owa itari owa itari nematamonaka. Besami yoto ke tohe itarimatamonaka me nahori yowi ya. Afa yama me awaha me abe aawikima na "Ka", me ati nemetemoneke.

³⁴ Fara yamata me sawa hina Yose ni ya me sawa nemetemoneke anoti me ni ya. Besami

ohari ta ni ya yamata nafiha me sawa nemetemoneke, sawa ni siko naro. Yose ya me taba yama me fawa me hahano raba nemetemoneke.

44

Yose ka kobo taminemetemone amake.

¹ Manakobote Yose ka yobe kakakatoma yose-himatamonaka, ati e nari ahi: "Afa me ka sako mo tinihahi mata ya yamata ya. Faya yinero me ta hine te tinahabone tike me nafi ka sako tori ya.

² Yoto ke ta ka sako tori ya oko kobo tibehabone tike, barata hinama tohaharo, hinaka yinero ya tabahabonehe, yinero yamata manakone tohahari".

Fare Yose ati nafi nima hinaka yobe kakakatoma ehene nematamonaka.

³ Faya hiba yama wa ni ya Yose anoti me yana tonehemetemoneke, me tokomabone mati, me ka someto me ya me taba mati.

⁴ Me tokoma me yaka ni yabori ya sitati beheri ya me tohasa ni ya Yose ka yobe kakakatoma narabo nima nematamonaka. "Tokomakekabote tinahi afa me ni ya. Me tiwasimaki ya tiwati e nabone tike ahi: 'Himata te ebe na te ehene hiyarineri ota ni ya, ota ehene amosa ota te ni ya?

⁵ Himataba oko hiti ka kobo te botirini, barata hiri ni tohaharo? Afa kobo ya yama fawa, yama me hiwatora kamina, te amaka. Te ehene hiyakere kasiro ya', tinahabone tike me ni ya", Yose ati nematamonaka.

⁶ Faya tokomake mera towasimaki mera aate nematamonaka, yama Yose hikamina kaminari.

⁷ He ati me mita me ati yana nemetemoneke. "Himataba tiwati e nineri ahi? Yama e naba ota hiri terabone otake.

⁸ Hibati ya Kanaha ya ota ka yinero ota wasihiri ota ka sako tori ya efe ota kakamareka ota ta tonamebonaha te ni ya. Tika hiti ka yama manakone fotaha ota botirabone otake.

⁹ Tika hiti ka kobo siba tina ota ka owa ni ya tiwasi ya efe ahabebonaka te ehene. Te ka yama aahi me ota tohawahabone otake ota nafi bisa", me ati nemetemoneke.

¹⁰ "Te ati amosake. Te nafi amaraboneke. Hine ya te ka owa ohari oko hiti ka kobo kihe oko yama aahi tohawebonaka. Te one me tokomabone teke", Yose ka yobe kakakatoma ati nematamonaka.

¹¹ Faya me nafi ka sako me yabehemetemoneke someto me ni ya, me si hinihabonehe bofe ya. Sako me se narawemetemoneke.

¹² Faya yama siba nematamonaka sako nafi ya. Taiti ka sako siba ni tai tohe taiti nowati ka me ka sako siba ne yoto ke ka sako siba ni yotohimatamonaka. Faya hiti ka kobo wasihimatamonaka Besami ka sako ya.

¹³ Faya Yose anoti me yawaha me ka makari me sibi nemetemoneke. Sako ya someto me me weyeye nima me fari tonamemetemoneke sitati ya.

¹⁴ Yose ka yobe ya Yota me kobo nama Yose tohasa nematamonaka. Faya Yose nokosi ya me isi yobati ya me nahorisa me tati tokowarisehemetemoneke wami ya.

¹⁵ Yose mera aate nematamonaka. "Himataba yama e na te hiri nani te awineri? Owa te watora

te awine, yama me hikehemoha owatoha owa?"

¹⁶ Yota ati yana nematamonaka. "Ota ka hiti yama ota kaminaba ota watokere, ota ehene hiyara wataramone te ati nabone te. Ota ehene hiyatera Teoso namoka. Ota ka owa tika kobo kihehi ya ota tabahabone otake, tika yama aahi me ota tohawahabone ota".

¹⁷ Yose ati hiyarematamonaka. "Yama e na hiri orahabone oke. Hahi oko kobo kihe ohari oko yama aahi tohawehibonaka. Te one hine me tokomaboneke te ka abi taboro ya".

Yota Besami kasomebona ati nematamonaka.

¹⁸ Faya Yota tokomematamonaka ayata ya Yose itari yabore ya. Ati e nematamonaka ahi: "Ota ka hiti tiwati amosi ya yama nafi okominahabone oke tiwa ni ya. Tiyawariyahi. Esito ka towisawa nima tine tike.

¹⁹ Tiwati e naro ama tike ahi: 'Te ka abi sawisa ne awa? Te ka niso owa ne awa?' tina tiwa.

²⁰ Ota ati e naro ota amake ahi: 'Ota ka abi sawisa ka, bote tohahari. Ota ka niso na naka, watehimarihi ota ka abi bote tohe ya. Efe anoti ahabemataka. Oharika hasi nari, mati biti tohahari. Bati hinofa hika kasiro ya', ota ati naro otake.

²¹ Faya ota ka niso nafire ino hiri tinaharo ama tike, ota kakamebonaha, tiwehibona tinahari.

²² Ota ati e naro ota amake tiwa ni ya: 'Ota ka niso kamakirebonaka. Bati kakose ya bati ahabebonaka', ota ati naro ota amake.

²³ Faya tiwati e naro ama tike ahi: ota ka niso kamakire ya otara tihiyaramarabone tinaharo ama tike".

²⁴ "Ota tokoma ota taboro ya ota kobo tonama tiwati nafi ota kaminaro ota amake ota ka abi ni ya.

²⁵ Manakobote hibayata ya otara yosemareka tasa, yamata one ota kanikabone ota.

²⁶ Ota ati e na otake he ni ya: 'Ota tokomarabone otake. Ota ka niso ota ya tabare ya Esito ka owa otara hiyararebonaka. Ota ka niso ota ya tabe ya ota tokomabone otake. Ota ya tabare ya ota tokomarabone otake', ota ati na otake.

²⁷ Faya ota ka abi ati e nareka ahi: 'Yama te watoke haro. Oko yibote Hakeo tohaha biti me famamaro me amake, okatao mati.

²⁸ Owa watamaremari amaka owa ni ya, owamarahari. Yama kabani ka bani me hinabowemata awaka.

²⁹ Owa hasi ne te ehene owa kakose ya he ni ya yama hiyara kaki ya ohababone oke te ehene, bote oha owa', ati nareka".

³⁰⁻³¹ Yota hiyarasa nematamonaka. "Ota ka hiti owati timitahi. Okobi ni ya okomi ya okaniso nafire owakamari ya okobi yama wato ya ahabebonaka hibati ya. Okaniso ahabe ya okobi ahababisebonaka. Okaniso watamare ya okobi yawe ahabebonaka ota ehene, bote tohahari.

³² Yama nasa ke kaminabonehe tiwa ni ya. Okaniso nafire owakatombone onahara oke, okobi ohiyara owa. Owati e nara oke ahi: 'Okaniso nafire owakamari ya owehene hiyara fawa terabone oke tinokosi ya', onahara oke.

³³ Makoni tiwa aate one oke, owati e na owa ahi: tika yama aahi ohawahabone onahara oke

okaniso nafire taboro ya, tokomebonaha, anoti me ya tabahari, tiwati amosi ya.

³⁴ Okomariyahi otaboro ya, okaniso nafire owakamara owa. Okobi ahabi awi onofa okere, yawa ihi", Yota ati nematamonaka.

45

Yose hiwa kaminematamonaka anoti me ni ya.

¹ Yose hiwa kasawarimarehimatamonaka, ohi nima ne karo he nanarifa me nokosi ya. Makoni ha nematamonaka, "Te nafi tokomahi", ati nari.

Me tokoma me watamari ya Yose hiwa kaminematamonaka waha anoti me ni ya.

² Ohi ne ohi ni kite ka ohi ni me himitematamonaka Esito ka mati. Tamine me himitematamonaka towisawa ka yobe ka mati bisa.

³ Yose anoti mera hiyarematamonaka. "Yose ama oke. Okobi winasa ne awa?"

Yose ati anoti me mitaha me ero ni ka me ati yana ni watomarehemetemoneke.

⁴ "Te kamahabone onahara oke ayata ya owa ni ya".

He ni ya me tokoma mera hiyarematamonaka. "Yose ama oke. Efe te ka niso ama oke, te ta nemarihi, me hekamebonaha Esito ya.

⁵ Te yawariyahi, te ehenemaro te wati nawaha te. Tera te kakoriyahi, owa te ta namaro te me ni ya, owa me kakamabone mati ahi. Teoso ehenemari amaka. Teoso owa yosekimari ama oke ahi te nokosibone ya, tera okasomahabone owa.

⁶ E fimi ka yama ahabakere mata, tabora nafi ka me fimi ka yama. E fimi ka ano fama ano

siko na hasi nasa ke, e fimibone ka ano. Yama me koro rihi, yama boni me bata rihi, naba me amake ano siko na ya.

⁷ Teoso owa yosekimari ama oke ahi te nokosibone ya, tera kasomebonaha Esito ya, te ka noti me nibone karo. Teoso ehene amosaka kasiro ya.

⁸ Te ehene amaramaro amake. Teoso ehene emari amaka, owa yosekihari. Teoso ehene towisawa nanarifa taiti ohawa oke. Towisawa ka yobe owakatoma, Esito nafi ka kofenato oha, ote ama oke".

⁹ "Owati te mitahi. Te tokomakabote nahi te taboro ya. Owa te kaminiyahi okobi ni ya, okobi biti oha owa, Yose oha owa. Owati te kaminiyahi he ni ya, owati e na owa ahi: 'Esito nafi ka kofenato oha oke Teoso ati ehene. Tikamakehi hibati ya owa tiwahabone tiwa. Yama nawaha hiri tiriyahi.

¹⁰ Tiwinabone tike Kose ka yama ya, oko wini yabori ya. Ha tiwa, tikatao mati, tika noti mati, tika ofeya mati, tika kabirita mati, tika bowi mati, tika yama nafi toha naro.

¹¹ E fimi ka yama tohasa naboneke ano siko na ya. Kose ya te wini ya yamata tamaha ta onabone oke tiwa ni ya, te nafi ni ya, te ka bani me toha na me ni ya. Yama hasi naba wataraboneke te ni ya".

¹² Yose hiyarasa nematamonaka. "Tera ohiyara owa te awake, Yose oha owa. Okaniso Besami owa awa ka, Yose oha owa.

¹³ Owa te kaminiyahi okobi ni ya, okitamone owa ahi Esito ya. Yama nafi te awaha te kaminiyahi he ni ya. Te tokomakabote nahi, okobi te kakamabone te".

¹⁴ Yose nisori Besami hitiri ne ohi ni yana tonehimatamonaka. Besami ohi, nematamonaka, Yose hitiri nari.

¹⁵ Faya Yose anoti me nafi hitiri nematamonaka, mera kokomi nakehari, ohi nasa nari. Manakobisa anoti me ati yana nemetemoneke, he me hiyara mati.

¹⁶ Yose anoti me sawihamone me tamine me mitehemetemoneke, towisawa ka yobe ka mati. Faya towisawa yayai nematamonaka, he nanarifa me ya tabahari.

¹⁷ Towisawa Yose hiyarematamonaka. "Ayo me narabi nima tinahabone tike, me ka someto me me weyeye nimi ya me tokomabone mati Kanaha ya.

¹⁸ Me ka abi me kakamiyahi owa ni ya, me nafi toha na mati. Esito ka wami amosi mati tohaha ta onahabone oke me ni ya, Esito ka yamata amosi mati tohaha me kabahabone mati.

¹⁹ Esito ka kaho me towakamaboneke Kanaha ya, me ka yibote me me kakamarawabone mati, me ka matehe toha, me ka abi toha nari.

²⁰ Kanaha ya me ka yama me kakosi ya me yawaraboneke. Esito ka yama amosi mati tohaha me ihawahaboneke".

²¹ Fare towisawa ati nima me ihi nemetemoneke, Yako biti mati. Towisawa ati ehene Yose kaho ta nematamonaka me ni ya. Yamata ta, nematamonaka, me hikababonehe hawi ya.

²² Makari yati ta, nematamonaka me ni ya. Besami ta ni ya makari siko na ta, barata ta, nematamonaka, boni 300 tohaharo.

²³ Yama tamaha Yose ta nematamonaka bati ka yamabonehe. Esito ka yama amosi mati tohaha

someto me 10 na me weye nemetemoneke Yose ati ehene, bati ka yamabonehe. Someto me one me 10 na yamata me weyeri nemetemoneke. Tiriko toha, bao toha, yamata one toha nemetemoneke, me hikababonehe hawi ya.

²⁴ Manakobote Yose anoti me yana tona me tokomabone Yose me narabi nima nematamonaka, "Te abe hora riyahi hawi ya", ati nari.

²⁵ Esito ya me yana tona me tokoma me kobo tonamemetemoneke Kanaha ya. Me tokehemetemoneke me ka abi Yako tohe taboro ya.

²⁶ Me hihiyarehimatamonaka. "Yose ahabarehimataka. Sawihareka. Esito nafi ka kofenato amaka".

Keye tohahamone Yako ati ne ahabakosinima nematamonaka, me ati mitahari.

²⁷ Manakobisa he ni ya Yose ati nafi me kamina yayai nematamonaka waha, kaho awa nari, me hekamabona ka kaho Esito ya.

²⁸ Ati yana nematamonaka. "Hima. Okatao Yose sawikano. Owehibonaka ohabara owa mata".

46

Yako me banehemetemoneke, me tokahabone mati Esito ya.

¹ Yako tokomakehimatamonaka Beseba ya, bani mera ta nebonaha bati Isaki ka Teoso ni ya. Hinaka yama nafi towaka, nematamonaka.

² Yama soki ya Teoso hihiyarehimatamonaka wata ya, he ha nari, "Yako, Yako", ati nari.

"Oha oke ahi", Yako ati nematamonaka.

³ "Teoso ama oke, abi ka Teoso ohamaro owa. Watorima tinahi. Tikahi Esito ya. Owati ihi tika noti me tamatehaba me amake fahi. Me kitatehaba me amake.

⁴ Esito ya tiki ya e famahabone eke. Yama toyabo ya tika noti me kamatehaba me amake ahi owati ihi. Tihabi ya Yose sawihibonaka fahi".

⁵ Manakobisa Yako yana tonehimatamonaka Beseba ya. Yako biti me me towakamehemete-moneke kaho ya, Esito ka towisawa ta hinahari, me ka abi toha, me ka yibote toharawa, me ka matehe bite toha na mati.

⁶ Yako me nafi tokehemetemoneke Esito ya. Me ka bani me me towaka, me ka yama nafi me towaka, nemetemoneke, me hihehemete Kanaha ya.

⁷ Yako biti mera towaka, hinaka noti mera towaka, nematamonaka.

⁸ Ihayeo me e nemetemone me amake ahi, me toka mati Esito ya, Yako mati: Hobito toha, Yako biti taiti tohahari.

⁹ Hobito biti me toha, Enoki, Baro, Hesiro, Kami me na mati.

¹⁰ Yako biti owa Simiao toha, Simiao biti me toha, Semoweo, Sami, Owati, Saki, Soa me na mati. Simiao biti owa Sao toha, Kanaha ka fanawi biti tohahari.

¹¹ Yako biti owa Refi toha, Refi biti me toha, Seso, Kowati, Merari me na mati.

¹² Yako biti owa Yota toha, Yota biti me toha, Sera, Berisi, Isera me na mati. (Me ka ayo me ahabemetemoneke Kanaha ya, E ya Onaha me fama mati.) Beresi biti me toha, Hesiro ya Hamo me fama mati.

¹³ Yako biti owa Isaka toha, Isaka biti me toha, Tora, Bowa, Sasobi, Siniro me na mati.

¹⁴ Yako biti owa Seboro toha, Seboro biti me toha, Sereti, Ero, Sareo me na mati.

¹⁵ Afa Yako biti memetemone me amake, Reya biti mati, me wataha mati Mesobotamia ya, bite Tina toha naro. 33 me tohehemetemoneke, Yako biti mati, Reya famahari.

¹⁶ Yako biti owa Kati toha, Kati biti me toha, Sifiao, Hakowi, Soni, Esibo, Eri, Aroti, Areri me na mati.

¹⁷ Yako biti owa Ase toha, Ase biti me toha, Imina, Isifa, Isifi, Beriasi me na mati, bite Sera toha naro. Beriasi biti me toha, Hebe ya Marakieo me fama mati.

¹⁸ 16 me tohehemetemoneke, Yako biti mati, Sioba ya famahari, Reya ka yama aahi tohaharo, Rabao ta hinaharo bite Reya ni ya.

¹⁹ Yako fati Hakeo tohaha biti me famemetemoneke, Yose ya Besami me famaha mati.

²⁰ Yose biti me famehemetemoneke, Manase ya Efarai me fama mati, fati Asenati toha biti mati, me wataha mati Esito ya. Botifera sitati Heriobori ka sasetoti tohe bitemetemone amake, Asenati.

²¹ Besami biti me toha, Bera, Beke, Asibeo, Yera, Nama, Ei, Roso, Mobi, Hobi, Ariti me na mati.

²² 14 me tohehemetemone me amake, Yako biti mati, Hakeo ya famahari.

²³ Yako biti owa Ta toha, Ta biti Hosi toha.

²⁴ Yako biti owa Nafitari toha, Nafitari biti me toha, Saseo, Koni, Sese, Sire me na mati.

²⁵ Me seti nemetemone me amake, Yako biti mati, Bira ya famahari, Hakeo ka yama aahi

tohaharo, Rabao ta hinaharo bite ni ya Hakeo tohaharo.

²⁶ 66 me tohehemetemone me amake, Yako biti mati, me toka mati Esito ya. Biti me ka yibote toharawa nemetemoneke.

²⁷ Yose biti me watehemetemoneke Esito ya. Makoni 70 me tohehemetemoneke Yako me nafi, me tokaha mati Esito ya.

Me kobo nemetemoneke Esito ya.

²⁸ Yako ati ehene Yota tai tohehimatamonaka, Yose aate nebonaha, kamakibonaha, mera kobo nebonaha ahi Kose ka yama ya. Kose ya me kobo na

²⁹ Yose he nanarifa yosehimatamonaka, hinaka kaho hawa tonihebona hinahari. Faya kamakimatamonaka Kose ya bati kobo nebonaha. Kobo hine hitiri hinehimatamonaka. Hitiri ni hiyabomatamonaka, ohi nari.

³⁰ Faya Yako ati yana nematamonaka. "Tiwa owi ka hawa oha oke waha, ohababone owa. Yayai oke, tisawi karo, tihabarehemete tiwa".

³¹ Faya Yose ati yana nematamonaka Yako me nafi hiyarari. "Esito ka towisawa ohiyarabone oke, owati e na owa ahi: 'Okoyo me toha, okobi me nafi toha na Kanaha ya me wina me kamakiharake, me winahabone mati owa ni ya', onahabone oke.

³² Bani me nanarifa me te tohahamone onahabone oke, ofeya me toha, kabirita me toha, bowi me toha na mati. Te ka bani me te kakamamone onahabone oke, te ka yama nafi toha naro.

³³ Towisawa tera aate neba awaka. 'Himata yama te ahi tehani te amari?' ati neba awaka.

³⁴ Te ati e nabone teke ahi: ofeya me nanarifa me te tohatehamone te ati nabone teke, te ka iti bote me nima te namone te, yama ahi ni oneba te hiri ra te. Te ati e ni ya te winahabone teke Kose ka yama ya ati ehene. Esito ka ofeya me nanarifa me me nofatera me amake", Yose ati nematamonaka.

47

¹ Manakobote Yose tokomematamonaka towisawa hiyarebonaha. "Towisawa okobi toha okoyo me toha na me kakeharake Kanaha ka mati. Me sawike Kose ka yama ya, me ka bani me ya me taba mati, ofeya me toha, kabirita me toha, bowi me toha na mati, me ka yama nafi toha naro".

² Yama we one ya anoti me siko na mera towakematamonaka towisawa ni ya, towisawa me hiwahabone mati.

³ Towisawa mera aate nematamonaka. "Hi-mata yama te ahi tehani te amari?"

"Ota ka hiti ofeya me nanarifa me ota tohate ota amake, ota ka iti bote me nimetema ota na ota.

⁴ Ota kakeha otake ahi ota winahabone ota. Kanaha ka masiri watamakere, bani me tafebana. Me nafi fimike kasiro ya fahi. Tiwa ota aate nineke, ota winahabone ota Kose ka yama ya tiwati amosi ya".

⁵ Faya towisawa Yose hiyarematamonaka. "Abi toha, ayo me toha na me kakeha me awineke tiwa ni ya, tiwa ya me tabahabone mati.

⁶ Me winahaboneke fara Esito kote me hinofa ya. Kose ka yama ta tinahabone tike me ni ya, me winahabone mati fahi. Kose ka yama amosi mati

tohake. Esito kote one Kose nima na watakere. Me one bani me narifi wato yokana me toha me tiwasi ya oko bani me nanarifa me yoyose me tohahaboneke tiwati ihi bisa".

⁷ Manakobote Yose bati towakama nematamonaka towisawa ni ya, towisawa hiwehi-bonaha. Towisawa ka yama amosabone Yako ati nematamonaka.

⁸ Towisawa aate hinehimatamonaka. "Tika ano e na ama tiri?"

⁹ "Towisawa oko ano 130 tohake. Oko yobi ni fawa tera ama oke. Oko ano tofiyo kerewe rarake. Oko ano one tamake, yama nawaha hiri oni ka ano. Okiti bote me ka yama nawaha tamehemetemoneke bisa. Me ka ano ta fiya tonehemetemoneke oko ano ya, oko ano tamari karo".

¹⁰ Towisawa ka yama amosabone Yako ati ne faya tokomematamonaka.

¹¹ Faya Yose wami kote ta nematamonaka Yako me ni ya, fare towisawa ati nima ehene nari. Esito kote amosi mati tohehemetemoneke, sitati Ramesesi yabori ka wami tohaharo. Yako me ka wami tohawehemetemoneke, me winahabone mati fahi.

¹² Me wina Yose bati me tafebone tata tohehimatamonaka. Fara yamata me hinofa nafi ta nematamonaka me nafi ni ya.

Esito ka mera Yose yosehimatamonaka yama me ta nabone mati.

¹³ Tabora nafi ka yamata wawatama biti remetemoneke. Me fimi nafimisehemetemoneke. Esito ka me toha, Kanaha ka me toha na me kiti fawa nemetemoneke, fimi ihi.

14 Esito ka towisawa ka yamata me ninika tohehemetemoneke. Yinero me ta na me ka yinero Yose yoro tokaniwame yinero towakame-himatamonaka towisawa ka yobe ya.

15 Manakobisa yinero nafi ahabematamonaka, Esito ya Kanaha famaha ka yinero. Faya Esito ka me tokomakehemetemoneke Yose ni ya, me hihiyarebonaha. "Ota ka hiti tiwa ota aate nineke, ota tefebone ta tinahabone tiwa. Ota ahabariyahi yinero ota kihamara ota".

16 Me ati Yose mite ati yana nematamonaka. "Yinero te kihamara te ka bani me te kakamahi, yamata manakonebonehe".

17 Faya Esito ka me ka bani me me towakamehemetemoneke, yamata manakonebonehe. Kafaro me toha, ofeya me toha, kabirita me toha, bowi me toha, someto me toha nemetemoneke. Faya me ka bani me nafi tofiyohemetemoneke ano oharia ya.

18 Ano oharia ahaba ano one ya Yose me aate namatasehemetemoneke.

19 "Ota ka hiti otara tiwato tike, ota ka yinero watamarihi, ota ka bani me watamarihi na ota, me nafi tihawa mati. Yama ta naba ota kihamakere, yamata manakonebonehe. Ota ahabariyahi tiwehene. Ota ka wami ota ta, ota abono ota ta, nabone ota ati na otake, yamata manakonebonehe. Ota ka wami toha ota abono toha na tihahabone tike. Towisawa ka yama aahi me ota tohawahabone otake. Ota ka wami ihawa nebonaka. Ota ka yamatabone ta tinahabone tike, ota ahabaribone karo. Yama noki ta, tinahabone tike, ota koro nabonehe,

wami yama honara tohawaribone karo", me ati nemetemoneke.

²⁰ Manakobote Yose Esito ka wami nafi ihawematamonaka, towisawa ka wamibonehe. Esito ka me nafi ka wami me ta nemetemoneke, fimi kiti karo. Faya Esito ka wami nafi towisawa ihawematamonaka.

²¹ Yama aahi me tohawa nemetemoneke, Esito ka me nafi, Yose ati ehene.

²² Sasetoti me ta me hasi nemetemoneke, me ka wami me ta ra mati. Towisawa yamata tata tohehimatamonaka afa me ni ya, me tafebonehe.

²³ Manakobisa Yose mera hiyarematamonaka tasa. "Te ka wami toha te abono toha na towisawa ihawareka waha, okanikaharo, hinakabonehe. Yama noki te nakamahi owa ni ya, te koro nabonehe fatara ya.

²⁴ Yama te koro na yana boni te bata ni ya boni isi ni kito tohaha te ta nabone teke towisawa ni ya. Kote one hasi na te koro, te kaba, nabone teke, te nafi wina te tefebonehe, te ka matehe toha naro".

²⁵ Faya me yayai nemetemoneke. "Ota ka hiti ota hasi na otake tiwehene. Yama amosake ota ni ya. Towisawa ka yama aahi me ota amake".

²⁶ Haha yama towisawa hiri hiteha sawisa ke afa yama ya, e naro ahi: yama me koro na boni me bata na isi ni kito tohaha me ta te me amake towisawa ni ya towisawa ati ehene, Esito nafi ya. Sasetoti me ka wami ta towisawa ihawarehimatamonaka.

Yako Yose aate nematamonaka.

²⁷ Ihayeo me wiwina tohehemetemoneke Esito ya, Kose ka yama ya, wami me kanika mati.

Me kakahiwa toha me ka matehe totamemetemoneke.

²⁸ Yako wine ka ano 17 tohehemetemoneke Esito ya. Hinaka ano 147 tohehemetemoneke waha.

²⁹ Ahabibona wato biti Yose ino hiri nematamonaka. Yose kamaki bati hihiyarehimatamonaka. "Tiwa aate one oke, owati e na owa ahi: owa tikamorahabone tike ahi Esito ya. Tiwati omitabone oke, timano yoko tina tiwa ofanako bofe ya, Teoso ino titiha tiwa, keye hiri tiramone tina tiwa.

³⁰ Ohabi ya oko abohi sawirabone oke Esito ya. Owa tekamahabone tike, owa tikamohabone tiwa okiti me tame ya, hasi onahabone owa okiti me ya otaba owa".

"E, yama tikamina hiri onahabone oke", Yose ati nematamonaka.

³¹ "Tiwati omitibeya, Teoso ino titiha tiwa, keye hiri tirahamone tina tiwa".

Faya Yose Teoso ino itihimatamonaka, keye hiri remona ati nari. Manakobisa Yako kama ya boko tonihe Teoso ha nematamonaka.

48

Yose biti mera towakamematamonaka Yako ni ya.

¹ Yama totoyabo ni ya Yako yama kome awehi tamine me hikaminematamonaka Yose ni ya. Faya Yose bati yaka nematamonaka, biti me fama mera towakamahari, Efarai ya Manase me famaha mati.

² Yose kobo ne tamine me hikaminehimatamonaka Yako ni ya. "Tikatao Yose tohe kakehareka tiwa yaka nebonaha".

Faya Yako kiti nafi tonihe hiwa itimise itarimatamonaka kama ya.

³ Yose hiyarematamonaka. "Teoso kitabote hiwa namohimari amaka owa ni ya, sitati Rosi ya, Kanaha ya. Oko yama amosabone ati nemari amaka.

⁴ Ati e nemarika ahi: "Tikatao me tamahaboneke owati ihi. Tika noti me tamatehaboneke, me yoro tokana mati, me winakanikima na mati yama nafi ya. Haha wami ta otehabone oke tika noti me ni ya. Me ka wamiteboneke haro fara yama tohaha ya".

⁵ Yako Yose hiyarasa nematamonaka. "Tikatao me fama okatao me nima me nineke, Efarai ya Manase me fama mati. Okatao Hobi toha, Simiao toha me na me nima me nineke, tikatao mati, me watemete mati Esito ya, okomakeri ya mata ahi.

⁶ Tikatao me one ni ya tika mebisa mebone me amake, okatao me nima me ra mati. Efarai ya Manase me fama tika yama me ihawai ya afa yama kote me ihahaba me amake, tikatao me one.

⁷ Oyawamaro ama oke ami Hakeo ahaba ihi. Mesobotamia ya ota yana tona Kanaha ya ota kama ahabamaro amake Efarata yabori ya. Okomohamaroke hawi beheri ya fahi. (Efarata ini Bere tohawaineke.)

⁸ Faya Yako Yose biti mera awe aate hinehimatamonaka. "Hibake me amari ha?"

⁹ "Okatao me amake, Teoso me ta hinahamaro mati owa ni ya ahi Esito ya", Yose ati nematamonaka.

"Me tekamahi ayata ya obeheri ya. Me ka yama amosabone onahabone oke", Yako ati nematamonaka.

¹⁰ Yako bote tohe noko awi yokana tohamarehimatamonaka. Yose biti mera towakamematamonaka ayata ya bati beheri ya. Faya mera hitiri, mera komi nake, nematamonaka.

¹¹ Ati yana nematamonaka, Yose hiyarari. "Tiwa owamarahabone onahamaro ama oke. Tiwa owa, tikatao me owa, one oke, Teoso ati ehene".

¹² Faya me famaha Yose mera yabame itarise-matamonaka iso yobati ya, noko towarisahari bofe ya.

¹³ Manakobisa hinaka kanihina ya Efarai wara tona, hinaka yasoka ya Manase wara tona ne mera towakamehimatamonaka ayata ya, Yako beheri ya tasa. Makoni Efarai warehimatamonaka Yako ka yasoka ka ya. Manase ware nematamonaka Yako ka kanihina wani ka ya.

¹⁴ Yako mano kafori mano fito kawahematamonaka. Faya mano kanihina forematamonaka Efarai tati ya. Mano yasoka fore nematamonaka Manase tati ya. Manase taiti toha Efarai yoto ke toha nematamonaka.

¹⁵ Faya Yose ka yama amosabone Yako ati nematamonaka, ati e nari ahi: "Teoso, efe Teoso ama tike, okiti Abarao okobi Isaki me na tiwa me narifemete tiwa. Owa tekatomate ama tike fara yama tohaha ya, bani me nanarifa hinaka

bani mera narife nima tina tiwa. Afa yetene me tekatomabone tike.

¹⁶ Tiwa nanarifa owa kasomate ama tike, yama yofina owa boyo ribone karo. Tiwa nanarifa mera kakatomebonaka me fama mati. Yama toyabo ya afa me ihi owini me nafi wati nawa-haboneke. Okiti Abaraao okobi Isaki me na me ini toha naboneke, me nafi me ini wati hiwahabone mati, afa me ihi. Me ka matehe me tama, me ka noti me tama tehaboneke tabora nafi ya", Yako ati nematamonaka.

¹⁷ Yako ehene Yose nofarematamonaka, hinaka kanihina foreharo Efarai tati ya. Makoni mano tama hine mano hitihibona hinehimatamonaka, mano hibaribonaha Manase tati ya.

¹⁸ Ati yana nematamonaka. "Abi tiwehene e rabone tike ahi. Owa taiti tohe tati ya tika kanihina forehaboneke hari".

¹⁹ "Bese owato oka hari. Manase ka noti me tamatehaboneke bisa, me kitaha mati. Nisori me ta me kiti mati tohahaboneke. Hinaka noti me tamatehaboneke, me yoro tokana mati, me winakanikima na mati tabora tamaha ya", Yako ati nematamonaka.

²⁰ Afa yama wehe ya me ka yama amosabone Yako ati nematamonaka, ati e nari ahi: "Yama toyabo ya ihayeo me one ka yama amosabone me ati na te ino me itihaba me amake, me ati e na mati ahi: 'Teoso tiwa kakatomehibonaka, fara Efarai ya Manase me fama mera kakatomi nima', me ati na mati", Yako ati nematamonaka.

Yako ehene e ne Efarai tai tonihematamonaka. Manase ta yotohimatamonaka ehene.

²¹ Yose hiyarematamonaka tasa. "Owa tiwa tike, ohababone owa. Teoso te ya tabehibonaka.

Tera towakamebonaka te ka iti bote me tabori ya.

²² Sike ka yama ta one oke tiwa ni ya. Ayo me ni ya Sike ta orahabone oke. Sike ka yama ohawahamaro ama oke amo me ni ya, me mowa ona owa oko yimawa ya oko wati famehi ya", Yako ati nematamonaka.

49

Yako biti me ka yama natehaba kaminemata-monaka.

¹ Yako biti mera ha nematamonaka, mera hiyarebonaha. "Te kamahi ayata ya obeheri ya. Te ka yama natehaba okominibeya.

² Yako biti mati, te nafi tohahi obeheri ya. Te ka abi Ihayeo tohe ati te mitibeya".

³ "Hobi okatao taiti ama tike. Oko kiti ama tike. Okita owehenemaro ama tike. Tiwa tikahiyara tike, tikita tiwa mata ya.

⁴ Faha kisi kitaha nima tine tike, katoma hiri tina tiwa. Tikita tika kiti me fiya kanahaba me amake, niso mati, yama hiyara hiri timete karo owa ni ya, oko yibote one oko yibote yokana amara amo tikana tiwa".

⁵ "Simiao, Refi te famaha me te, te ka ami fara oharike. Te ehene itike, te yehe honene ya.

⁶ Me te wati kani ya osawirabone oke te ni ya. Te ya otabarahabone oke te ka heoniao ya. Me te waka nemete teke, te hamaha te. Te siwa na bowi me isi kowisari te ka nemete teke, me yaka namaribone karo.

⁷ Teoso tera katomebonaka, te hamaha me te katoma te. Te ka noti me ebe onabone oke,

me winakanikima nabone mati ihayeo me one baikani ya".

⁸ "Yota niso tiwa me kahiyaraboneke, me mowi kanisa mati tinokosi ya. Tika kakako me kitaraba me amake tiwehene.

⁹ Riyao biti ehene itihi nima okatao Yota te amaka. Itarisate amaka riyao nima. Homarisa te amaka riyao fana nima. Me ahi hireba me watakere, me hinakomehe kari.

¹⁰ Yota towisawa tohehibonaka. Hinaka noti me me yosetehaba me amake, me one. Yama me kakia yama me ta naba me amake he ni ya, tabora bara ka mati. Ati me hikatabehibonaka.

¹¹ Ofa amosi mati toha ate ya hinaka someto matoka. Hinaka makari soko naka fi ya. Makari mese ka soko naka fi mamawa na ya, ama nima naro.

¹² Fi fawe ka noko mamawa ka. Ino sasawa ka, reiti fawe karo".

¹³ "Seboro winehibonaka ma witi ya, faha kabine ka yama ya, nafiyo sisi tona ka yama ya. Hinaka wami yowaboneke Sito ya".

¹⁴ "Isaka someto kitehi nima naka. Someto homarisaka, yama weye nebonaha. Beheri owa ya yama one wa, beheri owa ya yama one wa nineke, weye hinabonehe.

¹⁵ Wami amosamone ati nareka, hasi nebonaha. Faya homarisahareka, me weyeye hinihebonaha. Yama aahi tohe me ka yama ahi naka, hora neba watarari".

¹⁶ "Ta fara me one yosehibonaka. Fara ihayeo me ate ihi nima ehene nebonaka.

¹⁷ Ta e nebonaka maka nima, itaharo hawi beheri ya. Maka komaha hawi ya itaha kafaro

tame wai naboneke. Ihi e ka owa kafaro weye hine tosamebonaka bari ka ya".

18 "Okò Teoso tiwa noki oke, owa tikasomabone tiwa".

19 "Kati me mono hineba amaka yama boboti mati. Manakobisa mera kiyohiba amaka fahi".

20 "Ase ka wami amosa ka yama boni amosaboneke kasiro ya. Boni towisawa me hinofaboneke".

21 "Nafitari bato nima tine tike, kana nafarari yama kabani ya. Tika noti me amosaboneke, bato biti me nima".

22 "Yose tabora ka yama nima tine tike, yana-haro faha witi ya. Tokomisaboneke yama bari kani ya. Boni tamaboneke.

23 Tika noti me ka kakako me me mowa naboneke. Me me kiyohaboneke, me me tisa nabone mati.

24 Titisa tama ni tikitabone tike, tika titisa tama ni fawa ra tiwa, timano kiti fawa ra tiwa, Teoso kite ehene, Yako ka Teoso. Teoso tiwa narifebonaka, bani me nanarifa nima nari. Tiwa bari kanehibonaka yati ehebote nima, tiwa me boyo ribone karo.

25 Yose bati ka Teoso Yose kasomebonaka. Yose ka yama amosaboneke Teoso kitabote ehene. Neme ka faha ta nebonaka. Wami boti ka faha na naboneke ehene. Yose ka bani me tama, hinaka matehe tama, naboneke.

26 Tika yama amosaboneke mata ya, Teoso ehene. Yati nemeha bote si tona ka yama aamosa raba ke. Teoso ka yama amosa kakehaboneke Yose ni ya, Teoso hiwasihari anoti me ni ya".

27 "Besami robo hamehi nima naka. Mera mowa nebonaka, robo ehene kabe nima nari, yama wamini karo. Mera mowa ne bahi toke ya me ka yama ebe nebonaka".

28 Afa ihayeo me ate tohate me amake, me ate 12 na mati. Yako atimatamona amaka, biti me ka yama amosa natehabone ati nari. Fara me nafi tohaha me oohariki na mera kaminematamonaka.

Yako ahabematamonaka.

29 Manakobote Yako biti mera yosehimatamonaka. "Ohaba okibone. Okiti bote me ya otababone oke e abohi taboro ya. Owa te kamohabone teke okiti bote me tame ya. Me tame tohate me amake yati hoti ya, Eforo ka wami ya, heti me ka owa tohahari.

30 Tohate amake Makabera ya, Manere beheri ya, bahi kakamaki ya, Kanaha ya. Afa yati hoti Abaraao kanikematamonaka Eforo ni ya, afa beheri ka wami toha naro, me tame taboribonehe.

31 Afa yama ya Abaraao fati Sara me fama me me hikamo, Isaki fati Hebeke me fama me me hikamo, Reya okomo onahamaro oke fahi.

32 Yati hoti beheri ka wami tabaha me kanikemetemoneke heti me ni ya".

33 Yako biti mera yose ati hawa tohe kama ya toforime faya ahabematamonaka fahi. Faya tokomakematamonaka hinakiti bote me ni ya me ya tabehibonaha e abohi taboro ya.

50

1 Yose bati abowi fito tokanamehimatamonaka, ohi nari, bati noko komi nakehari.

² Yose ati ehene hinaka metiko Yako abowi me karafemetemoneke, batarebbonaha.

³ Karafe ka yama amo ni 40 tohemetemoneke me ihi. Fara Esito ka me abowi nafi amo ni nima amo ni nematamonaka. Esito me nafi yawehemetemoneke, Yako ahabe ehene, me yawi ka me amo ni 70 tohaha mati.

⁴ Yawa amo ni fawa ni ya Yose mera hiyare-matamonaka, towisawa ya tataba mati. "Tera aate one oke, owati te kamina te towisawa ni ya, owati e na owa ahi:

⁵ 'Okobi ahababona ya owa yosehareka, okomobonaha Kanaha ya, fare temenebona ya, temenebona hawa tonihemata hibati ya. Ati ehene yama hiri onahabone onahara oke, Teoso ati otiha owa, keye hiri orahamone ona owa. Tiwa aate one oke, okobi owakamahabone ona owa, okomobonaha. Okomo ya okomabone oke ahi", Yose ati nematamonaka.

⁶ "E, tikamahi. Tikamobonaka. Fara tiwati nima tiwehene nabone tike, yama hiri tinahabone tina tiwa abi ni ya, ati ehene", towisawa ati nematamonaka.

⁷ Manakobote Yose tokomematamonaka bati kamobonaha. He ya me tabehemetemoneke, towisawa ya tataba mati, Esito ka me ka hiti me nafi toha na mati.

⁸ Yose me nafi toha, anoti me nafi toha, nemetemoneke. Kose ka yama ya me one ta tohakosemetemoneke, mateherawaha, ofeya me toha, kabirita me toha, bowi me toha na mati.

⁹ Esito ka me sawi nemetemoneke, kafaro me me weyeri hina mati, me one yaka kana na mati

kaho ya. Makoni me tamehemetemoneke kasiro ya.

¹⁰ Atati ya me kobo ni ya Sotao kowani ya me ayakemetemoneke, e kamo tahi me hiri na mati, tiriko nanamosa ka yama ya. Me ohi ni amo ni seti nemetemoneke, me ohi ni kita mati.

¹¹ Esito ka me ohi ni Kanaha ka me mita me ati yana nemetemoneke. "Esito ka me ohi ni nafike". Makoni yama ini me nawatemetemoneke, Abeo-Misirai tohahabonehe.

¹² Fare Yako ati ya me ihi tohehemetemoneke, biti mati.

¹³ Abowi me hekamematamonaka Kanaha ya. Makabera ya me kobo tonama yati hoti ya me hikamomatamonaka, tohaharo Manere beheri ya, bahi kakamaki ya. Abarao hikanikemetemoneke heti me ka owa Eforo ni ya, me tamebonehe.

¹⁴ Yako kamo nowati ya Yose tokomematamonaka Esito ya, anoti me ya tabahari, me nafi toha na mati.

Yose anoti Yose me hiyaremetemoneke.

¹⁵ Yako ahabi nowati ya Yose anoti me abe hiyaremetemoneke. "Yose era kakoba awaka. Manakone awehiba awaka aya yama hiyara e hiri nimaro karo he ni ya".

¹⁶ Faya Yose anoti me me yosehemetemoneke Yose ni ya, me atimone me kaminabone mati, me ati e namone mati ahi: "Abi ahababona ka yama ya

¹⁷ otara yosehareka tiwa ota aate nabone ota, ota ati e na ota ahi: "Tiwa ota aate nineke, tiwati somawamibone karo ota ni ya. Ota ehenemaro

wati tiwahamarabone tike, yama hiyara ota hiri namaro ota tiwa ni ya, ayo me ota', ota ati nabone ati nareka. Makoni tiwati somawamabone tike ota ni ya, ota ehene hiyaramaro ota tiwa ni ya. Abi ka Teoso nanarifa me ota amake", me ati nemetemoneke Yose ni ya, anoti me atimone me kamina mati.

Faya Yose me ati mite ohi nematamonaka.

¹⁸ Manakobote Yose anoti me aboni tokomakemetemoneke Yose ni ya. Me mowi kanisa me ati yana nemetemoneke. "Ota tohake ahi. Tika yama aahi me ota amake".

¹⁹ "Te watorima nahi. Teoso ama okere, tera okatomahaba owa.

²⁰ Tera owato oke, yama hiyara te hiri namaro te owa ni ya. Yama hiyara te hiri nabone te ati na Teoso yama amosa hiri nemari amaka. Teoso ehene te awake, tera kasomari, te ahabarahabone te fimi ihi, te tamaha te.

²¹ Te watorima nahi. Tera owakatomabone oke, te ka matehe ya te tabaha te", Yose ati nematamonaka.

Yose ati e ne mera nofehimona ati ne ehene me yehe namisemetemoneke fahi.

²² Yose wiwina tohehimatamonaka Esito ya, anoti me ya tabahari. Hinaka ano 110 tohehemetemoneke.

²³ Winasa ne ya Efarai ka noti mera awehimatamonaka. Hinaka noti Maki tohe biti itarimatamonaka Yose behe toro ya, Maki Manase biti tohehi biti. Maki biti Yose fare biti tonihematamonaka.

²⁴ Yama wehe one ya Yose anoti mera hiyarematamonaka tasa. "Ohaba okibone. Yama owato oke, Teoso tera kasomabona ka yama. Hibati ya

Teoso ati e nematamonaka ahi e ka iti bote me ni ya, Abarao, Isaki, Yako me na mati. Wami ta nebona ati nematamonaka me ni ya, fare ino itihari, keye hiri remona ati nari. Makoni tera kasomebonaka, tera towakamebonaha afa wami ya", Yose ati nematamonaka.

²⁵ Faya Yose yama kaminematamonaka, me hiri hinahabonehe. Teoso ino me itihabone ati nematamonaka, yama hikamina me hiri nabone me ati na mati, keye me hiri ramone me ati na mati. Ati e nematamonaka ahi: "Yama owato oke, Teoso tera kasomabona ka yama. Teoso tera kasome ya te tokomi ya oko abowi te towakamahabone teke".

²⁶ Yose ahabematamonaka, hinaka ano 110 tohi ya. Abowi me hikarafehimatamonaka. Faya abowi me hibehimatamonaka kasao ya Esito ya.

Teoso Ka Yama Hani
Jamamadí: Teoso Ka Yama Hani (New Testament)
copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Jamamadí)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 May 2025 from source files
dated 6 May 2025

736b79e6-3611-53c1-a5f7-490d67da3c50